

آموزش تحلیل تکنیکال

نیما آزادی

جمع آوری : Iced Earth
زمستان ۱۳۸۶

مقدمه

ابزار تحلیل تکنیکال

برای تحلیل تکنیکال ابزاری لازم است که عبارتند از نرم افزاری که همه ابزارهای تحلیل را در اختیار داشته باشد (مثل متا استاک و آمی بروکر) و همینطور دیتایی که تحلیل روی آن انجام می شود .

در بخش اول یعنی نرم افزار تکنیکی بنده شخصاً متا استاک رو می پسندم و کار با آن را راحت تر می دانم . حالا دسترسی به هر نرم افزاری که دارید (متا استاک ، یا آمی بروکر) لطفاً نصب کنید .

این هم لینک نرم افزار گت دیتا هستش که دیتای شرکت های بورسی رو از سایت خدمات بورس در یافت می کند .

http://rapidshare.com/files/64346004/GetData4_1_3.rar.html

خب عزیزان لطفاً این دو مرحله را انجام دهند تا به بخش بعدی برسیم .

نکته : درس اول صبح روز چهارشنبه ارائه می شود ، .....

پایان مقدمه

*****

Pass : sarmaye

serial.txtSerial for Install :

درس اول

بازنشر:سایت فراچارت

w w w . f a r a c h a r t . c o m

تحلیل تکنیکال بر سه اصل اسای بنا نهاده است

1. همه چیز در قیمت لحاظ شده است .
2. قیمت ها بر اساس روند ها تغییر می کند
3. تاریخ تکرار می شود .

تحلیل گر تکنیکال باید فارغ از هر پدیده ای که در بازار وجود دارد صرفاً با داشتن یک چارت باید بتواند بازار را درک کند و نسبت به خرید و فروش سهم ها یا هر چیز دیگر اقدام کند . به تحلیل گر تکنیکال که به اصطلاحی « چارتریست » هم گفته می شود فقط و فقط نمودار داده می شود که با استفاده از ابزار ها و روش هایی که وجود دارد بگوید در آینده برای این سهم چه اتفاقاتی خواهد افتاد .
در جامعه بسیار می شنویم که تکنیکال در مورد این سهم جواب نمی دهد ، تکنیکالیست ها پشت پرده ان سهم رو نمی دانند ، ما با مدیر عامل شرکت صحبت کردیم این سهم منفجر خواهد شد ، ..... یک تحلیل گر تکنیکال باید به این باور برسد که هر چیزی که بتواند در قیمت تاثیر گذار باشد اعم از فاکتورهای سیاسی ، فاندامنتالی ، ..... در قیمت لحاظ شده و تحلیل گر بدون اینکه اخبار را دنبال کند آنها را در نمودار باید دیده باشد .
قریب به اتفاق تحلیل گران تکنیکی معتقدند که نیرویی که جهت عرضه و تقاضا را تغییر می دهد تغییرات **فاندامنتالی مربوط ب اقتصاد بازار** است و همین نیروست که بر قیمت ها تاثیر می گذارد . در بازار هیچ گاه قیمت ها بیهوده بالا یا پایین نمی روند ، آنها میزان تاثیر یا عدم تاثیر عوامل بنیادی بازار هستند .

بیشتر اوقات در آغاز یک روند و یا در تغییر جهت بازار از صعودی به نزولی یا بالعکس ، هیچ کس بطور قطع دلیل این تغییر جهت را نمی داند ولی تحلیل گر تکنیکال به سادگی و با استفاده از الگوها می تواند این تغییر را به موقع شناسایی کند و پایداری آن را بسنجد .

بنابراین هدف از ترسیم نمودار قیمت ، شناسایی روند (صعودی یا نزولی یا خنثی) و پیش بینی جهت حرکت روند می باشد پیش از آنکه قیمت های آتی آینده را رقم بزند .

یک ادعای محکم و قوی : روندها تا زمانی که یک عامل خارجی قوی بر آنها تاثیر نگذارد جهت حرکت خود را حفظ می کنند به همین دلیل است که گفته می شود در خلاف جهت بازار معامله نکنید ، مثلاً وقتی سهمی از ۱۰۰۰ تومان به سمت ۷۰۰ آمد نگوئید وارد سهم شویم باید منتظر بمانید تا یک کف ..... در ادامه بیشتر توضیح خواهیم داد .

چارتریست براحتمی می تواند هر نوع بازاری را که تمایل داشته باشد مورد مطالعه قرار دهد حتی اگر دانش فاندامنتالی آن را نداشته باشد . در حالیکه اغلب تحلیل رگان فاندامنتال به علت اینکه همواره مقادیر زیادی اطلاعات و صورت های مالی برای بررسی وجود دارد برای درک آن مشکل اسای دارند و بنابراین نمی تواند از جایی که هستند خیلی دور شوند .

یکی از نقاط قوت تحلیل تکنیکال این است که در بازه های زمانی متفاوت کاربرد دارد از تحلی در تایم های کوتاه گرفته تا بلند مدت ، هم می توان برای

یک سرمایه گذاری چند روزه از ان استفاده کرد و هم چند ساله ، .....

این یک آشنایی مختصری از علم تکنیکال بود که خدمت دوستان عرض شد ، از انجایی که تقریباً اکثر دوستان چارت های زیادی را دیده اند و کاربردها را می دانند بخش معرفی تحلیل تکنیکال خیلی شرح و بسط داده نشد ، ان شاء الله در فصل های بعدی که خود **تحلیل تکنیکال** است بصورت مصور توضیحات کامل داده می شود .

درس دوم : ساختار نمودار نمودار و انواع آن

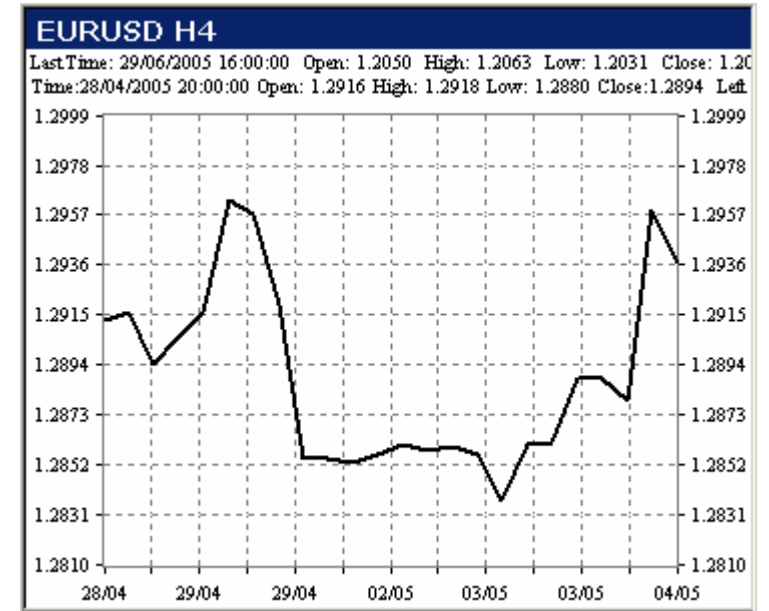
در بررسی تکنیکال با یک دیتای مشخص سر و کار داریم اما بر اسا نوع تحلیل و سلیقه و روش تحلیل همین دیتای مشخص را به یک نوع مشخص در می آوریم ، که انواع و اقسام آن در زیر معرفی می شود .

نمودارها به چند دسته تقسیم می شوند :

1. نمودار میله ای

همانطور که از اسمش پیداست بصورت یک میله می باشد. در نمودار میله ای قیمت های باز شدن ، بالایی ، پایینی ، بسته شدن را نشان می دهد . آن خط کوچکی که در سمت راست میله قرار دارد قیمت بسته شدن و خط کوچک سمت چپ بیانگر قیمت باز شدن است .. نمودار میله ای بصورت شکل زیر می باشد .

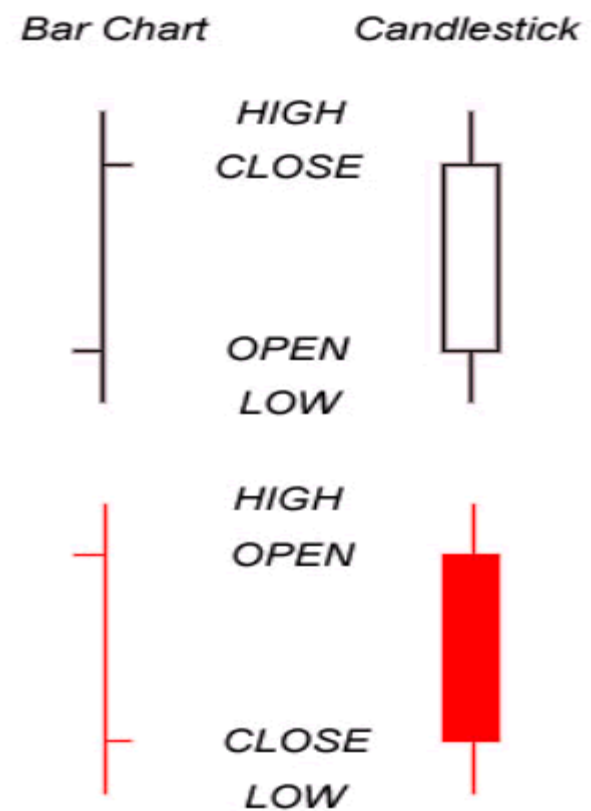

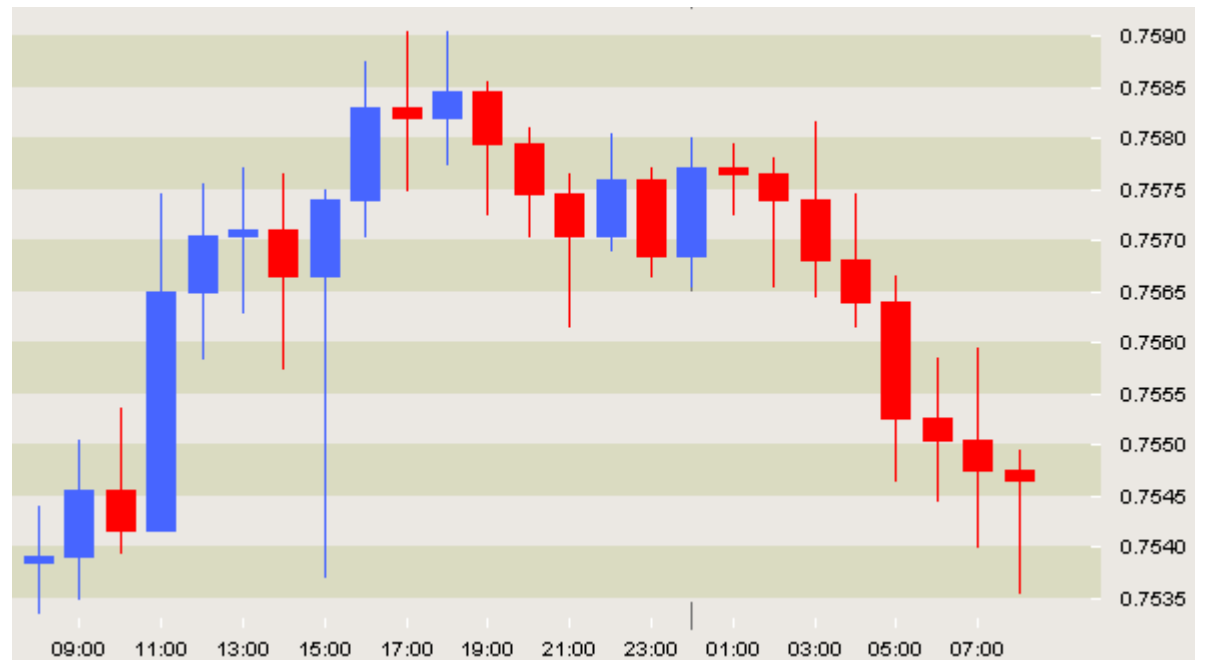
3. نمودار شمعی

این نوع نمودار **نسخه ژاپنی نمودار میله ای** است و اکنون کمتر کسی است که نمودارش بصورت شمع های ژاپنی (کندلستیک) نباشد. نمودارهای های ژاپنی مانند نمودارهای میله ای دارای چهار بخش قیمت پایانی، بالایی، پایینی، باز شدن را نشان می دهند. در نمودارهای شمعی ان خط هایی که بالا و پایین کندل وجود دارند شادو (سایه) نامیده می شوند که بیانگر محدوده نوسان قیمت در روز می باشند. قسمت پهن و کلفت که بدنه نامیده می شود فاصله بین قیمت باز شدن و قیمت پایانی میباشد.

نکته: در کندل منفی یعنی روزی که بازار منفی است قیمت بازگشایی بالا و قیمت بسته شدن پایین است و در روز کندل مثبت برعکس می باشد. در شکل زیر نمونه ای از تصویر کندلی و همینطور میله ای را در دو حالت بازار مثبت و منفی نشان میدهد.

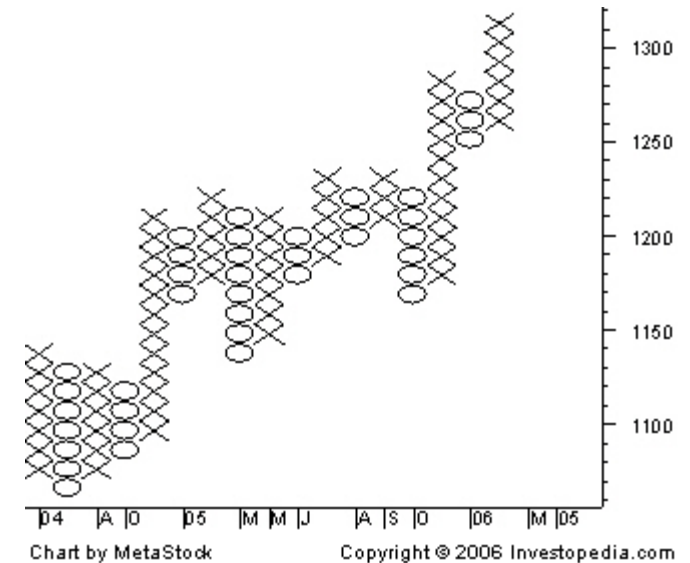
در شکل زیر هم یک چارت را که بصورت کندلی میباشد نشان میدهد که بروشنی پیداست زیبا تر و قابل فهم تر و ملموس تر از بقیه نمودارهاست .

4. نمودارهای نقطه و رقم

این نوع نمودار توسط عده معدودی از تحلیل گران مورد استفاده قرار می گرد و تعداد استفاده کنندگان آن در ایران بسیار اندک است ، اما روش های سودآوری از آن را (بعنوان مثال روش سه ال بی) طراحی کرده اند . در این چارت ستون X به معنای افزایش قیمت و ستون 0 به معنای کاهش قیمت می باشد . اختارهای خرید و فروش در این نمودارها بصورت دقیق بیان می شود

*****

خب دوستان گرامی این هم از درس دوم ، چون درس اول سبک بود و فقط یک آشنایی با تکنیکال درس دوم رو هم همین امروز ارائه کردم ، برای اینکه با درس دوم یک آشنایی پیدا کنید توی نرم افزار متا استاک یا **آمی بروکر (آمی بروکر)** فکر می کنم نمودار نقطه رقم نداره (، اینها رو خوب مطالعه کنید تا ملکه ذهن بشه ، ما با این نمودارها بخصوص کندلستیک خیلی کار داریم.)

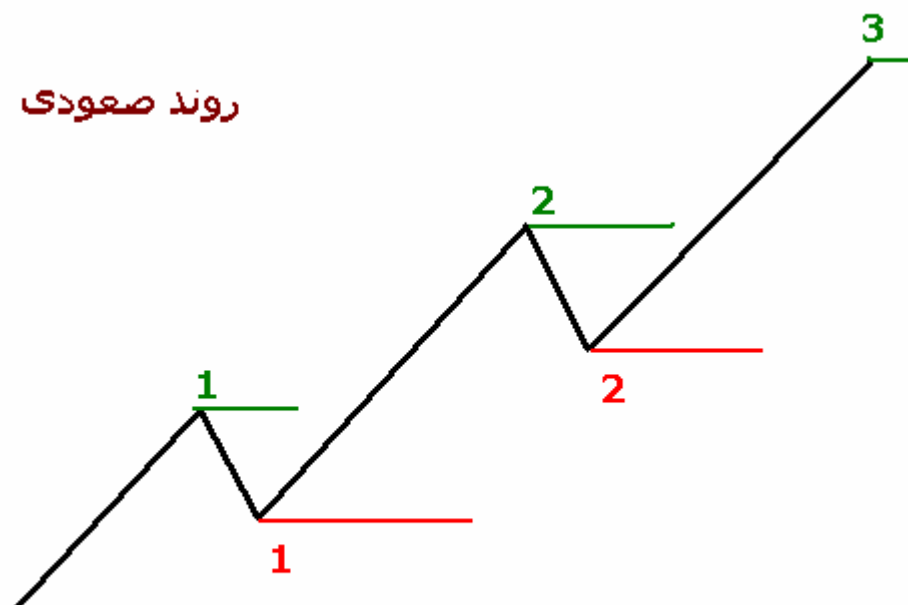
درس دوم : انواع روندها

اغلب اصطلاحات رایجی مانند « همیشه در جهت روند حرکت کنید » ، « روند دوست شماست » ، .... را زیاد شنیده ایم . بنابراین لازم است وقتی اینها را می شنویم یک درک درست و صحیحی از آن داشته باشیم . بطور کلی روند جهت حرکت بازار را نشان می دهد ، اما یک نکته مهم را همواره به یاد داشته باشیم ، بازار هیچ گاه با زاویه ۹۰ درجه و رو به یک سمت حرکت نمی کند ، بازار همواره **پراز حرکت های زیگزاگ است که ماهیت بازار چنین اقتضا می کند** . برآیند حرکت های صعودی و نزولی (رالی ها و حفره ها) روند بازار را تشکیل می دهد .

سه دسته روند داریم :

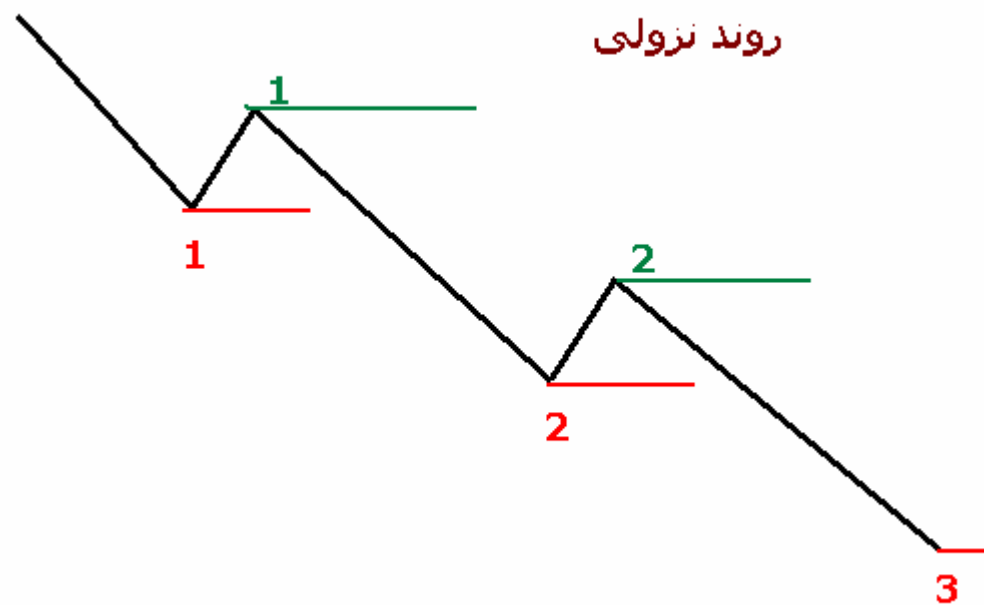
1. روند صعودی

این روند شامل رالی ها و حفره هایی است که برآیندشان یک حرکت صعودی را نشان دهد . معمولاً در این نوع حرکت ها هر سقف جدید بالاتر از سقف قبلی است (شماره های سبز رنگ) و هر کف جدید هم بالاتر از کف قبلی است (شماره های قرمز رنگ) .

2. روند نزولی

این روند شامل رالی ها و حفره های است که برآیندشان یک حرکت نزولی است . معمولاً در این نوع حرکت ها هر کف جدید پایین تر از کف قبلی می سازد (قرمزها) ، و هر سقف جدید قادر نیست سقف قبلی را رد کند (سبزها) .

3. روند خنثی
این روند زمانی پیش می آید که بازار بدون تصمیم باشد و معمولاً در یک محدوده مشخصی نوسان می کند .

بازار بدون روند یا خنثی

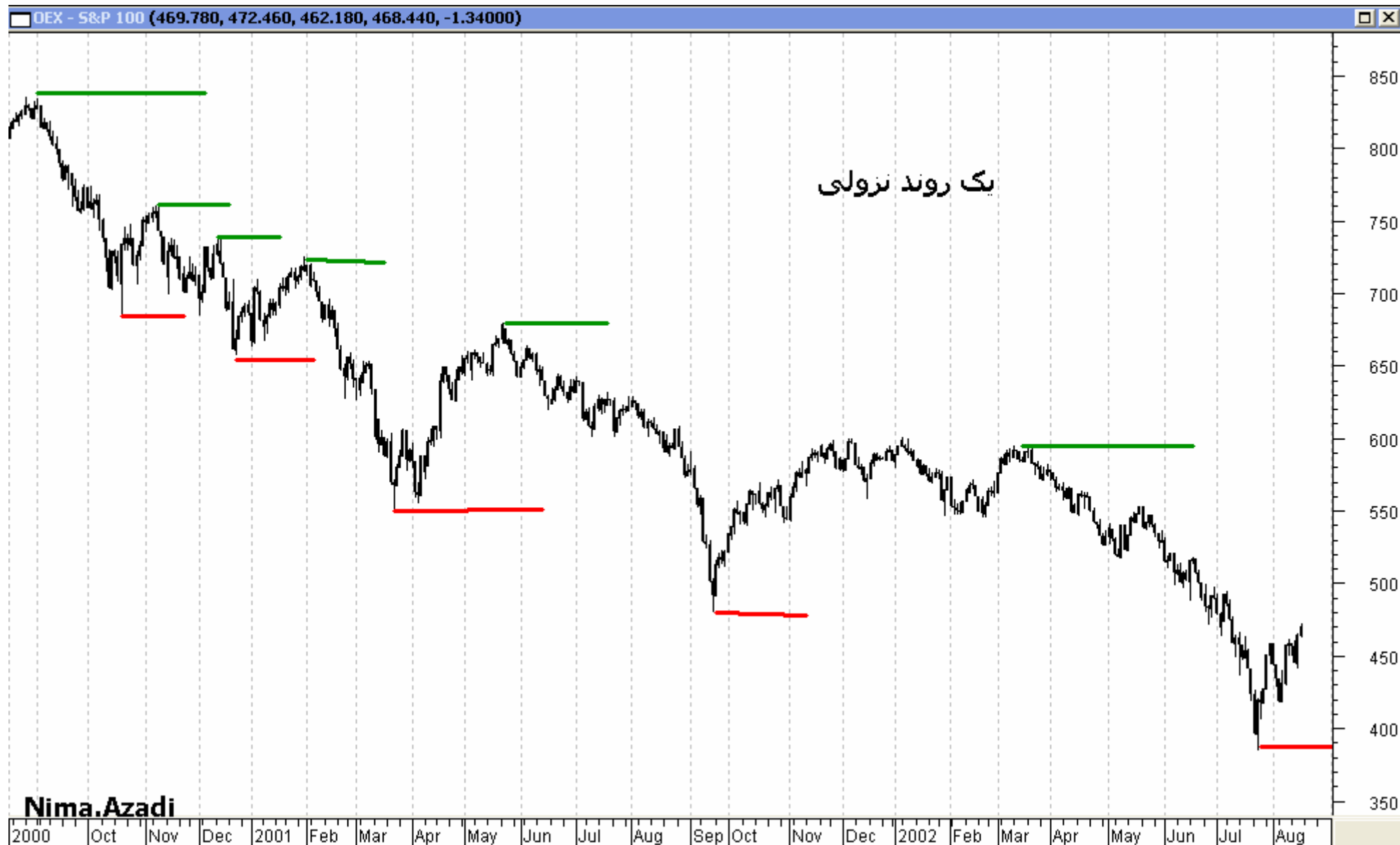

خب اب توجه به مطالب گفته شده براحتی می توان فهمید که بازار سه بعد دارد (اکثر مردم فکر می کنند بازار یا صعودی است یا نزولی) !! ، با توجه به مطالب گفته شده در موقع روند صعودی اقدام به خرید ، روند نزولی اقدام به فروش و در روند خنثی توصیه به خروج از بازار و نظاره گر بودن می شود .

در زیر هم سه تصویر در چارت واقعی از روند مثبت ، روند منفی و روند خنثی مشاهده می شود .

بنابراین نکته مهمی که نباید از خاطر برود : در روند صعودی توصیه به خرید (زمان خرید در فصل های بعدی) ، در روند نزولی توصیه به فروش (زمان دقیق در فصل های بعدی) و در روند خنثی فقط نظاره گر بودن .

تصویر شماره ۱ : (روند نزولی ، چون هر بار کف های پایین تری ساخته می شود)

تصویر شماره ۲) : روند صعودی ، چون هر بار قله های بالاتری ساخته می شود (

نکته مهم: به تک تک جملاتی که در درس گفته می شود توجه کامل نمایید ، چون جملات بصورت کوتاه گفته می شود و نگفته پیداست که کل درس در قالب یک جمله بیان می شود .

روندها دارای سه بعد دیگر (از نظر زمانی هستند)

1. روند بزرگ ۲. روند متوسط ۳. روند کوچک

در حقیقت تعداد زیادی روند وجود دارند که در تقابل با هم هستند . ممکن است **یک روند نزولی** در مقیاس روند کوچک در دل **یک روند متوسط رخ دهد** و .....

معمولاً **روندهای بالاتر از شش ماه را روندهای بلند** می نامند ، و روندهای **بین سه هفته تا شش ماه روندهای متوسط** و کمتر از **سه هفته روند کوتاه** نام دارد .

هر روند می تواند جزئی از روند بزرگ تر باشد برای مثال یک روند متوسط می تواند یک روند نزولی (اصلاح قیمتی) برای یک روند بزرگ باشد و .....

بنابراین معامله گران نیز به سه دسته تقسیم می شوند **کوتاه مدت ، میان مدت ، بلند مدت ، و کسانی که بلند مدت** کار می کنند ، **نوسانات کوچک** در **بعد زمانی کوتاه یا متوسط** برایشان اهمیت ندارد . و الی آخر .....

این هم یک نمونه از این موردی که عنوان شد که **روند کوتاه مدت در دل یک روند بلند مدت** قرار دارد .

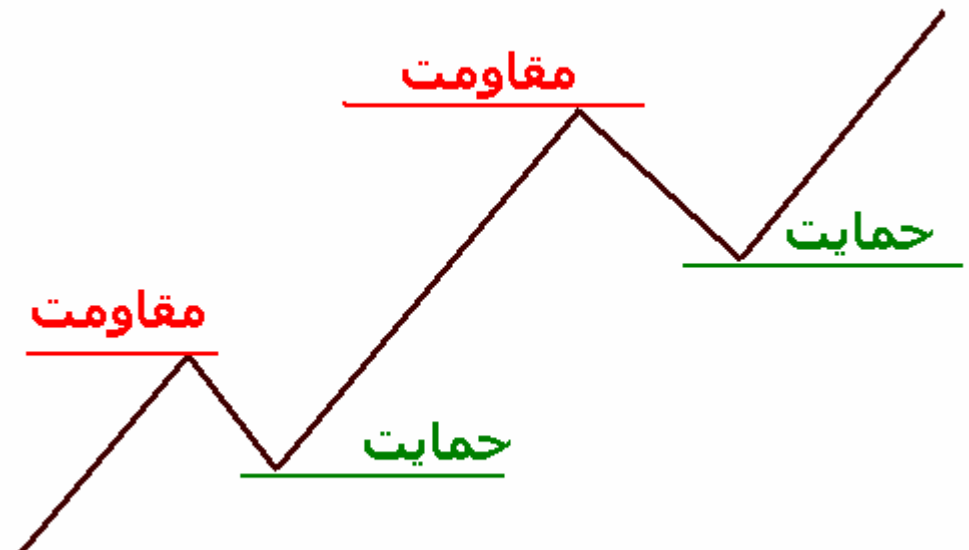

درس سوم : سطوح حمایت و مقاومت

منظور از حمایت محدوده قیمتی یا سطحی است که در آن بنا بر دلایلی تمایل به خرید بیشتر است که خرید بر فروش می چربد . و سطح مقاومت هم سطحی است که در آن فشار عرضه بر تقاضا فزونی می گیرد و سهم تمایل به ریختن دارد .

معامله گران در سطوح مقاومتی دست به عرضه و در سطوح حمایتی دست به خرید می زنند ، در بازار فارکس هم بر اسا گواه ها در سطوح حمایت بای (Buy) و در سطوح مقاومت سل (sell) می کنند .

به شکل زیر دقت کنید :

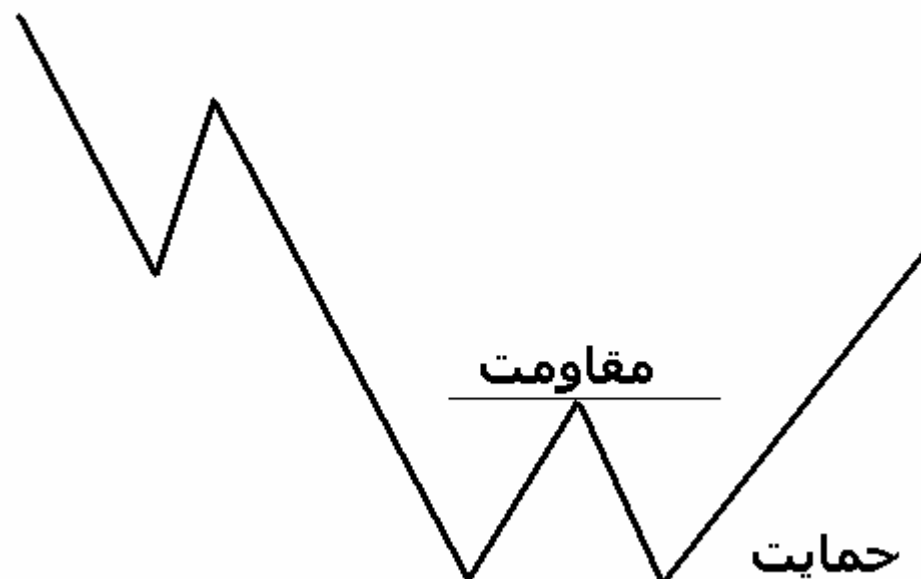

در شکل زیر هم یک نمودار واقعی را مشاهده می کنید :

درک درست مفاهیم حمایت و مقاومت برای یادگیری کامل مفهوم روند لازم و اساسی است . همانطور که در درس قبل گفتیم در روند صعودی هر سطح مقاومت بالاتر از سطح مقاومت قبلی باید باشد و در یک روند نزولی هر سطح حمایت پایین تر از سطح حمایت قبلی باید باشد .

نکته : اگر در یک روند صعودی سطوح حمایت مکرراً در سطح حفره های قبلی خود تشکیل شوند می توان آن را یکی از نشانه های پایان یافتن روند صعودی در نظر گرفت و همینطور در روند نزولی وقتی کف ها در همان سطح کف قبلی ساخته می شود می توان بعنوان یکی از اخطارها مبنی بر صعودی شدن در نظر گرفت .

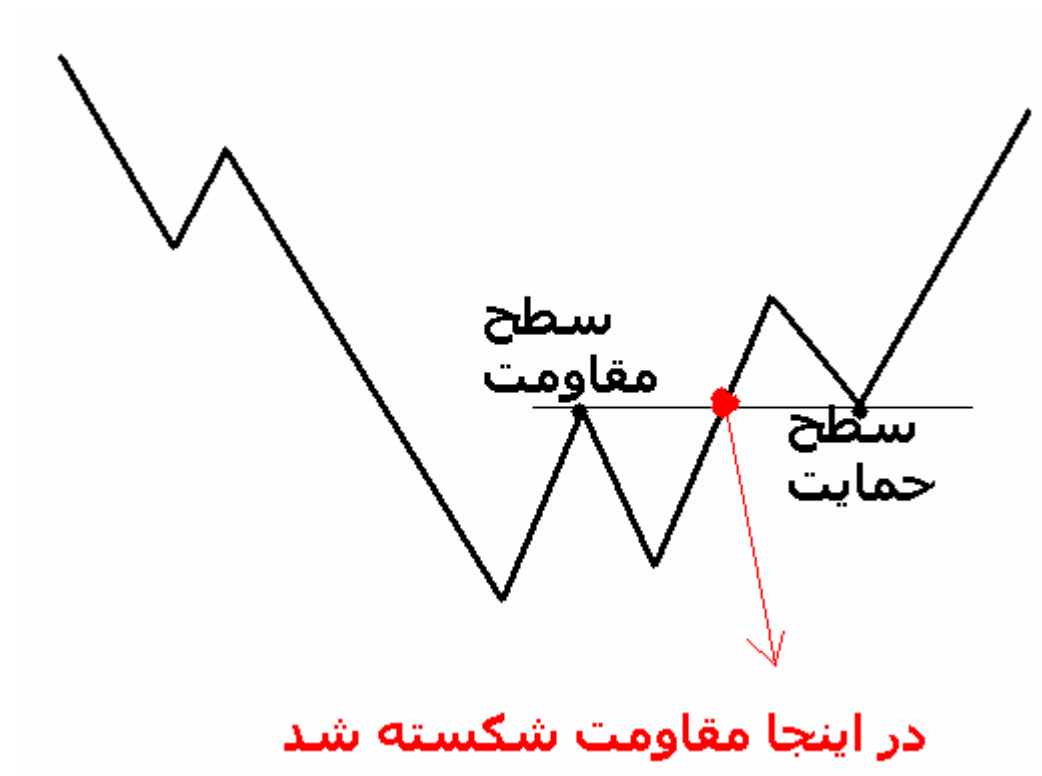

نکته خیلی مهم : سطوح حمایت و مقاومت به یکدیگر تبدیل می شوند .

هر گاه قیمت در داخل سطح حمایت و مقاومت به اندازه کافی نفوذ کند نقش سطوح عوض می شود یعنی اگر سطح حمایتی بوده به سطح مقاومتی و اگر نقش مقاومتی داشته به سطح حمایتی تبدیل می شود که دلیلش هم بر می گردد به تغییر سهامداران چون اکثر ترکیب سهامداران در همین

سطوح تغییر می کند .

به شکل زیر نگاه کنید :

حال به یک نمودار واقعی دقت کنید :

چند نکته :

1. طول مدتی که قیمت در آن سطح مورد حمایت یا مقاومت قرار می گیرد خیلی مهم است و هر چه این زمان بیشتر باشد اعتبار آن سطح هم بیشتر است .
2. حجم معاملات در سطوح حمایت و مقاومت خیلی مهم است ، در صورتی شکستن یک سطح مقاومت یا حمایت اعتبار بالایی دارد که با حجم بالا بشکند .
3. وقتی سطحی می شکند به اندازه ۳% (حداقل) باید در آن نفوذ کند که در بازار ایران می شود ۲ روز کاری وگرنه اعتبار ندارد .

در شکل زیر سهام شرکت مک دونالد را می بینید که بروشنی می توان دید چگونه ۴ بار سهم از آن قیمت برگشته است .

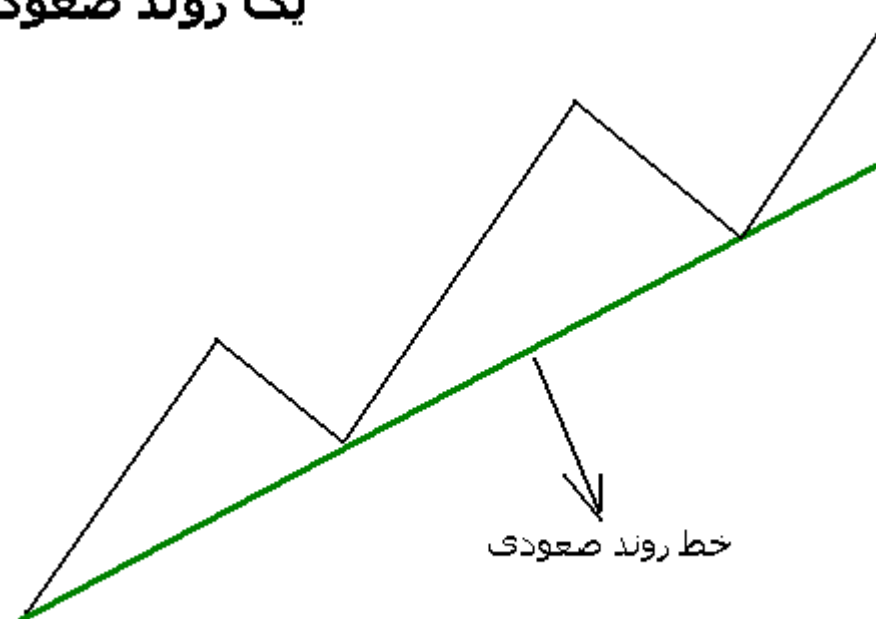
بعنوان تمرین سهم های بورس ایران را نگاه کنید و سطوح حمایت و مقاومت آن را مشخص کنید تا درس ملکه ذهن شود .

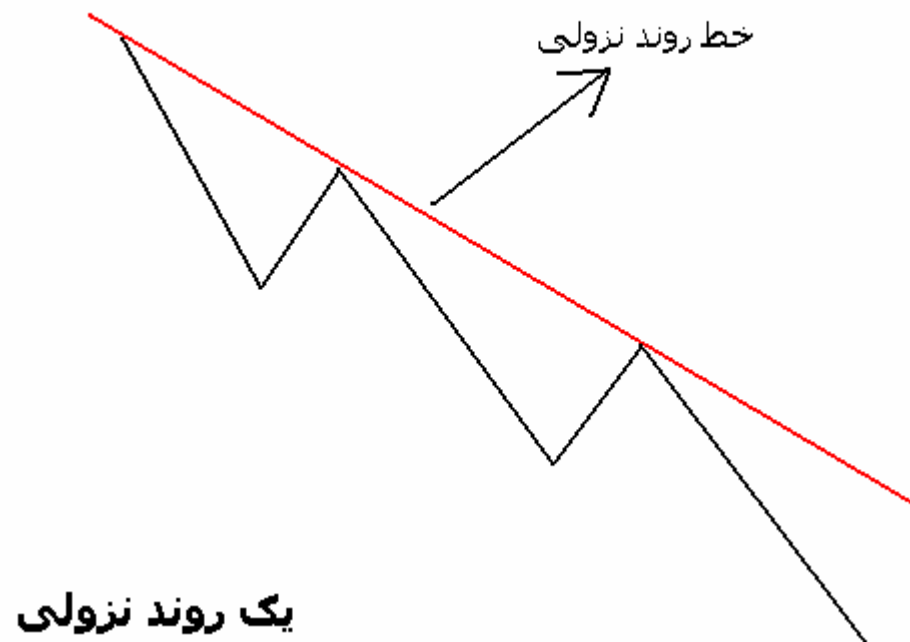

درس چهارم : خطوط روند

خط روند یکی از ساده ترین و در عین حال مفید ترین ابزار تکنیکی است که تحلیل گران تکنیکی از آن استفاده می کنند . خط روند صعودی ، خط صافی است که کف ها را به هم متصل می کند و خط روند نزولی ان است که سقف ها را به هم متصل می کند . همانطور که سطوح حمایتی و مقاومتی داشتیم و قیمت ها در یک سطح مشخص حمایت می شد یا مورد عرضه قرار می گرفت ، اکنون در این وضعیت قیمت ها در موقع برخورد با خط روند واکنش نشان می دهند . در دو شکل زیر خط روند نزولی و صعودی را می توان روشنی دید که در روی دو روند صعودی و نزولی ترسیم شده است .

یک روند صعودی

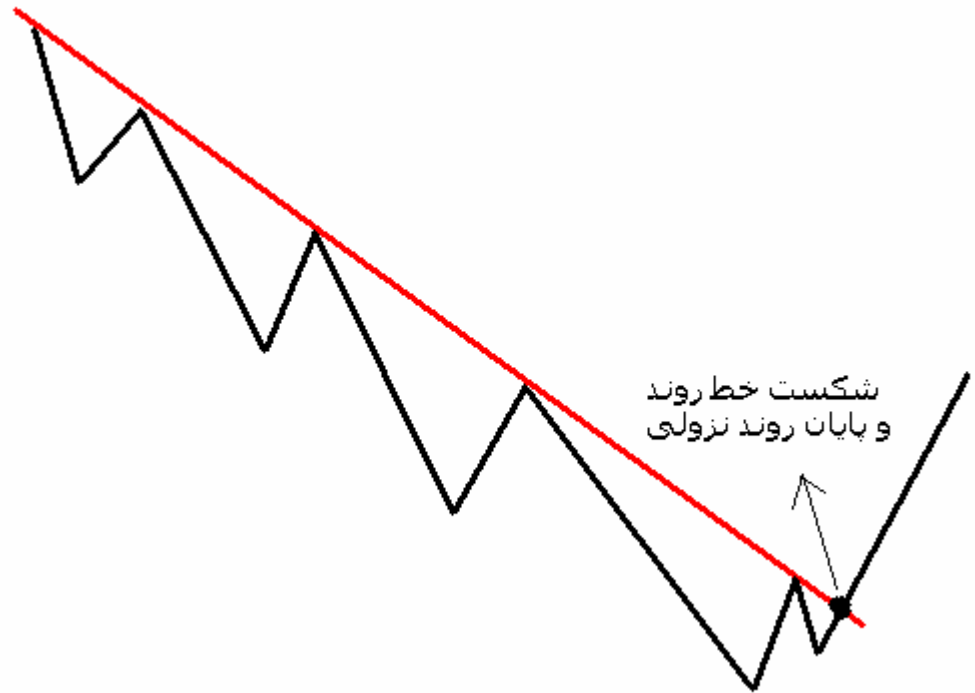

بنابراین برای رسم یک خط روند داشتن دو نقطه کافی است آن را دو را وصل کرده و خط را امتداد می دهیم .

برای اینکه یک خط روند رسم کنیم ابتدا باید روند را تشخیص داد به این معنی که برای رسم خط روند صعودی باید حداقل دو حفره نزولی که حفره دوم از حفره اول بالاتر است پیدا کرد (همانطور که در تصویر بالا نشان داده شده است) همینطور برای یک روند نزولی .....

نکته مهم : معمولاً یکی از ابزارهای تشخیص اینکه روند به پایان رسیده است همین خطوط روند میباشد ، بطوریکه وقتی خط روند می شکنند ، روند جدید در خلاف جهت روند قبلی شکل می گیرد (البته یک سری گواه های دیگر هم دارد که در درس های بعدی تشریح می شود) مانند شکل زیر :

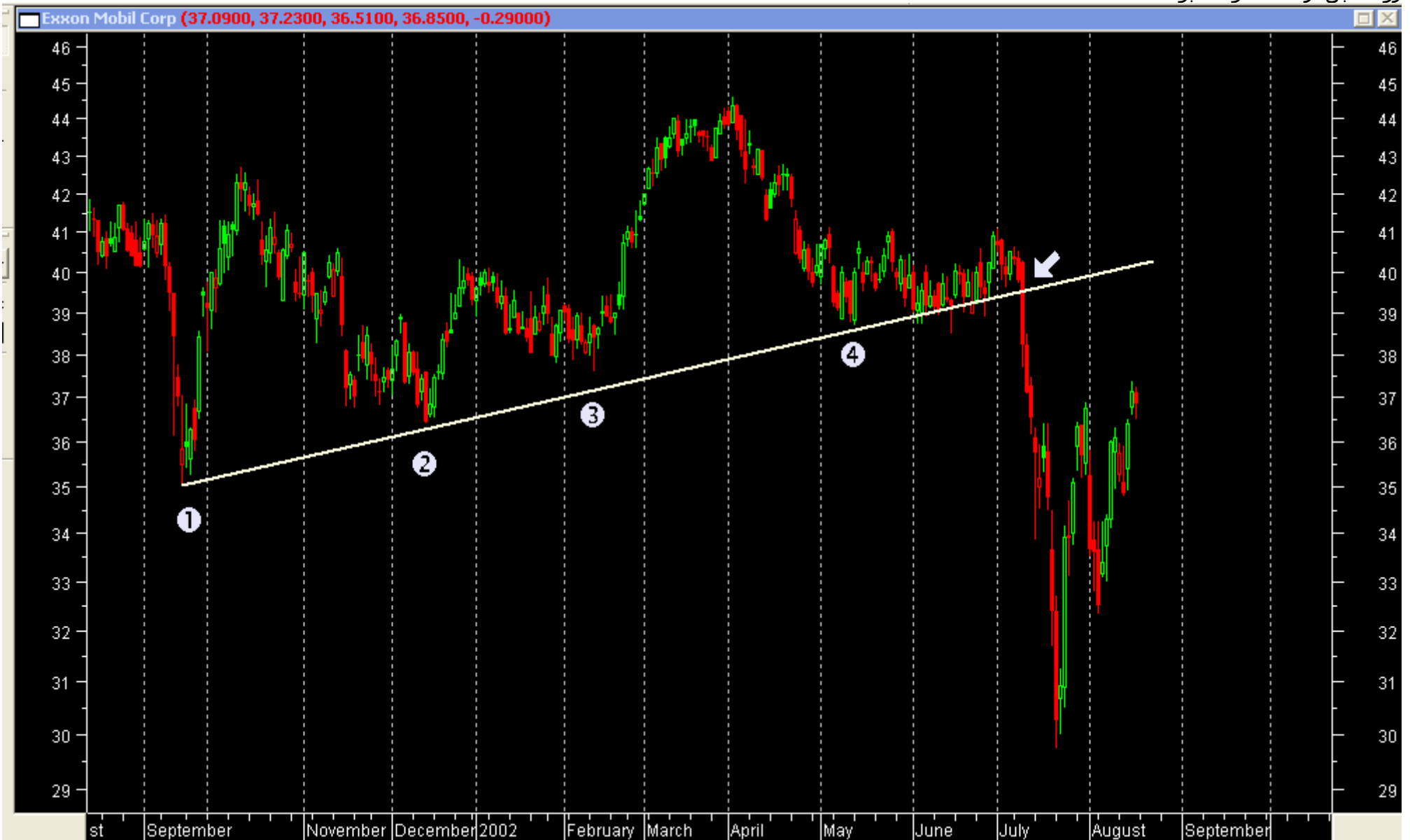
نکته ۱: در صورتی می توانیم بگوئیم خط روند شکسته شده که یک کندل کامل زیر خط روند تشکیل شود (در روند صعودی) و در روند نزولی یک کندل کامل بالای خط روند تشکیل شود .

نکته ۲: معمولاً پس از شکستن خط روند و نفوذ در آن یک برگشت به سمت خط روند داریم که بدان خداحافظی با خط روند یا پول بک گویند و مجدداً به حرکت خود ادامه می دهد .

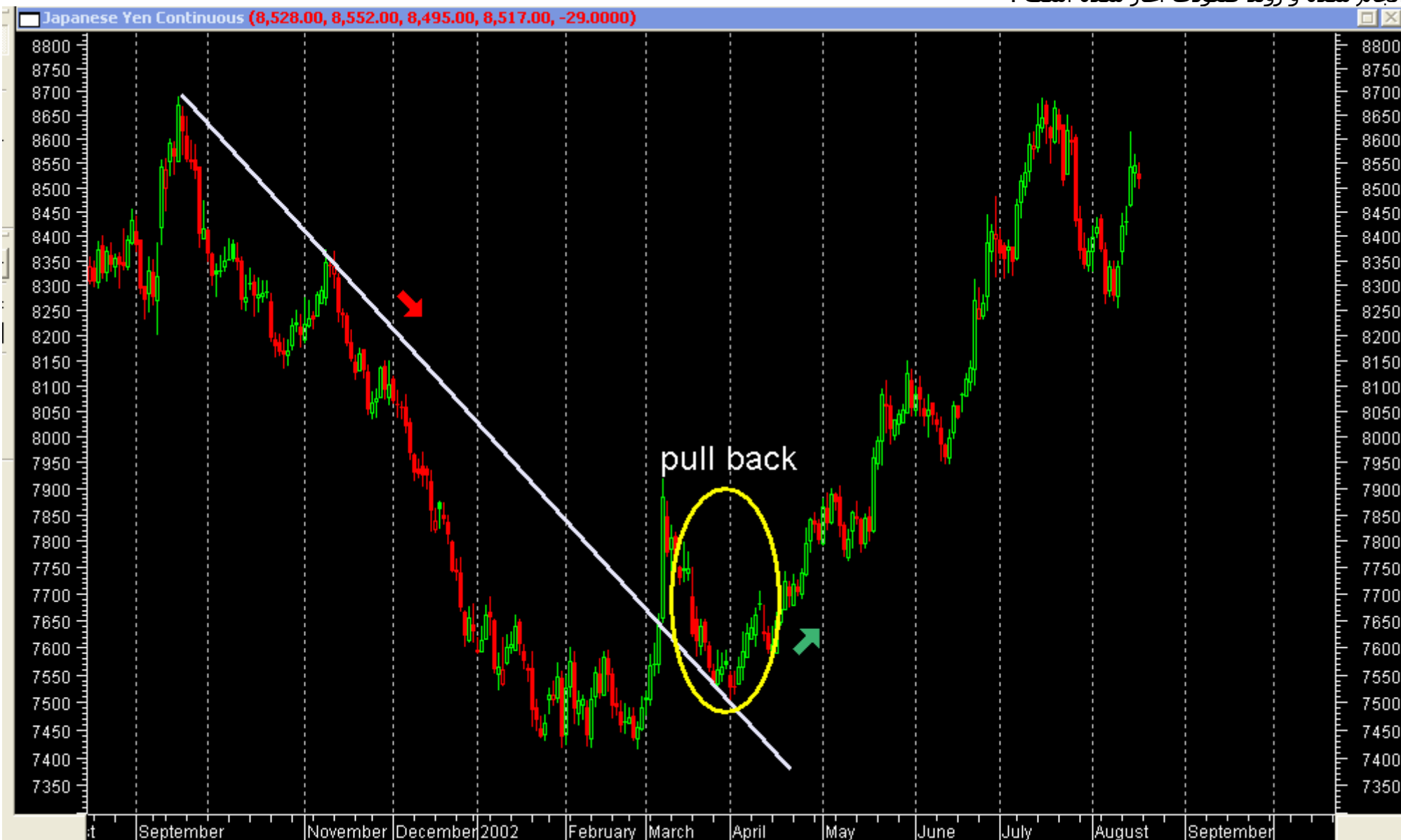
نکته ۳: شیب خط روند ممکن است خیلی تند باشد و خط روند بشکند ولی روند کلی عوض نشود ، این از جمله مواردی است که ممکن است در بازار اتفاق بیفتد بنابراین یک خط روند جدید ترسیم می کنیم ، معمولاً خط روند تا حدود ۴۵ درجه استاندارد است .

در زیر به چند تصویر در خصوص خطوط روند و کاربردهای آن و چند نمونه شکست خط روند دقت کنید :

تصویر شماره ۱ : در این تصویر پس از اینکه قیمت ۲ بار با خط روند برخورد نمود بناچار خط روند را شکست و افت شدیدی نمود . لازم به ذکر است که روند قبل از آن صعودی بوده است .

تصویر شماره ۲: در این تصویر بروشنی پیداست که چگونه یک روند نزولی طی شده و خط روند شکسته شده و مرحله خداحافظی با خط روند هم انجام شده و روند صعودی آغاز شده است.

تصویر شماره ۳ : در این تصویر هم یک روند نزولی داشتیم (داخل کادر) که خط روند نزولی شکسته شده مرحله پول بک انجام شده و سپس صعود خود را آغاز نمود (شروع یک روند صعودی)

*****

سهام زیر نیرو ترانس می باشد ، سهام خط روند نزولی سه ساله خود را شکسته است و در مرحله پول بک هستیم ، برای تثبیت شکست خط روند (برای اطمینان از صحت شکست) باید یک هفته کاری بالای سطح ۲۰۰ تومان بماند (چارت تحلیل هفتگی است) در این صورت می توان به صعود این سهام در میان مدت ، بلند مدت ، بلند مدت خوشبین بود . پس از تصبیت بالای 200 تومان اولین مقاومت سطح پرقدرت ۲۵۰ تومان می باشد .

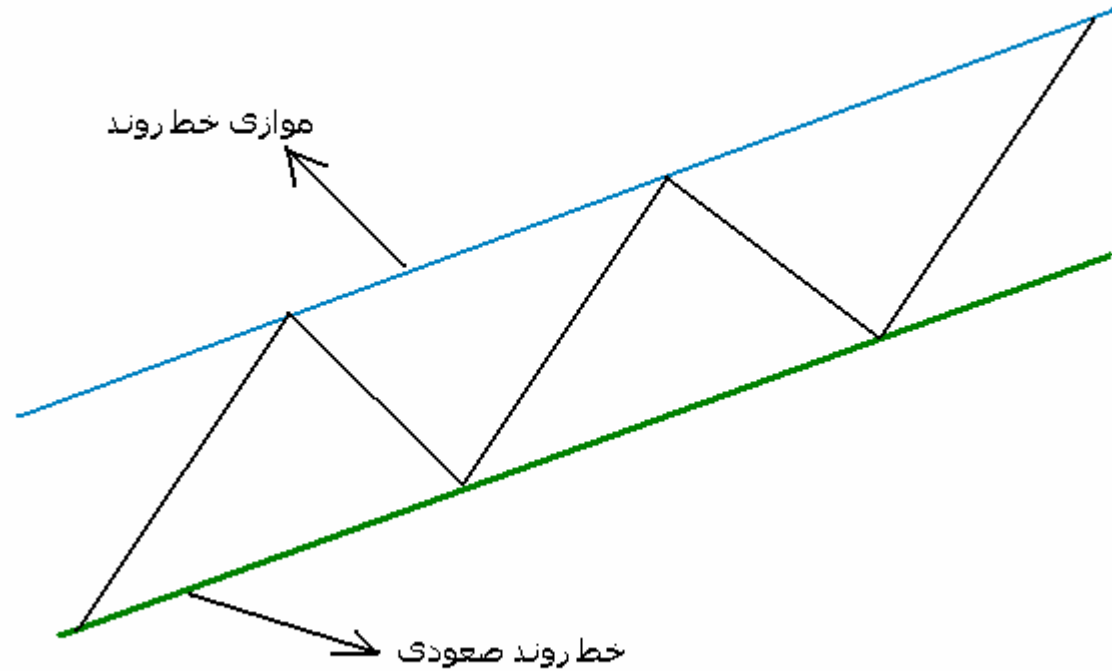
درس پنجم : کانال ها

بعضی اوقات روند قیمت بین دو خط موازی شکل میگیرد ، همواره وقتی چنین کانالی بوجود می آید و تحلیل گر آن را می بیند سودهای خوبی در آن محدوده زمانی می برد . رسم خط کانال بسیار ساده است ، در روند صعودی ابتدا خط روند اصلی را می کشیم و سپس یک خط به موازات خط روند رسم می کنیم که تما قیمت های بالا یا پایین را در بر گیرد .

به شکل زیر توجه کنید :

یک کانال صعودی را نمایش می دهد .

کانال صعودی

نکته ۱: در یک کانال صعودی نقاط سقف کانال بعنوان مقاومت و نقاط کف کانال به عنوان حمایت استفاده می شود ، معامله گران در کف کانال وارد پوزیشن خرید و در سقف کانال وارد پوزیشن فروش می شوند. به شکل زیر توجه کنید که چگونه وقتی به کف کانال (خطوط قرمز) می رسد تغییر مسیر داده است :

نکته ۲: در یک روند صعودی همانطور که در درس پیشین گفته شد هر قله جدید باید قله بالاتر از قبلی بسازد ، در کانال ها هم اگر دیدیم در یک روند صعودی قرار داریم و قله جدید نداشتیم باید ظن شکستن کانال در وجودمان بوجود آید !

نکته ۳: در روند های اصلی هر چه کانال به مدت طولانی تری حفظ شود و تعداد دفعاتی که قیمت به دو طرف کانال برخورد می کند بیشتر باشد اعتبار کانال بیشتر است .

نکته ۴: وقتی قیمت کانال را می شکند معمولاً به اندازه عرض کانال حرکت می کند ، مثلاً وقتی عرض کانال ۱۰۰ تومان است از هر جایی که کانال را به سمت شکست (مثلاً ۲۵۰ تومان) بعد از آن به اندازه ۱۰۰ تومان بالا می رود(یعنی ۴۵۰ تومان .....).

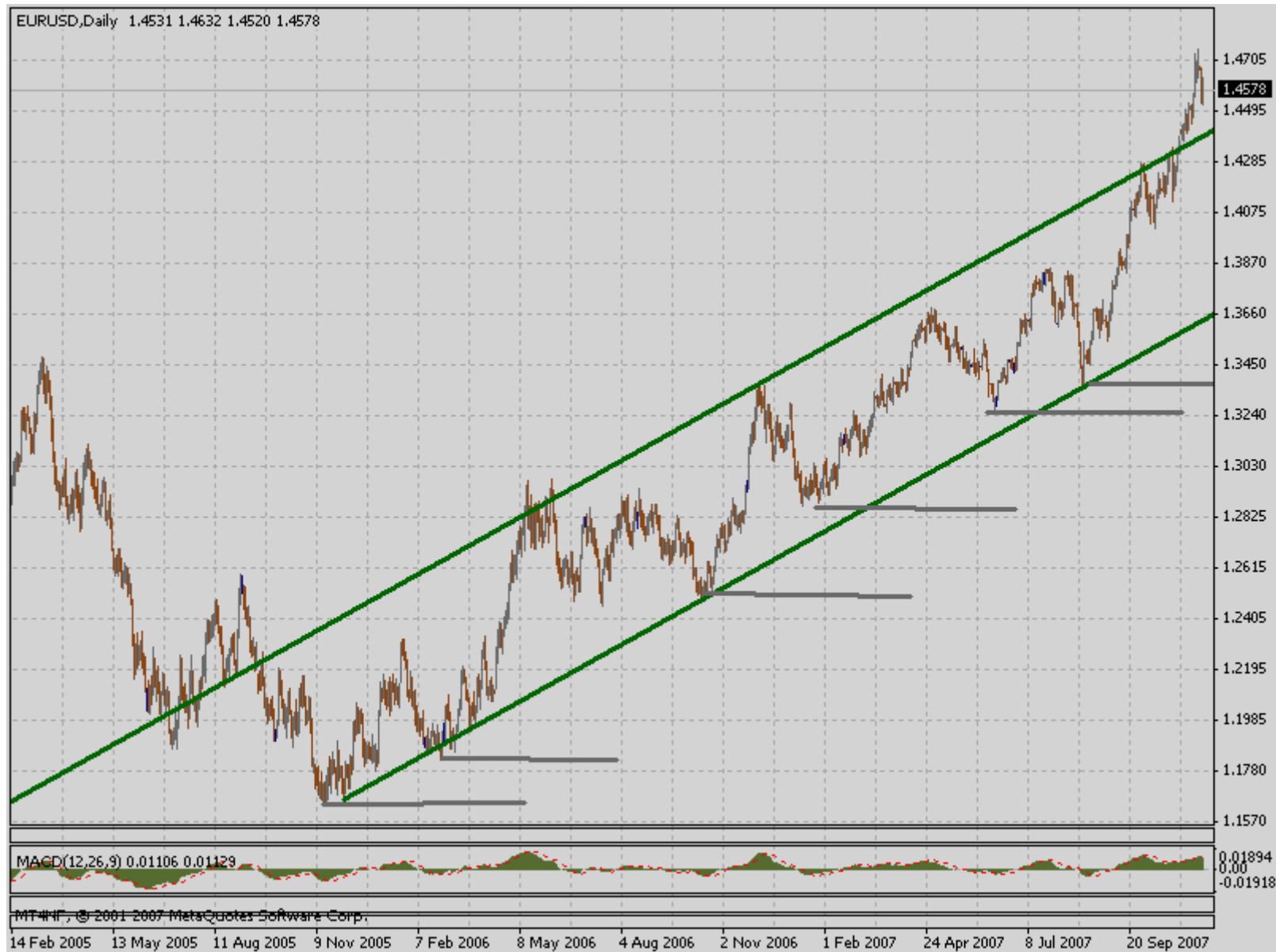
پایان درس پنجم

*****

طی یکی دو روز آینده یک سری مثال هم از بازار ایران و هم از بازارهای خارجی خواهیم آورد . در ضمن طی ۱۰ روز آینده سعی می کنیم تا اینجایی که یاد گرفتیم یک سری مثال های ترکیبی بیاوریم یعنی در یک شکل هم حمایت ها ، مقاومت ها و هم کانال ها و هم روندها و ... را مشخص کنیم .

*****

این هم یک تصویر از یک کانال صعودی که یک روند صعودی را به زیبایی نشان می دهد .

این هم یک نمونه زیبا از سهم های بورس ایران که بطور خلاصه تمام درس های قبل رو پوشش داده . شکل زیر نمودار سرمایه گذاری معادن و فلزات هست که روند سهم همچنان صعودی است ، بر اساس تعریف زمانی روند صعودی سهم به پایان میرسد که اولاً خط روند صعودی بشکند و ثانیاً زیر خط نازنجی (۳۳۷ تومان) تثبیت شود .

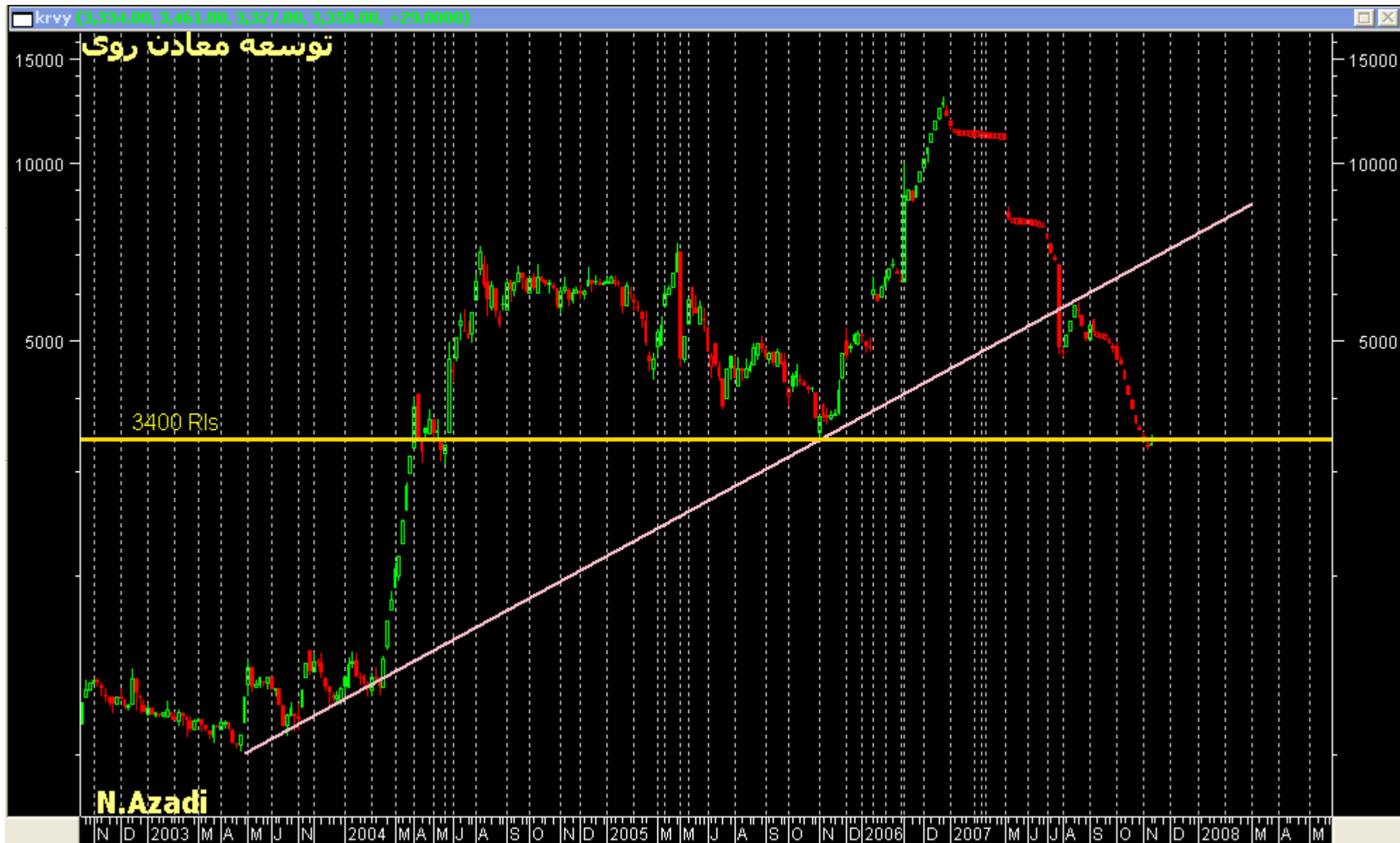
اون کانال هم چقدر زیبا در تصویر خود نمایی می کند ، این کانال دو تماس پایین و دو تماس بالا دارد که در شکل نشان داده شده است ، سیگنال خرید زمان شکستن کانال به سمت بالا داده شد . یعنی در قیمت ۳۳۳ تومان و چون عرض کانال ۲۰۰ تومان بود هدف قیمتی ان ۵۲۳ تومان بود . که براحتی به هدف قیمتی کانال رسید و از ان هم فراتر رفت .

این هم یک نمودار زیبا از توسعه معادن روی که اگر فقط بر اساس خط روند می خواستیم تصمیم گیری کنیم روی ۶۰۰ تومان باید خارج می شدیم ، حالا بریم جلتر و درس های جدید رو یاد بگیریم متوجه میشیم چقدر زیبا می تونستیم روی ۱۲۵۰ خارج بشیم! 😊

در تصویر زیر شکست خط روند ، بعدش پول بک و سپس ریزش رو می بینید ، این صعود چند روز اخیرش هم بخاطر برخورد به حمایتی بود که کشیدم! می بینید تکنیکال چقدر زیباست ??? حالا بزارید به جاهای خوبش برسیم لذت خواهید برد ، تکنیکال پر از زیبایی است!

خب دوستان این هم یک نمونه زیبا از تحلیل تکنیکال .

برای پخته تر شدن مطالبی که تا حالا فراگرفتید خیلی عالییه .....

کالسیمین در ابتدا خط روند صعودی خودش رو شکست (همون خط زرد رنگ) ، بعد برای پول بک اومد بالا (جماعت فکر کردند دیگه صعودی میشه صف خرید ۲ میلیونی برایش تشکیل دادند ، دیگه نمی دونند داره پول بک می کنه !!!) وقتی برای پول بک رفت این کفی که زده بود تشکیل یک کانال فوق العاده زیبا داد ! وقتی بعد از پول بک میریزه دیگه کانال میشکنه !! یعنی تا مدت ها دنبال خرید این سهم نمیریم ! تا گواهی برای صعود پیدا کنیم ، در درجه اول تا حوالی ۱۳۵۰ میاد بعد کمی بال میره برای چی؟؟؟ معلومه دیگه پول بک کانال ، بعد مجدد میریزه ..... هدف من روی حوالی ۷۵۰ تومان هست ، مگر اینکه در این فاصله ای که به ۷۵۰ برسه یک الگوی برگشتی تشکیل بشه (این الگوها هنوز تدریس نشده ایشاله بزودی تدریس میشه .)

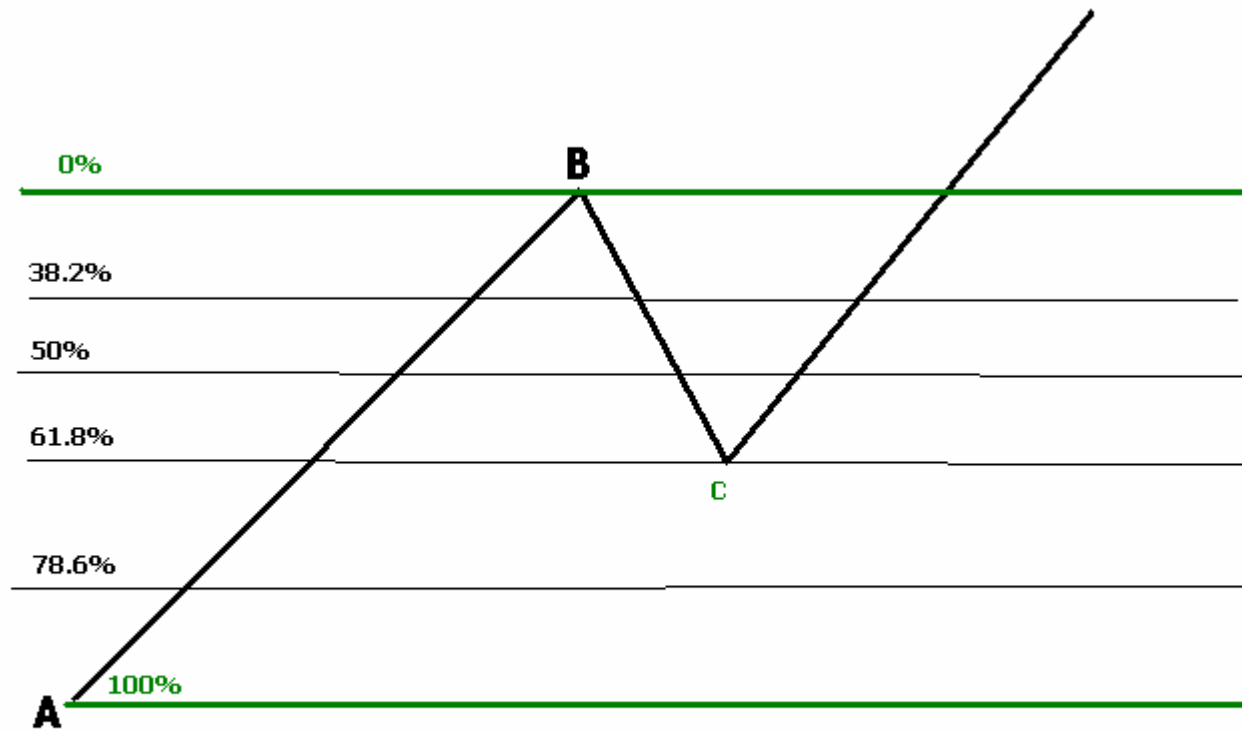
سهام پتروشیمی اراک ، خط روند کوتاه مدت شکسته شده ، پول بک انجام شد و ریزش !

درس ششم : سطوح فیوناتچی

در روندهای نزولی و صعودی که تاکنون بررسی کردیم بدون شک در یافته ایم که بعد از هر حرکت مهم در بازار قیمت ها معمولاً کمی به سمت روند قبلی شان باز می گردند و سپس حرکت در مسیر اصلی را آغاز می کنند این حرکت های معکوس اغلب به اندازه های خاصی می باشد که مهم ترینشان ۲,۲٪ ، ۵۰٪ ، ۶۱,۸٪ و ۷۸,۶٪ می باشد ، یعنی اگر قیمت سهمی مانند شکل زیر صعود AB را انجام داد با توجه به علائم ریزش (که بعداً تدریس خواهد شد) ریزشی معادل یکی از سطوح فیو انجام خواهد داد . در شکل زیر پس از صعود AB از سطح ۶۱,۸٪ برگشت نموده است .

N.Azadi 2007

خب پس تا اینجا با مفهوم فیبوناتچی آشنا شدیم ، اینکه چه کاربردهایی دارد را به مرور در ادامه درس ها ارائه خواهد شد . در زیر به چند نمونه توجه کنید :

تصویر شماره ۱ :

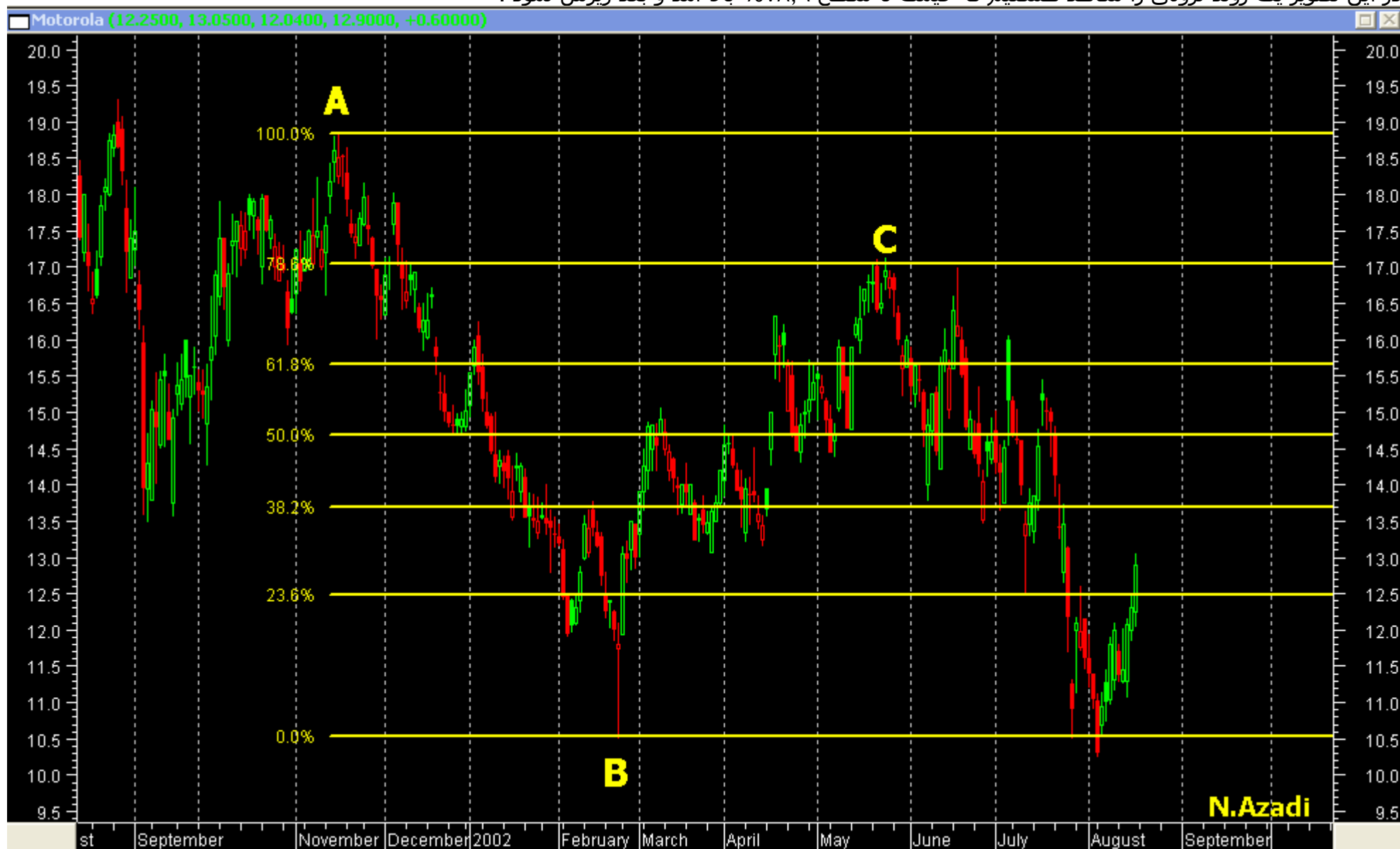
در این تصویر بروشنی مشخص است که از سطح ۵۰% برگشت داریم (اینکه از کدامیک از سطح بر می گردد را در بخش اندیکاتورها توضیح خواهیم

داد)، فقط در اینجا هدف آموزش این نکته است که سطوح فیبو مناطق حساسی برای قیمت ها تلقی می شوند .

تصویر شماره ۲ :

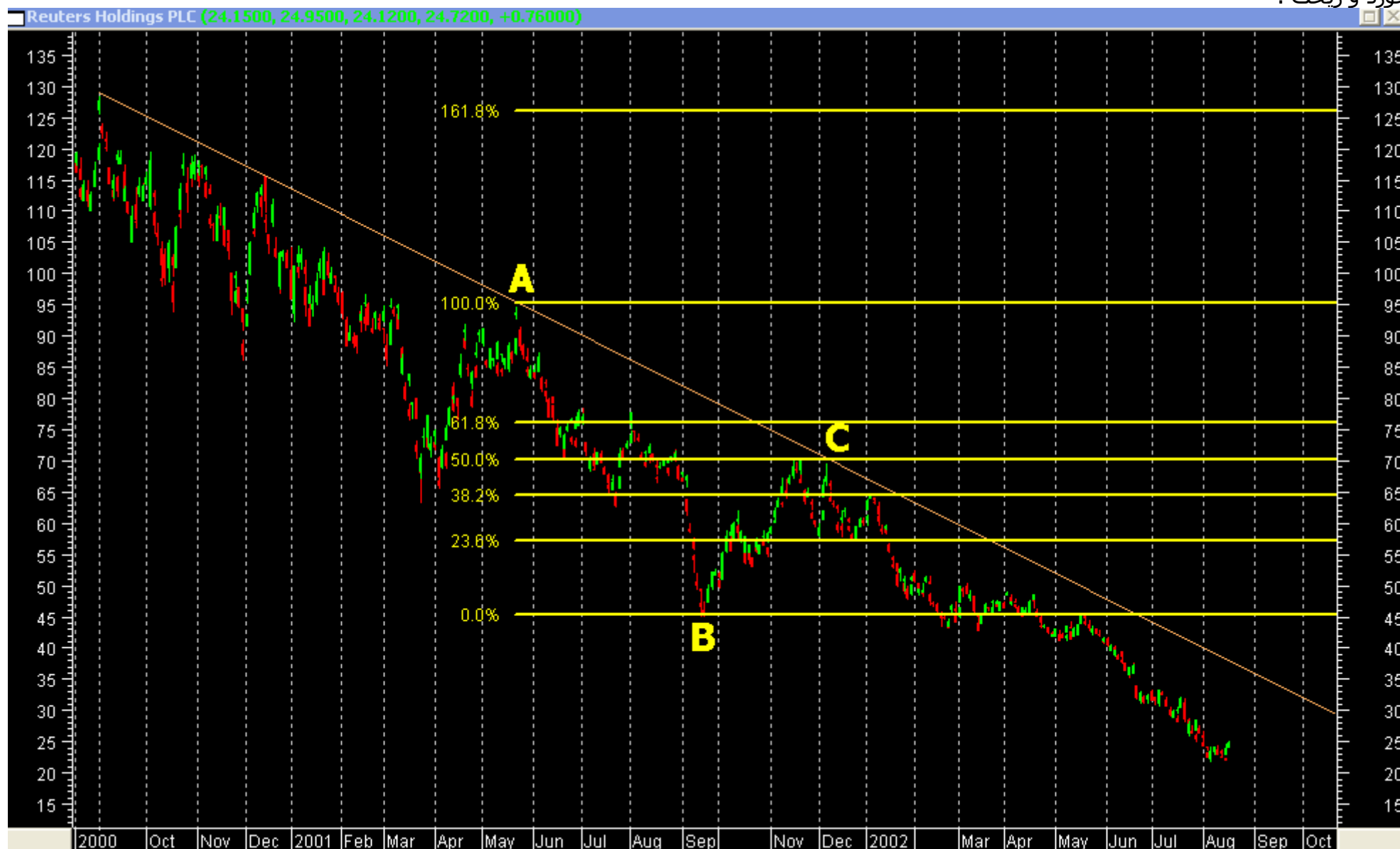
در این تصویر یک روند نزولی را شاهد هستیم که قیمت تا سطح ۷۸,۶٪ بالا آمد و بعد ریزش نمود .

تصویر شماره ۳ :

در تصویر فوق العاده زیبای زیر که یک روند شدیداً نزولی را شاهد هستیم ، قیمت در قسمتی که نشان داده شده تا ۵۰% فیو بالا آمد و به خط روند خورد و ریخت .

خب یک هدیه برای دوستان هم دارم ، لینک زیر حاوی یک متن فوق العاده در خصوص فیوناتچی با مثال های فراوان به زبان فارسی می باشد ، البته در این متن چگونگی بدست آوردن اهداف را هم توضیح داده که ما این توضیحات را موکول می کنیم به زمان خودش ، برای آشنایی تمام متن را مطالعه نمایید . و سعی کنید خوب ملکه ذهن شود چون بازی با سطوح فیو سودهای کلانی به همراه دارد .

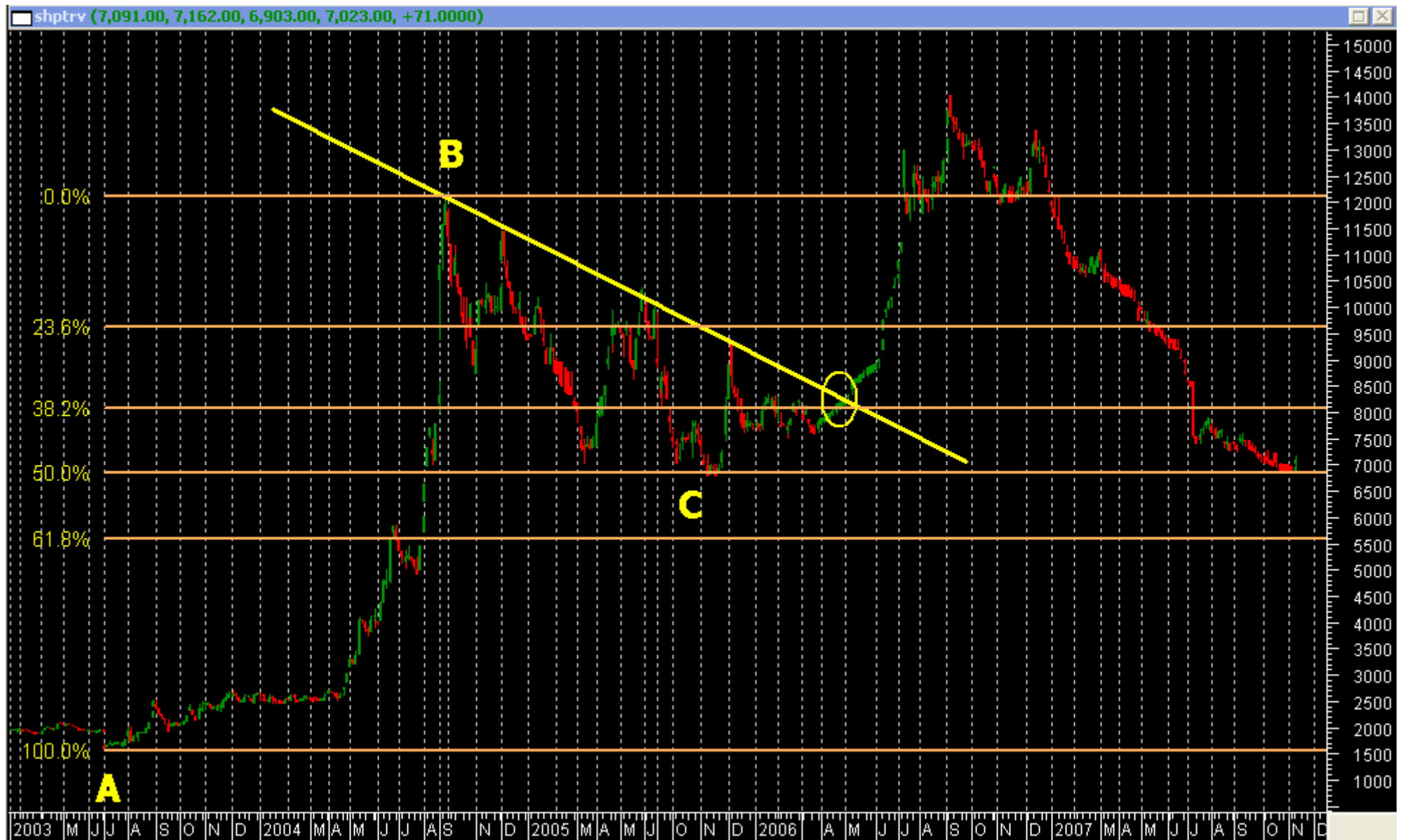
http://rapidshare.com/files/71431838/fibonacci_method-farsi.pdf.html

پایان درس ششم

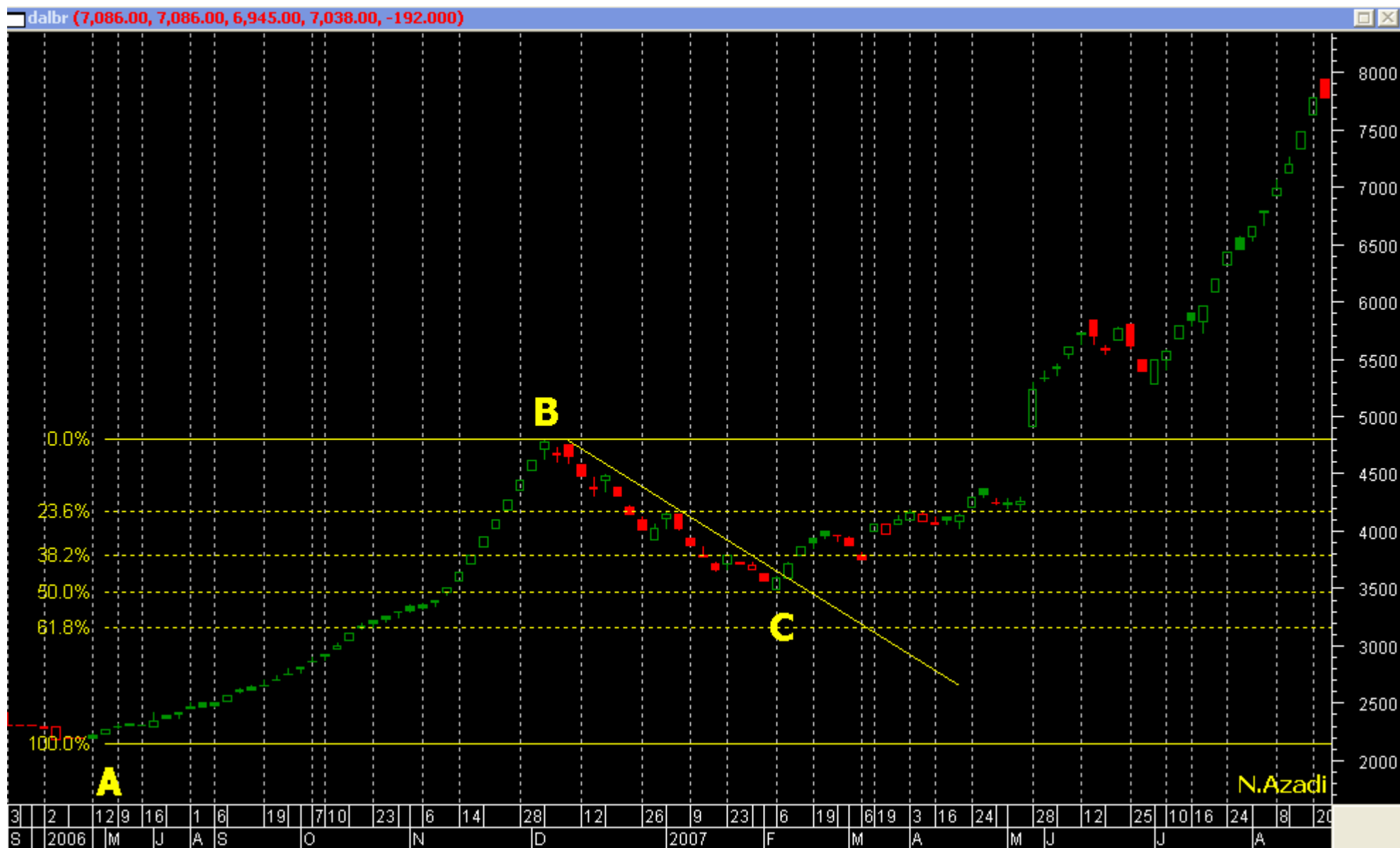
*****

خب دوستان گرامی این هم یک نمونه تحلیل زیبا از دروسی که تاکنون فراگرفته ایم .

به نمودار زیر توجه نمایید ، نمودار پتروشیمی آبادان می باشد ، سهم پس از اینکه در یک مدت از ۱۵۰ تومان تا ۱۲۰۰ تومان رفت و موج AB را ساخت روند اصلاحی به خود گرفت ، ما باید قادر باشیم با استفاده از سطوح فیو (و یک سری ابزارهای دیگر که بعداً فرا می گیریم) تشخیص دهیم این موج تا کجا اصلاح می شود . بخوبی پیداست سهم تا ۵۰٪ فیو اصلاح شد و دوباره بالا رفت ولی نتوانست خط روند را بشکند و دوباره ریخت تا ۵۰٪ مجدد تلاش نمود و خط روند را در قیمت ۸۲۰ تومان شکست و یک موج افزایشی جدید که معادل ۷۰٪ سود خالص بود برای سهامدارانش به ارمغان آورد . تریدرهای حرفه ای پس از شکسته شدن خط روند (دایره زرد رنگ) وارد معامله خرید می شوند .

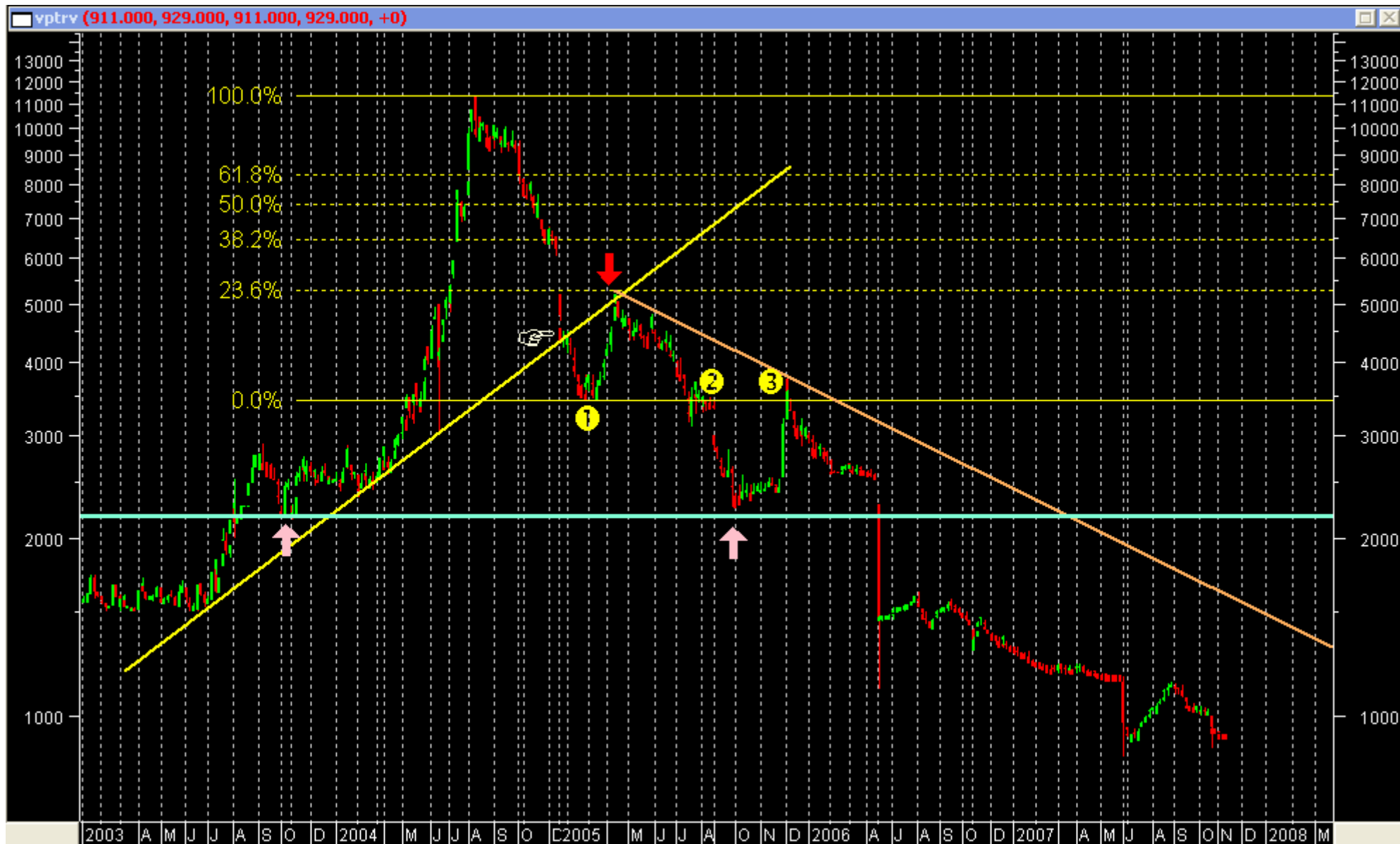
نمودار زیر نمودار البرز دارو می باشد ، پس از اینکه سهم رالی AB را طی نمود وارد فاز اصلاحی شد و تا ۵۰٪ فیبو اصلاح کرد و خط روند نزولی را شکست و مجدد صعودی شد .

نمودار زیر اوج زیبایی تکنیکال رو به رخ می کشاند . به این تحلیل به دقت توجه کنید ، یک تحلیل کامل و بدون نقص از چیزهایی که تا بحال آموختیم (ما تا حالا تنها ۶ درس فراگرفتیم و براحتی سهم ها رو تحلیل می کنیم ، اگر همه درس ها را فراگیریم ، نور علی نور است)

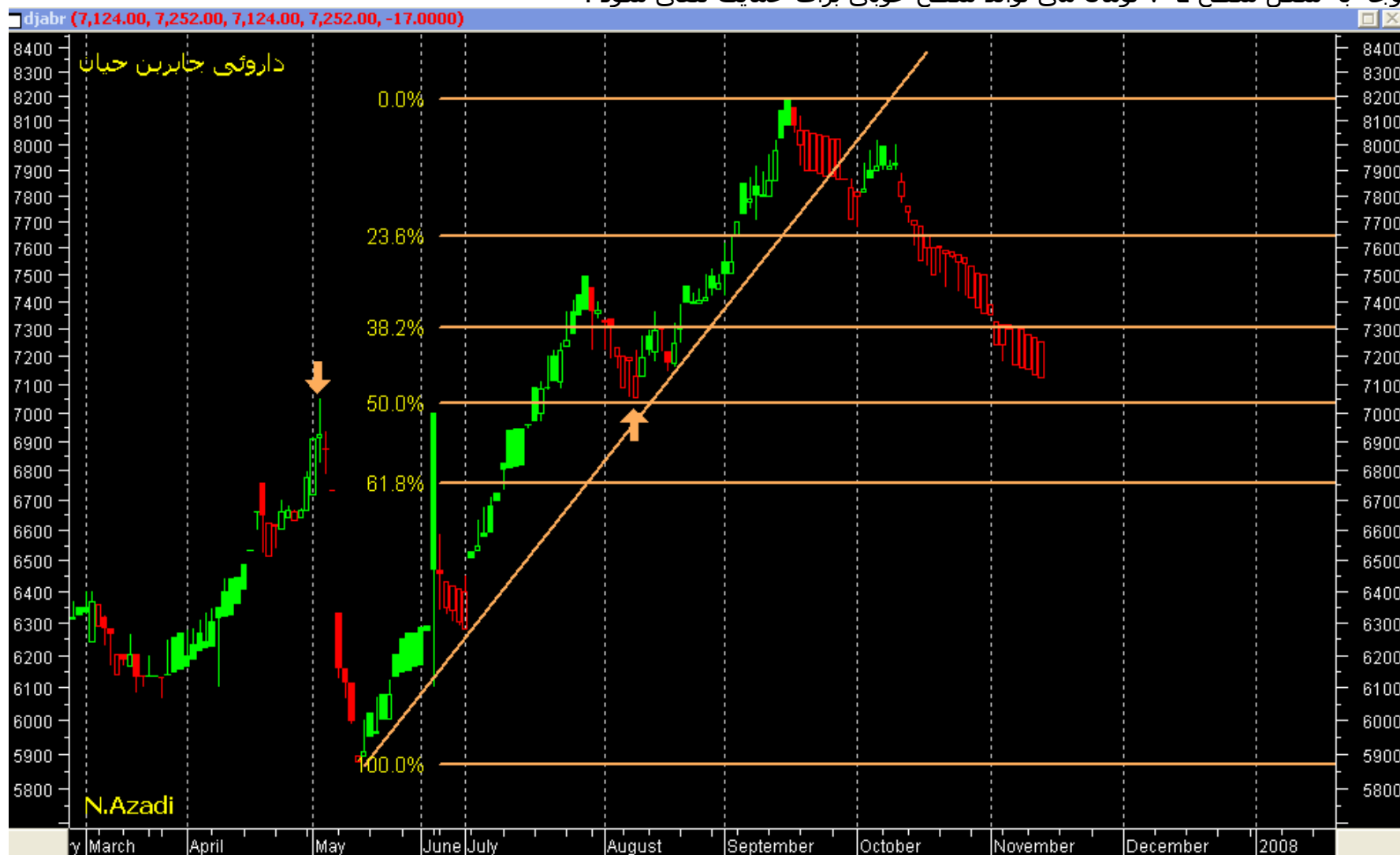
نمودار زیر نمودار سرمایه گذاری پتروشیمی می باشد . در سطحی که با علامت دست نشان داده شده است ، خط روند صعودی سهم شکسته شده و رسماً موقع خداحافظی از سهم فرا رسید . یعنی در قیمت ۴۴۰ تومان . پس از شکست خط روند و ریزش تا سطح شماره ۱ ، یک پول بکی انجام شد که این پول بک ۲۳,۶% از موج نزولی را اصلاح نمود ، و خط روند را لمس نمود و مجدد ریزش نمود . در سطح شماره ۲ سهم بسیار تلاش کرد که سطح شماره ۱ که یک حمایت بود را نشکند ولی متأسفانه شکست و سهم ریزش شدید نمود و از ۳۴۰ تومان تا ۲۲۰ تومان ریخت جالب اینجاست ۲۲۰ تومان اتفاقی نبوده بلکه یک بار دیگر سابقه حمایت داشته است که در شکل نشان داده شده است (فلش صورتی) پس از شکستن اون سطح فلش صورتی تیر خلاص یا مرگ زده شد ، دیگه این سهم بدرد معامله نمی خوره مگر اینکه خط روند نزولی که رسم شده را به سمت بالا بشکند .

این هم آخرین نمودار امروز ، این نمودار مربوط به حدود ۲-۳ ماه پیش هست اگر اشتباه نکنم ، این نمودار قیمت جهانی روی هست که تحلیل کاملش در ایران هیر موجود هست . وقتی خط روند پایینی شکست من براحتی گفتم میریزه (شواهد زیادی برای ریزش داشتم) ، حالا شما تحلیل گر هستید و می بنید که پول بک هم انجام داد . و ریخت ، براتون جالب نیست الان قیمت جهانی داره کجا حمایت یمشه ؟؟؟ اون خط نارنجی اون زیر رو ببینید !!!

حالا که حس تحلیل اومده ، بزارید چند مورد دیگه تحلیل بزارم تا بیشتر تمرین کرده باشیم . نمودار زیر نمودار کوتاه مدت داروئی جابرین حیان می باشد خط روند (کوتاه مدت) شکسته ، پول بک کرده و ریزش نموده است ، بر اساس چیزهایی که آموختیم سطح ۷۰۴ تومان به دو دلیل می تواند سطح مناسبی برای حمایت از سهم باشد ، اول اینکه سطح مقاومتی بوده که شکسته شده و تبدیل به حمایت شده است ، دوم اینکه روی ۵۰% فیوناتچی قرار دارد . حالا اگر این سطح بشکند منتظر سطح ۶۷۶ تومان می مانیم برای حمایت . ولی با توجه به شکل سطح ۷۰۴ تومان می تواند سطح خوبی برای حمایت تلقی شود .

دوستان شکل زیر نمودار سرمایه گذاری توکا فولاد می باشد همانطور که ملاحظه می فرمایید در سال ۲۰۰۵ و اوایل ۲۰۰۶ خط روند نزولی شکست و یک بازدهی حدود ۶۰٪ را برای سرمایه گذاران به ارمغان آورد . پس از شکست خط روند به اندازه یکی از سطوح فیبو (قیمت ۳۵۰ تومان) بالا اومد) دقیقاً ۸,۶۱٪) و بعد ریزش آغاز شد ، اگر به موازات خطوطی که سقف ها را به هم وصل می کند یک خط از پایین بکشیم کانالی ایجاد می شود که کف این کانال می توانست محل مناسبی برای ورود تلقی شود . اگرچه کماکان روند سهم نزولی ات و خرید توام با ریسک بالایی است ، اما چیزی که در شکل دیده می شود شکستن سطح ۱۹۷ تومان بوده که می بایست بعنوان حمایت عمل کند

!Error

بازنشر: سایت فراچارت

خب دوستی پرسیده بود سایپا چرا توی این بد بازار یهو جوگیر شد و ۸ میلیون برایش صف کشیدند ، گفتم بد نیست یک نگاهی به نمودارش بندازم !!!
بر اساس درس هایی که تا حالا خوندم دو شکل تهیه کردم ، یکی اش یک کانال خوشگل که سهم از کف کانال برگشته !!! 😊

تصویر دیگر استفاده از سطوح فیبو هست ، در تصویر نشون داده میشه که سهم بترتیب روی ۱۷۲۴ ، ۱۸۲۳ و ۱۹۱۶ مقاومت دارد ، و اگر ۲۲۵ را رد کند روند سهم صعودی می شود (این موارد چیزهایی است که تا کنون خوانده ایم ، وقتی درس جلوتر رفت اون موقع بحث می کنیم که چرا میتونه بالاتر بره یا چرا نمیتونه بالاتر بره و ..... دو تا تصویر رو نگاه کنید و حالش رو ببرید و برای ما هم دعا کنید ...

تصویر شماره ۱ (کانال)

حدود سه سال هست که بازرسی تکین کو اسیر یک کانال نزولی شده است ، بر اساس آموخته های ما زمان خرید ، موقع شکستن کانال به سمت بالا می باشد . از زمان شکستن سهم ۳۰۰ تومان بالا خواهد رفت (عرض کانال) ، در حال حاضر بر اساس چیزهایی که تاکنون آموخته ایم خریدن توصیه نمی شود .

نمودار زیر نمودار فولاد مبارکه می باشد . برخی از دوستان در جاهای مختلف به اشتباه خط وند میکشند !!!! این اصلاح روند نیست تا خط روند داشته باشد ، این یک رالی صعودی است بنابراین تنها ابزاری که می توانیم استفاده کنیم (ابزاری که تاکنون فرا گرفته ایم) استفاده از سطوح فیبو برای سطوح حمایتی می باشد که در شکل نشان داده شده است !

درس هفتم

الگوهای برگشتی

وقتی یک روند صعودی یا یک روند نزولی شدید داریم غالباً در انتهای روندها یک الگوهایی شکل می گیرد که بیانگر برگشت بازار می باشد . در این فصل در صدد هستیم به بررسی این مقوله بپردازیم .

الگوهای برگشتی ، الگوهایی هستند که روند قیمت در آنجا تغییر جهت می دهد . در این فصل ۵ الگوی برگشتی مهم را بررسی می کنیم که در هر درس یک یا دو مورد آن را به بحث می گذاریم .

نکاتی را که در الگوهای برگشتی باید مد نظر قرار دهیم عبارتند از :

1. لازمه شروع هر الگوی بگشتی وجود یک روند اولیه است . پس زمانی که بازار بدون روند هست حق نداریم حرفی از برگشت بزنیم .
2. اولین اخطار برای برگشت روند اکثراً زمانی صادر می شود که یکی از خطوط روند شکسته شود .
3. بزرگ بودن الگو نشان دهنده تحرکات بعد از آن است .
4. الگوهای سقف معمولاً در دوره زمانی کوتاه تر نسبت به الگوی کف دارند .
5. کف ها معمولاً تغییرات قیمت کمتری دارند و زمان بیشتری برای تشکیل شدن صرف می کنند .
6. حجم معامله در نقاط سقف اهمیت فوق العاده ای دارد .

نکته مهم در خصوص نکته ۶ : اگر الگوی حجم موقع شکسته شدن سقف ها افزایش نداشته باشد تمام الگو زیر سوال است . (در درس های بعدی در خصوص حجم مفصل صحبت خواهیم کرد)

الگوی اول : سر و شانه

بهترین و قابل اعتماد ترین الگوی برگشتی می باشد که یادگیری آن کمک شایانی به معامله گر می کند . به شکل زیر دقت کنید :

قیمت سهم تا سطح A بدون اینکه نشانه ای از سقف بودن دیده شود بالا آمد ، و حجم هم با بالا آمدن قیمت زیاد می شود ، سپس قیمت اصلاح می شود و تا خط روند یعنی نقطه B می آید ، مجدد قیمت شروع به صعود می کند و به سطح C میرسد و قیمت مجدد شروع به افت می کند تا نقطه D ، در اینجا خط روند شکسته و بر اساس آموخته های قبلی یک پول بکی در قیمت شاهد خواهیم بود و قیمت برای ساختن نقطه E بالا می رود . ولی قادر به شکستن سطح A نمی شود در این نقطه حجم نسبت به دو قله قبل کمتر است و غالب بازار میدانند در حال پول بک هستیم و خرید نمی کنند !

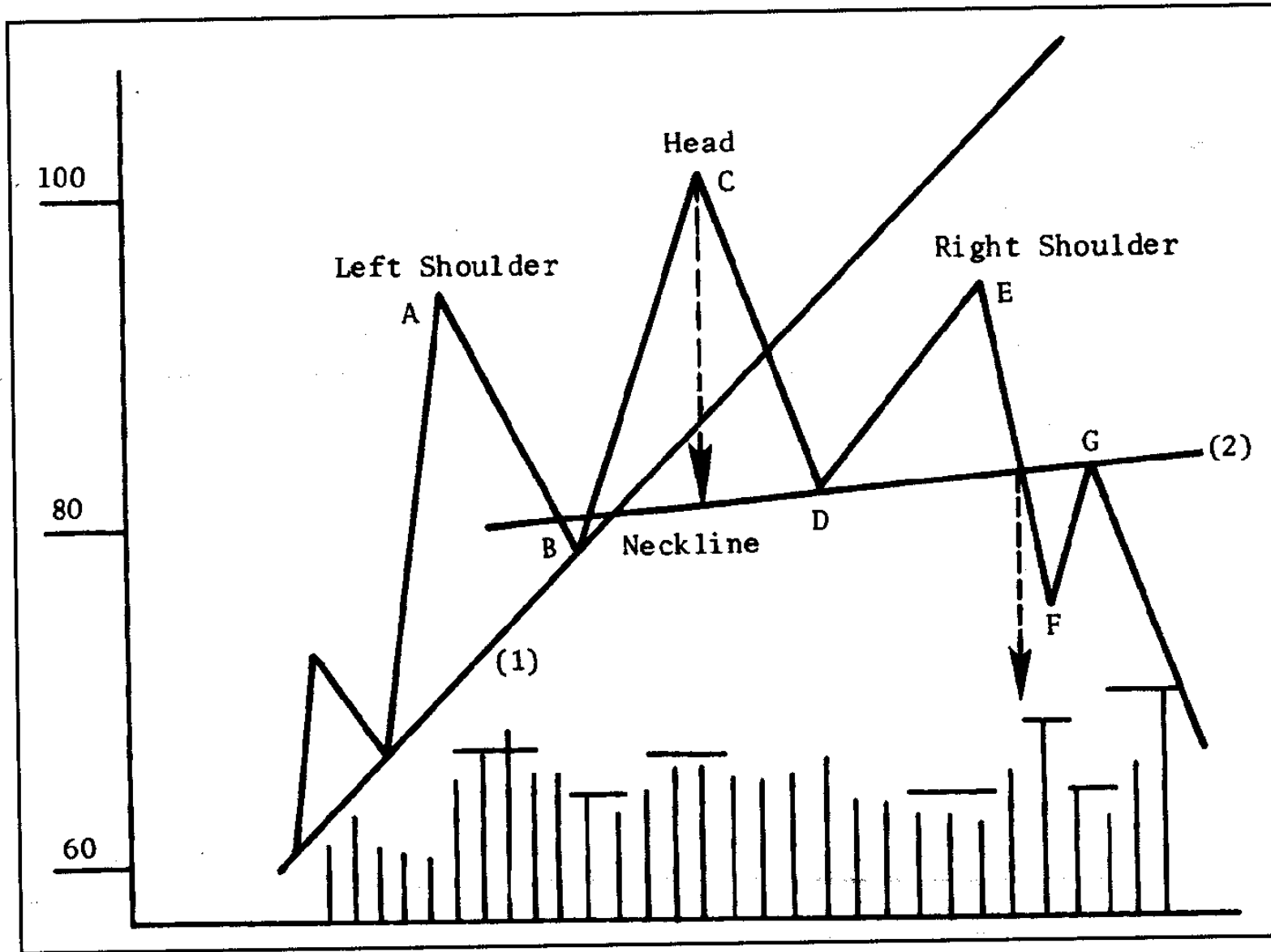
نکته : معمولاً DE تا حدود ۵۰ تا ۶۱ درصد فیو بالا می آید (در این هنگام با ناتوانی صعود شروع تبع ریزش می کند و خط گردن شکسته می شود) خط قرمز (در این حالت باز یک پول بک با خط گردن می کند و مجدد ریزش داریم .

نکته مهم : تنها زمانی حق داریم که بگوئیم الگوی سر و شانه تشکیل شده است که خط گردن به سمت پایین بشکند و تا شکسته شدن تنها می توانیم حدس بزنیم که الگو سر و شانه است .

هدف الگوی سر و شانه کجاست ؟؟

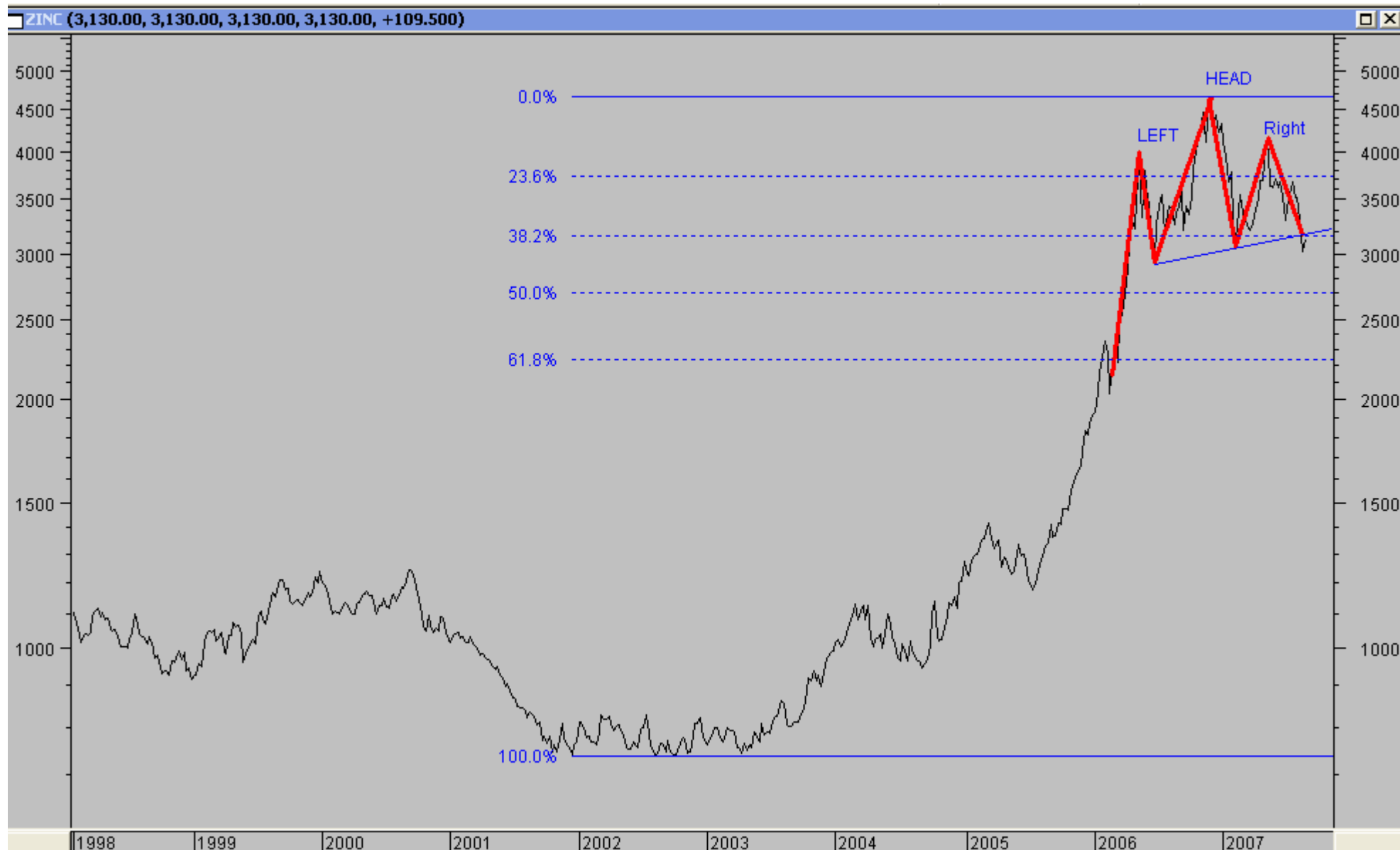
از نقطه C یک خط عمود بر خط گردن رسم می کنیم و به اندازه این ارتفاع پس از شکستن خط گردن ریزش داریم . یعنی اگر آن ارتفاع C تا خط گردن برابر ۵۰ تومان باشد و خط گردن در سطح ۲۰۰ تومان شکسته باشد ، هدف قیمتی ما ۱۵۰ تومان می باشد .

این هم تصویر یک الگوی سر و شانه ، به حجم ها هم دقت کنید :

به موارد زیر توجه نمایید :

1. تصویر زیر الگوی سر و شانه در تایم هفتگی در قیمت جهانی روی می باشد (چند فاکتور تعریف شده در درس موجود نیست ولی خللی در تحلیل ایجاد نکرد ، چون گواه های دیگری در اختیار داشتم که در ادامه بیشتر در خصوصشان بحث می کنیم).
در این شکل بروشنی مشاهده می کنید که سر و شانه تشکیل شد که هدفش حدوداً روی ۱۷۰۰ دلار می باشد ، چون بقیه دیتا را در اختیار نداشتم و تصویر هم مال حدود ۲ ماه پیش هست همین را از ما بپذیرید و قیمت روی را هم خودتان در جریان هستید که تا سطح ۲۱۰۰ هم ریزش نمود .

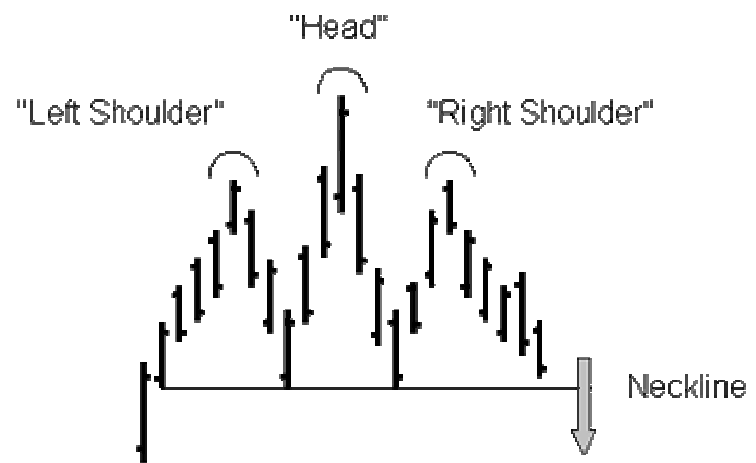
2. حال اگر همین سر و شانه دقیقاً برعکس شود و انگار در یک آینه نگاه می کند ، می گوئیم سر و شانه معکوس تشکیل داده است که یک الگوی کف

محسوب می شود . به شکل زیر توجه کنید :

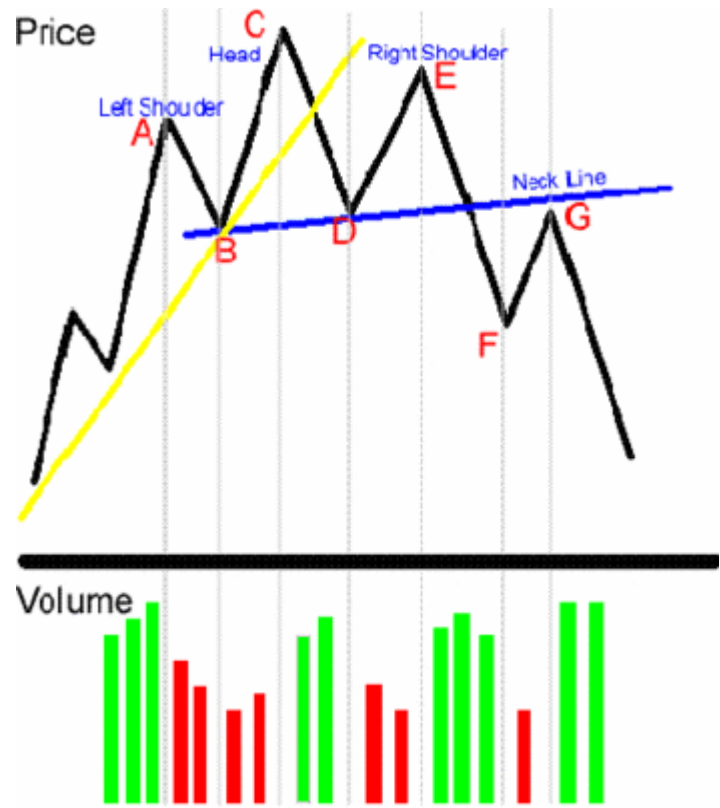

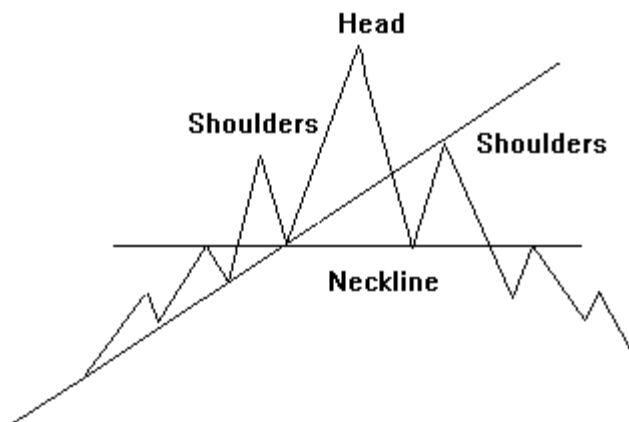
3. مثال ها و نمونه های زیر هم بدون شرح می باشند ، خوب ببینید تا چشم تان به این الگو آشنایی کامل پیدا کند :

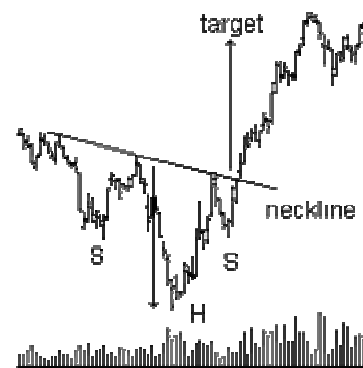

1. Trendline establishes uptrend
2. H & S reverses trend
3. Downtrend begins

Reverse Head and Shoulders

*****

در ادامه به بقیه موارد این الگوهای برگشتی خواهیم پرداخت . دوستان در سهم های بورس ایران دنبال الگوهای برگشتی بگردید و در تایپک دفتر تمرین درج نمایید.

دوستان دیروز یکی از دوستان در خصوص روش یافتن هدف ها با سطوح فیوناتچی سوال فرمودند که بنده در پیغام خصوصی جواب دادم . که لازم دیدم اینجا جواب بدم . بهتر هست روی نمودار مس باهنر این مورد را توضیح بدهم تا یک توضیحی هم برای جناب مخبر الدوله باشد . (البته جواب مخبر عزیز را بطور کامل در بک بخش دیگر خواهم داد)

دوستان عزیز همانطور که در بخش فیوناتچی گفتم در شکل اول ببینید چگونه فباهنر رالی AB را طی نمود و تا سطح C اصلاح نمود . سطح C دقیقاً روی 78.6% فیبو قرار دارد ، حالا برای یافتن نهایت تارگت چکار کنیم ؟؟ سطح فیبو را بر می گردانیم بطوریکه سطح صفر روی A و سطح B روی 100 باشد(شکل ۲) . در این حالت بر اساس موارد زیر تارگت بدست می آید :

- اگر از ۲۸,۲% برگردد یا حرکت برگشتی هجومی می کند و ممکن است تا ۲۶۱,۸% برود .
- اگر از ۵۰% برگردد یا حرکت برگشتی می کند و ممکن است تا ۲۰۰% برود .
- اگر از ۶۱,۸% برگردد یا حرکت برگشتی می کند و ممکن است تا ۱۶۱,۸۰% برود .
- اگر از ۷۸,۶% برگردد یا حرکت برگشتی می کند و ممکن است تا ۱۲۷% برود .

در شکل شماره ۲ کاملاً واضح است تا ۱۲۷% صعود نموده است . دوستان این مورد را در دفتر تایپک تمرین ، تمرین نمایند تا چند مورد دیگر بعنوان نمونه اینجا قرار دهم .

تصویر شماره ۱ :

تصویر شماره ۲ :

بازنشر: سایت فراچارت

www.farachart.com

به بهانه بازگشایی نماد فرآوری مواد معدنی ایران :

خط روند صعودی سهم مدت ها پیش در قیمت ۶۷۰ تومان شکست ، آخرین تلاش ها برای جلوگیری از ریزش مجدد در سطح ۷۸,۶% (قیمت ۵۸۷ تومان) بعمل آمد و سهم نتوانست روند صعودی به خود بگیرد . سطح حمایتی ۲۸۰۰ ریال در شکل به خوبی خود نمایی می کند !!

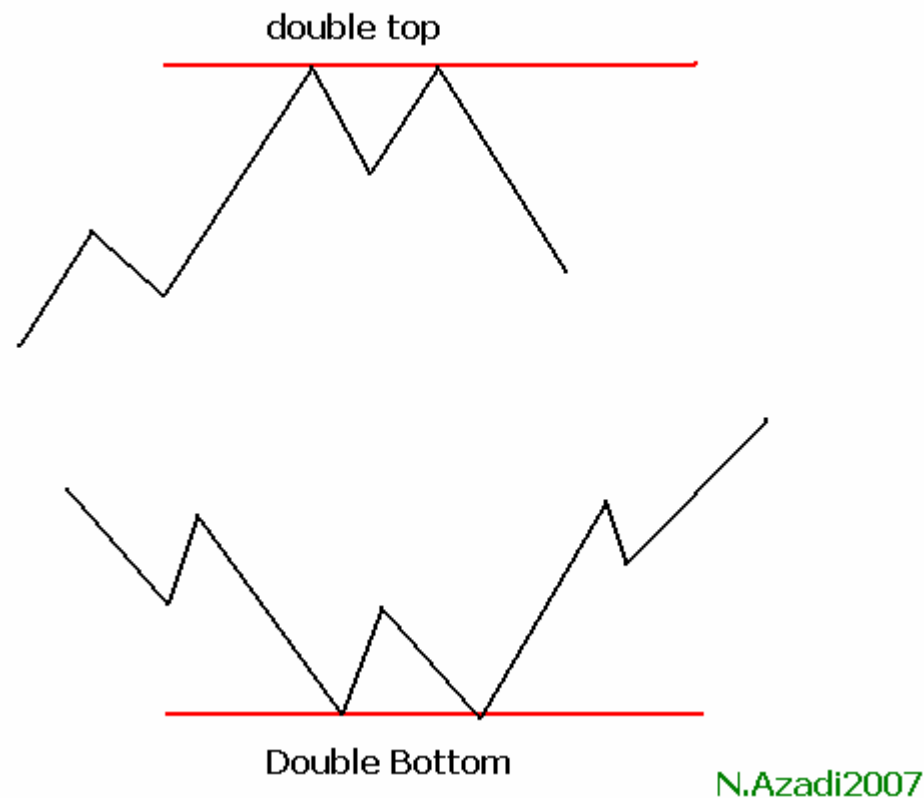
ایشالله درس هیا دیگر که ارائه شد می توانیم اظهار نظر کنیم که ۲۸۰۰ ریال می شکنند یا خیر ! 😊

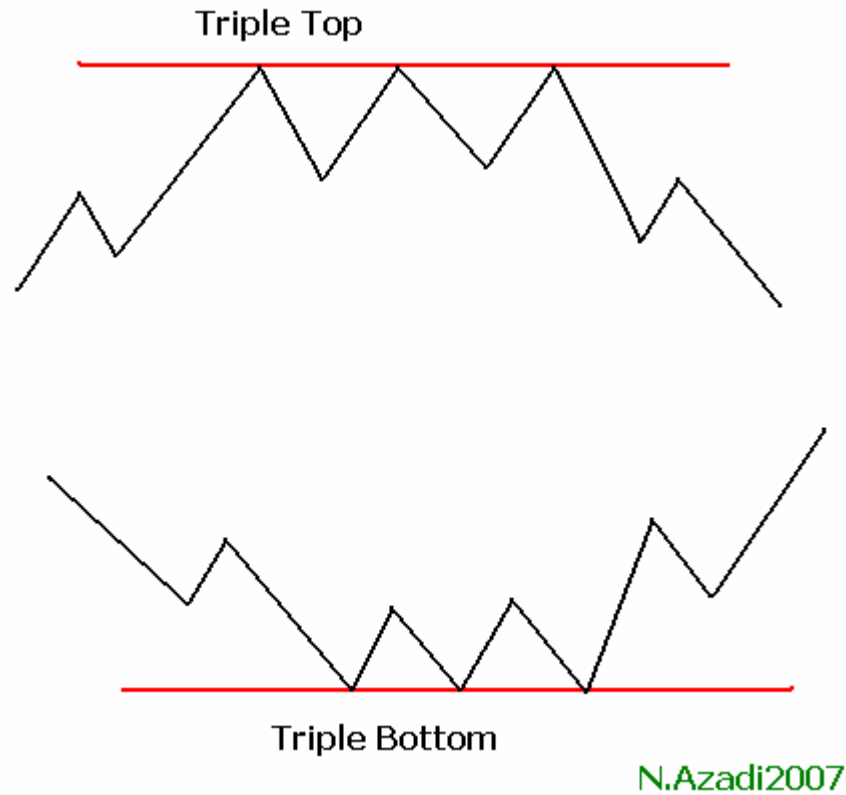
درس هشتم : الگوهای برگشتی (بخش دوم)

در درس گذشته نوع معروف الگوی برگشتی یعنی سر و شانه مورد بررسی قرار گرفت . در این درس نوع دیگری از الگوی برگشتی مورد بررسی قرار می گیرد . این الگو ، الگوی دو قلو یا سه قلو نام دارد که هم در کف ها و هم در سقف ها می تواند بوجود آید. تشخیص این الگوها بسیار ساده است و با چشم براحتی می توان آن را تشخیص داد .

در دو شکل زیر نمای ظاهری سقف دوپل ، کف دوپل را با هم و همینطور ، سقف سه قلو و کف سه قلو را با هم می بینید .

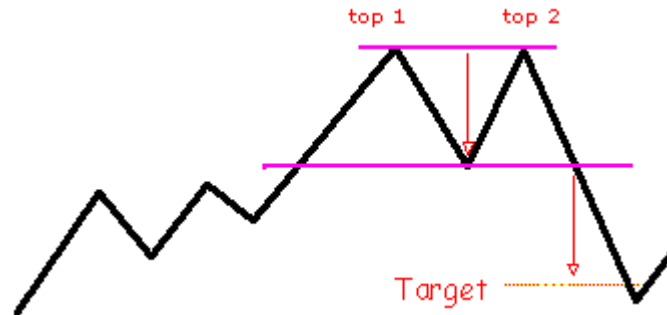

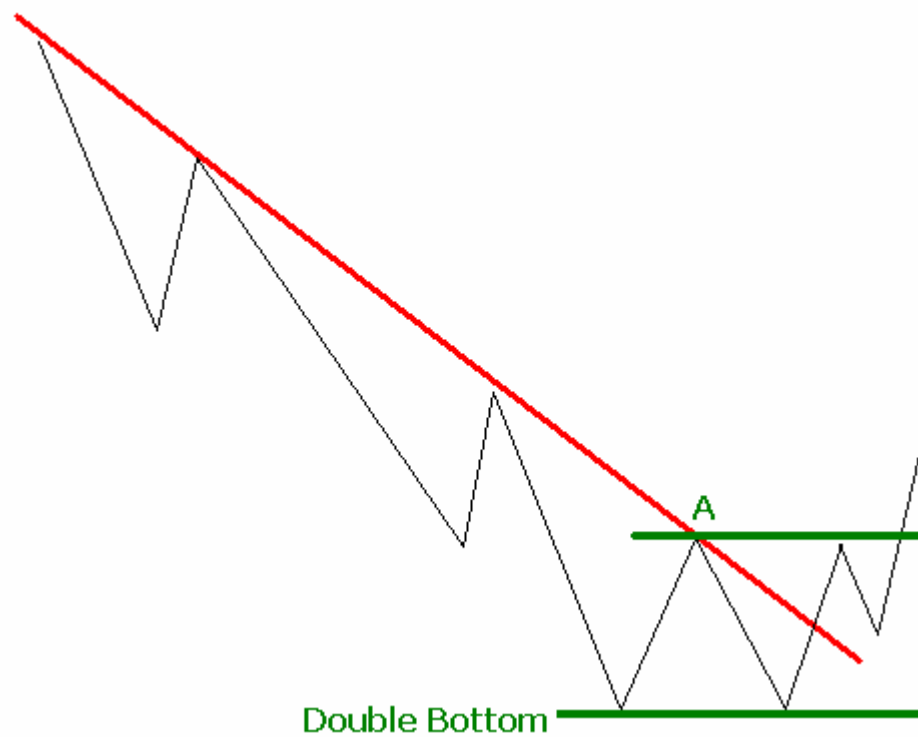
خب پس با شکل ظاهری این الگوها آشنا شدیم ، اما چند نکته در این خصوص حائز اهمیت است

1. زمانی که الگوی دو قلو یا سه قلو اتفاق می افتد ، هدف قیمتی ما از این روش بدست می آید که از سقف ها یا کف ها به خط گردن را اندازه گیری می کنیم وقتی خط گردن شکست به همان اندازه بالا (کف دوبل) یا پایین می رود (سقف دوبل) . در شکل زیر دقت کنید سقف دوبل تشکیل داد ، خط گردن را شکست و به همان اندازه ریخت .

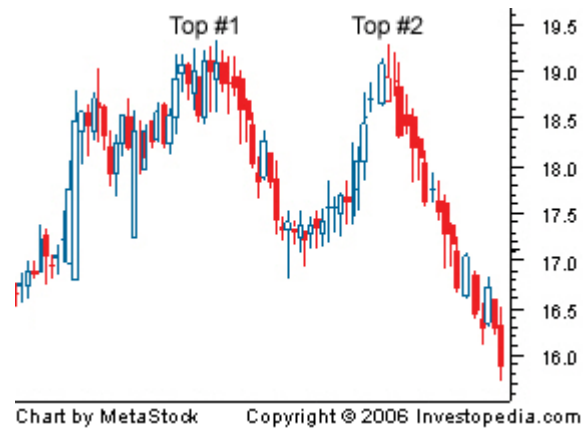
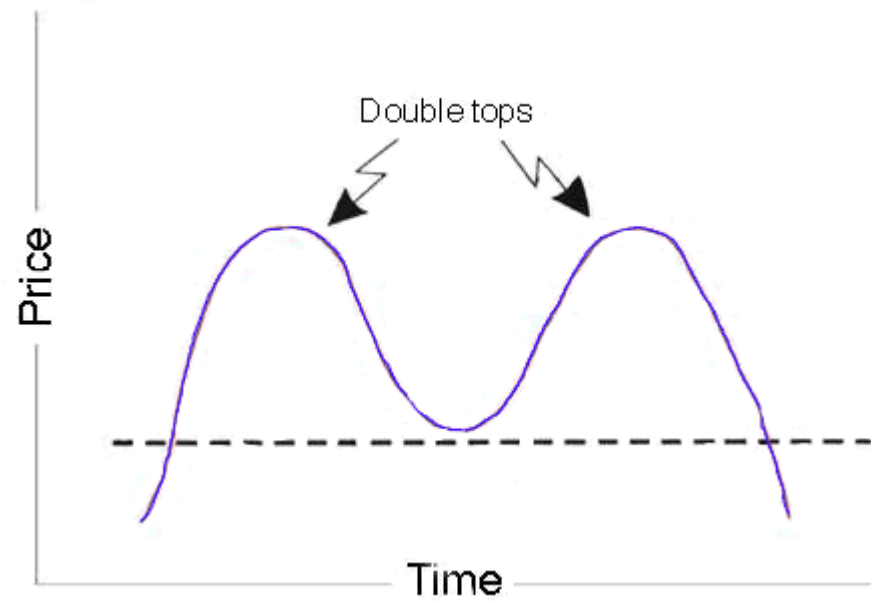

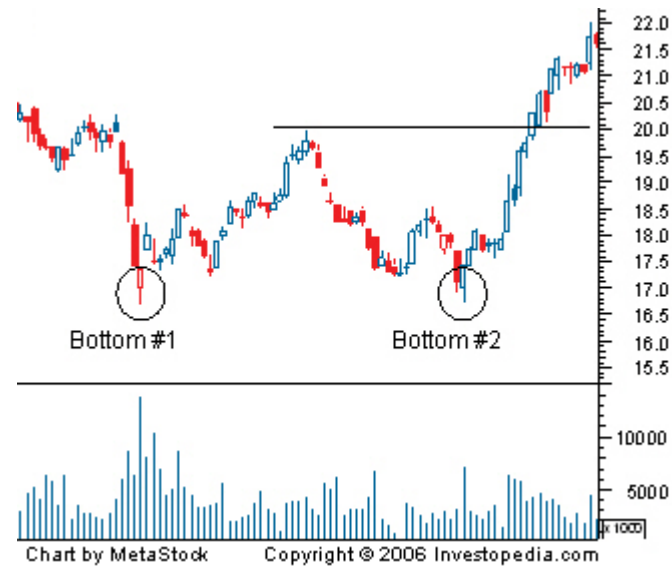
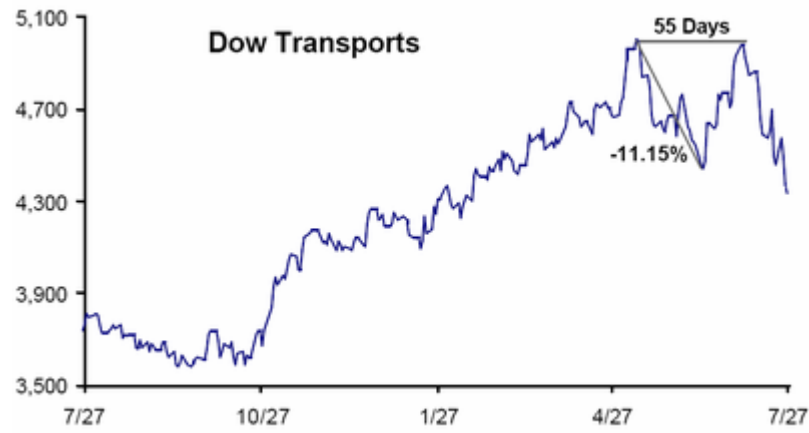
2. الگوی حجم هم در بسیار مهم می باشد معمولاً در قله اول حجم بسیار بالاتر از قله دوم می باشد ، چرا؟؟ چون خریداران منتظرند سقف اول را بشکنند تا اقدام به خرید کنند تا گرفتار سقف دوبل نشوند ، به همین دلیل قله دوم حجم به مراتب کمتری نسبت به قله اول دارد .

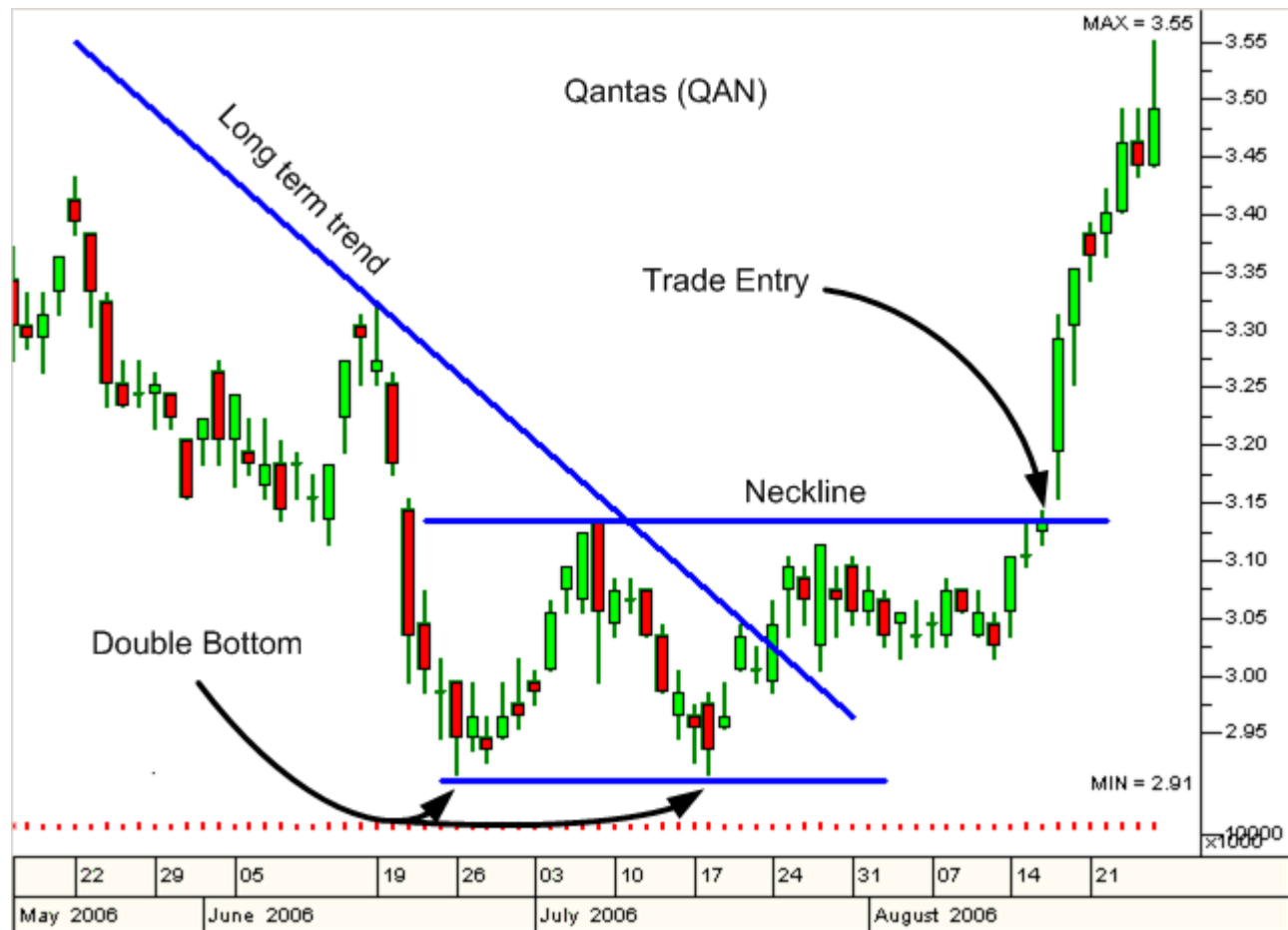
3. وقتی الگوی کف دوبا یا سقف دوبل دیدیم مانند شکل زیر و خط روند هم شکسته شد(چه روند صعودی که ممکن است سقف دوبل بزند و چه روند نزولی که ممکن است کف دوبل بزند) باید منتظر شکست خط گردن بمائیم (سطح A)

در شکل های زیر نمونه هایی از این الگو را ملاحظه بفرمایید :

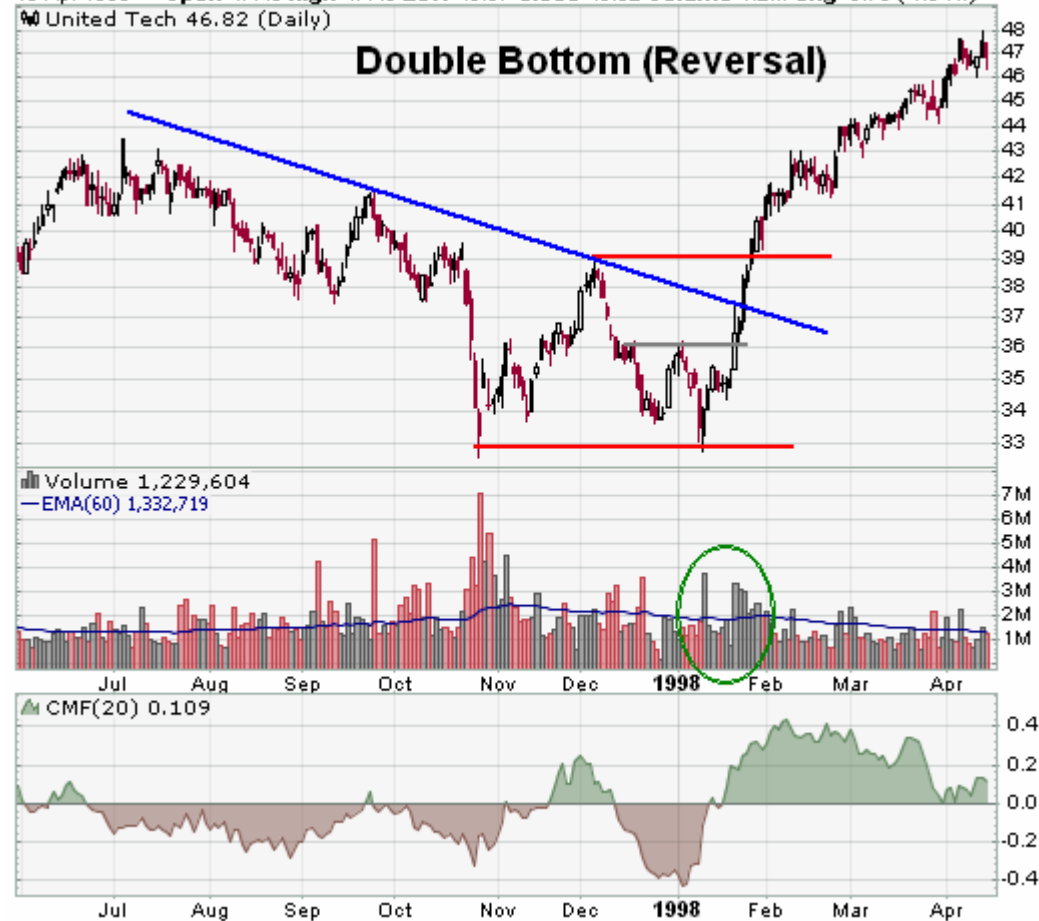

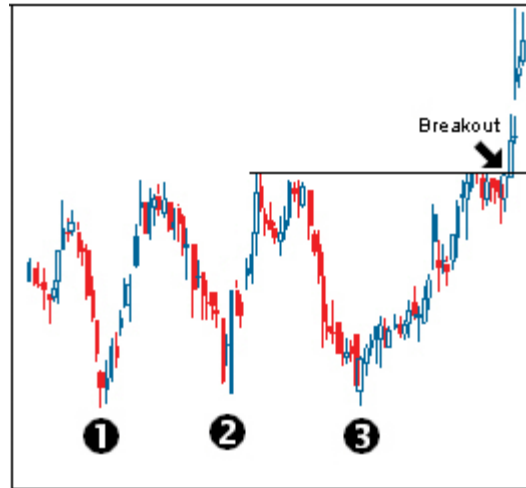

United Technologies Corp. (UTX) NYSE © StockCharts.com

15-Apr-1998 Open 47.43 High 47.46 Low 46.37 Close 46.82 Volume 1.2M Chg -0.73 (-1.54%)

Copyright © 2006 Investopedia.com

پایان درس هشتم

درس نهم

الگوهای ادامه دهنده روند

در درس گذشته در خصوص الگوی های برگشتی صحبت نمودیم ، در این درس در خصوص الگوهای ادامه دهنده روند صحبت می کنیم ، گاهی در چارت یک سری تغییر و تحولات و الگوهایی شکل می گیرد که برای کسب انرژی برای ادامه روند باشد که در این درس در این خصوص صحبت می کنیم

نکته مهم : الگوهای برگشتی معمولاً از نظر زمانی طولانیتر از الگوهای ادامه دهنده روند هستند ، مثلاً ممکن است برای ساخت یک سقف دبل ۶ ماه زمان لازم باشد ولی برای ساخت یک الگوی ادامه دهنده روند مثل مثلث ۳۰ روز زمان نیاز باشد و ....

1. الگوی مثلث

اولین و معروف ترین الگوی ادامه دهنده الگوی مثلث می باشد ، سه نوع الگوی مثلث داریم الف) متقارن ب) افزایشی ج) کاهششی در شکل های زیر هر سه نوع مثلث رو مشاهده می نمایید :

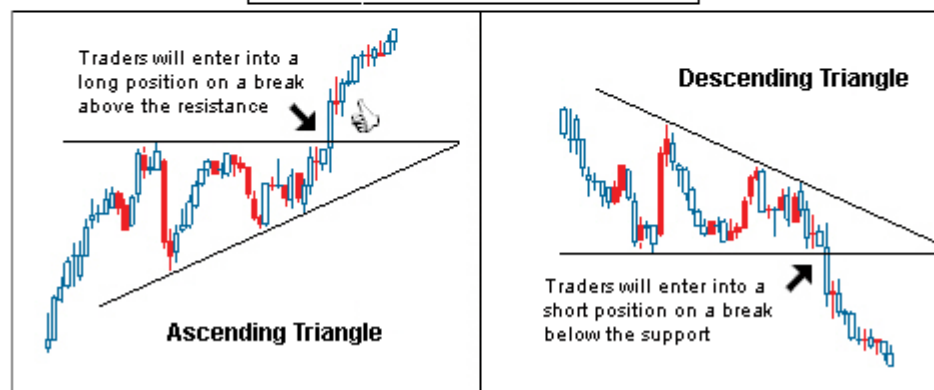
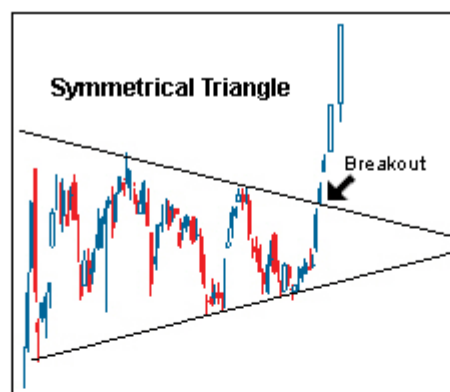
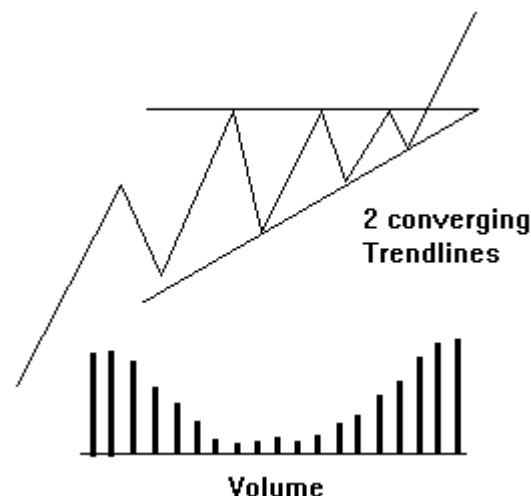

Chart by MetaStock

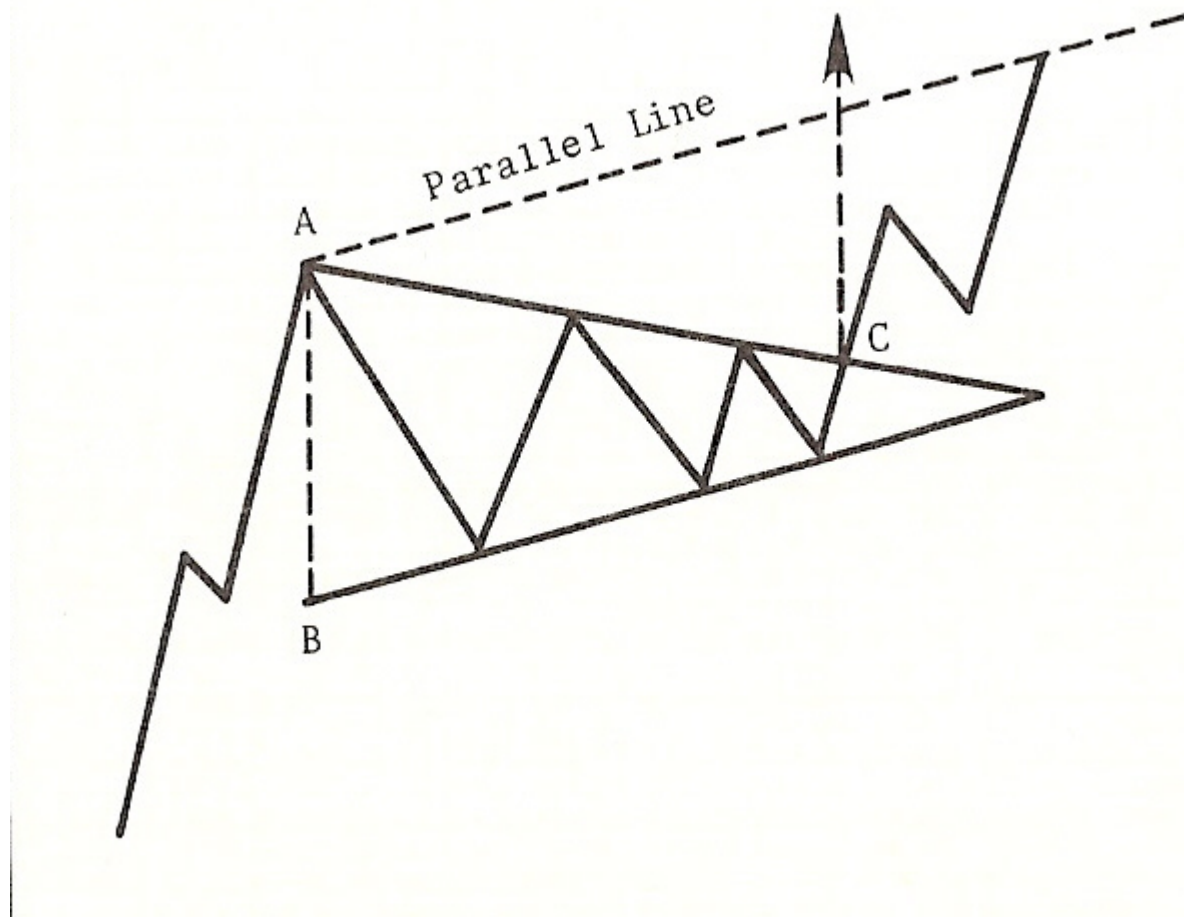
Copyright © 2006 Investopedia.com

نکات مهم :

1. چون مثلث‌ها الگوهای ادامه دهنده روند هستند ، پس قبل از مثلث‌ها باید یک روندی داشته باشیم که سپس مثلث تشکیل شود ، اگر در یک بازار بی روند و خنثی مثلث شناسایی کنیم مورد بحث ما نیست و آن اصلاً الگوی ادامه دهنده روند نیست .
2. در موقعی که مثلث می شکند وارد پوزیشن می شویم ، یعنی اگر از پایین شکست (روند نزولی) وارد معامله فروش و اگر از بالا شکست (روند صعودی) وارد پوزیشن خرید می شویم .
3. در موقعی که وارد فاز مثلث می شویم و موقتاً ادامه دار بودن روند صعودی متوقف می شود تا مثلث به طرفین بشکند در داخل مثلث حجم بشدت کاهش می یابد و با شکستن مثلث حجم دوباره افزایش می یابد . چرا ؟ چون بازار به توانایی شکستن مثلث مشکوک هست بخاطر همین منتظر شکستن می ماند و بعد اقدام به گرفتن پوزیشن می کند . به شکل زیر دقت کنید :

4. وقتی مثلث می شکند تارگت یا هدف بعد از شکستن مانند شکل زیر می باشد ، یعنی به اندازه قاعده مثلث پس از شکستن خط روند یا مثلث بالا می رود ، یا می توان یک خطی به موازات ضلع شیب دار مثلث رسم نمود که تا آن نقطه بالا می رود (در آنجا تشکیل کانال میدهد !) به شکل زیر دقت کنید :

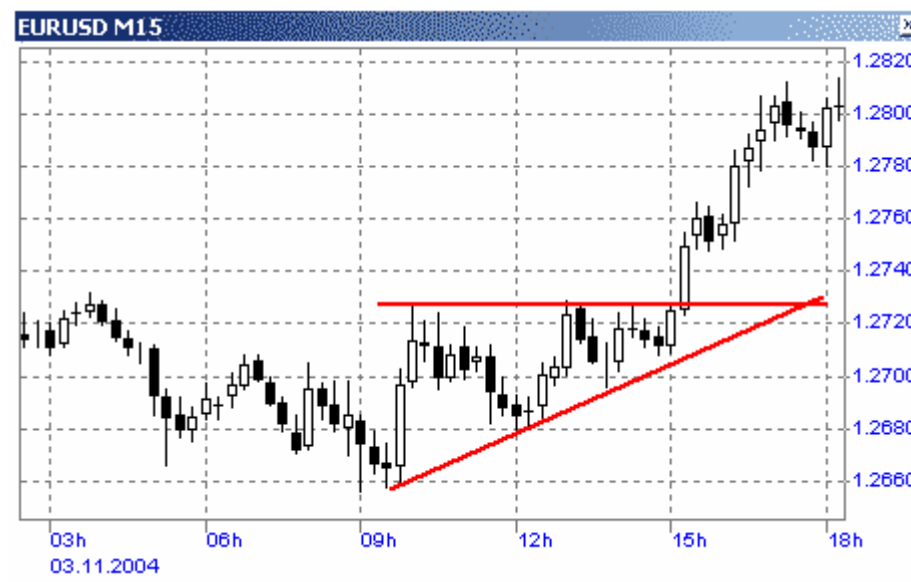
5. الگوی مثلث یک الگوی میان مدت می باشد که اغلب بیشتر از یک ماه و کمتر از سه ماه زمان می برد . الگوهایی که کمتر از یک ماه طول بکشند احتمالاً نوع دیگری از الگو مثلث پرچم یا چهارگوش هستند که بعداً توضیح خواهیم داد . لازم به ذکر است وقتی گفته می شود الگو یک ماه به طول می انجامد منظور ۳۰ کندل دیلی می باشد ، پس کسانی که در تایم فریم ۱ ساعتی کار می کنند معادل ۳۰ کندل می باشد و ....

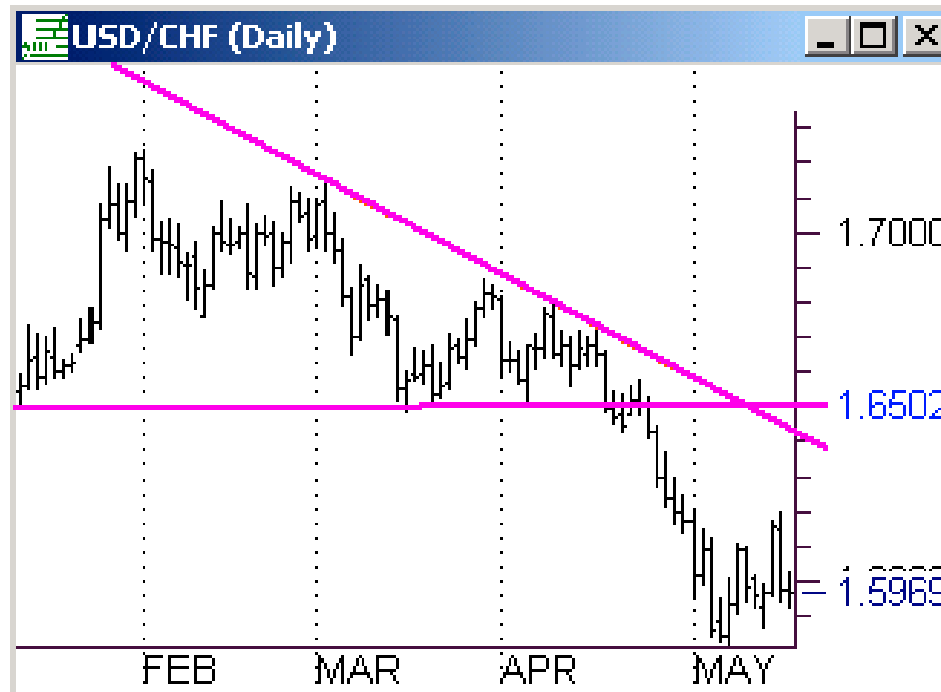
6. معمولاً به فاصله دو سوم تا سه چهارم مثلث که طی می شود باید مثلث به یک سمتی شکسته شود (حالت نرمال) .

7. حالت چهارمی هم برای مثلث ها در نظر گرفته اند که به آن مثلث پهن شونده گفته می شود که بندرت اتفاق می افتد .

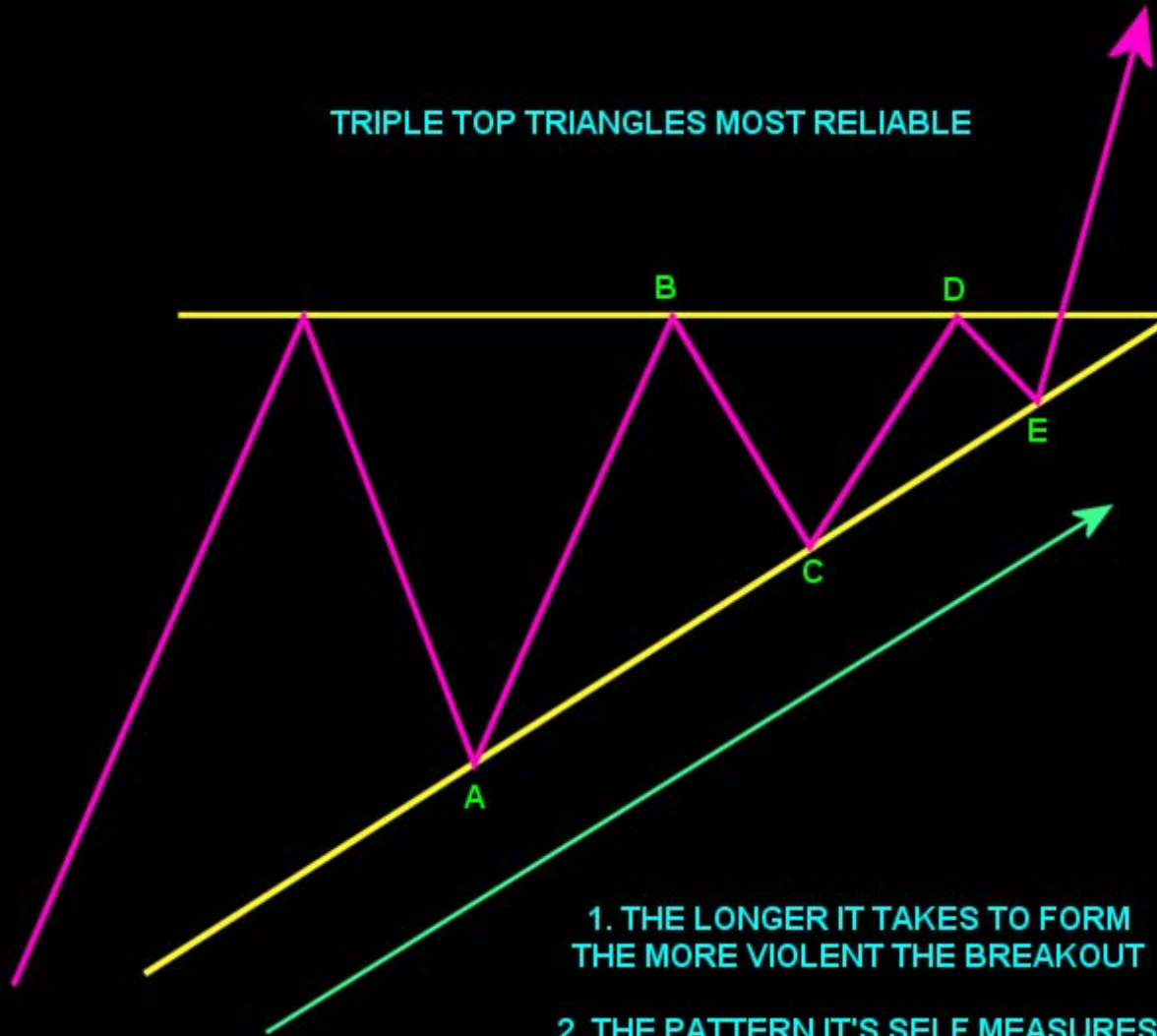

در شکل های زیر مواردی از این الگو را مشاهده می کنید :

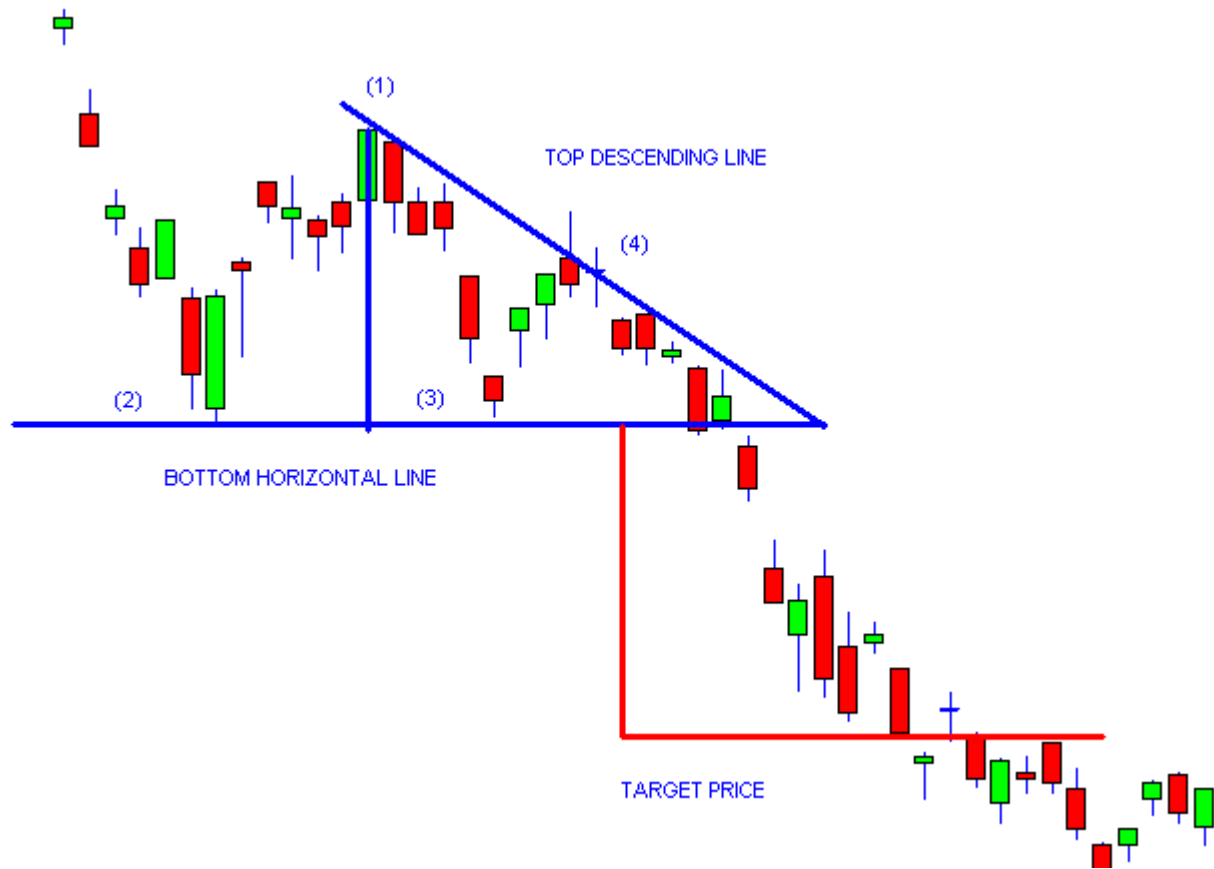

TRIPLE TOP TRIANGLES MOST RELIABLE

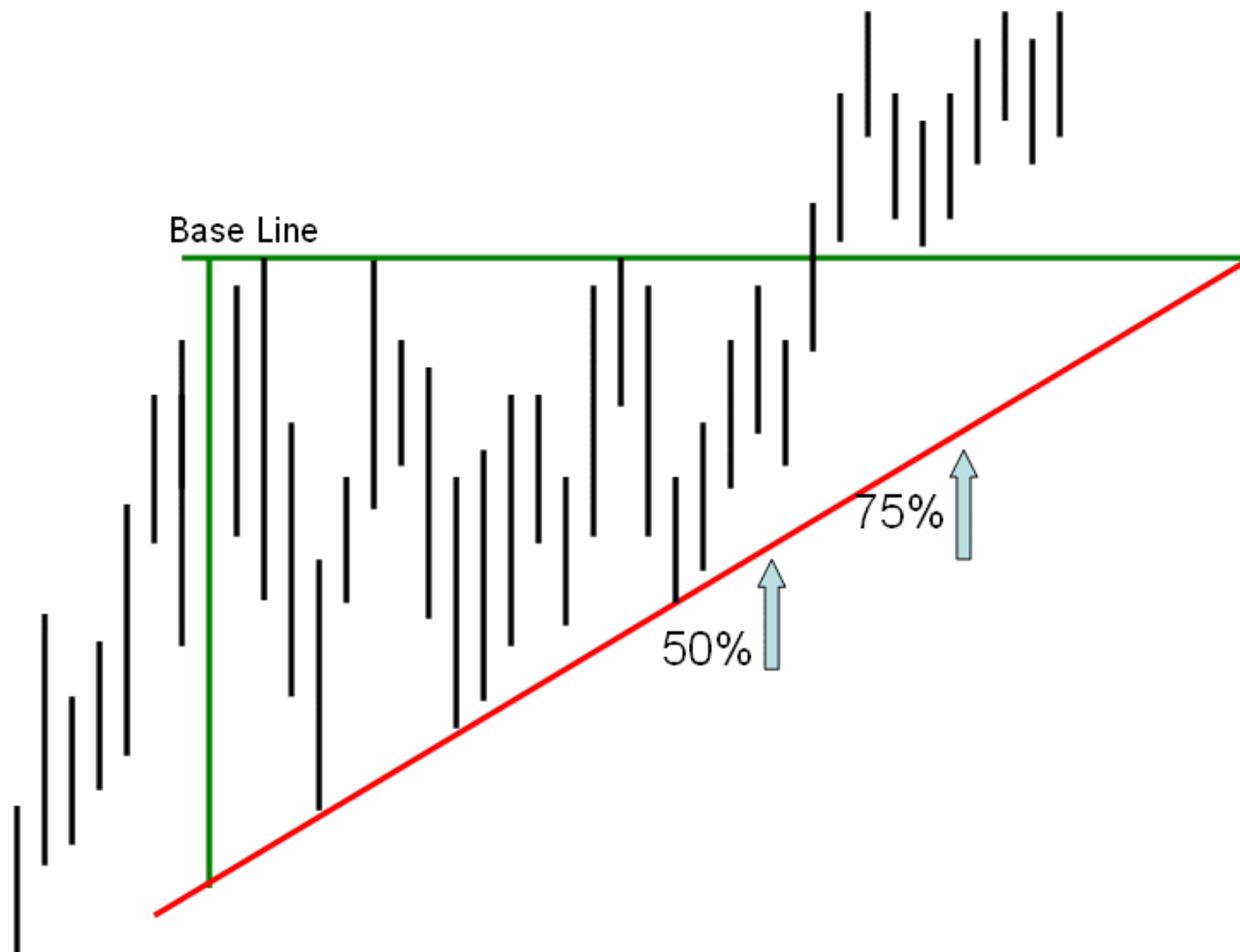

1. THE LONGER IT TAKES TO FORM THE MORE VIOLENT THE BREAKOUT
2. THE PATTERN IT'S SELF MEASURES THE DISTANCE THE STOCK IS GOING TO MOVE

بعنوان نمونه آخر یک مورد از بانک پارسیان قرار می دهیم ، روند نزولی یک مثلث تشکیل شده که قاعده آن ۸۵۸ ریال بوده است و در روی سطح ۲۰۶۴ ریال مثلث شکسته است با کسر ۸۵۸ از ۲۰۶۴ به عدد ۱۲۰۶ ریال می رسیم که در شکل مشاهده می شود که قیمت به هدفش رسیده و تنها ۴۰ ریال از آن کمتر شده است .

*****

پایان درس نهم

*****

درس دهم

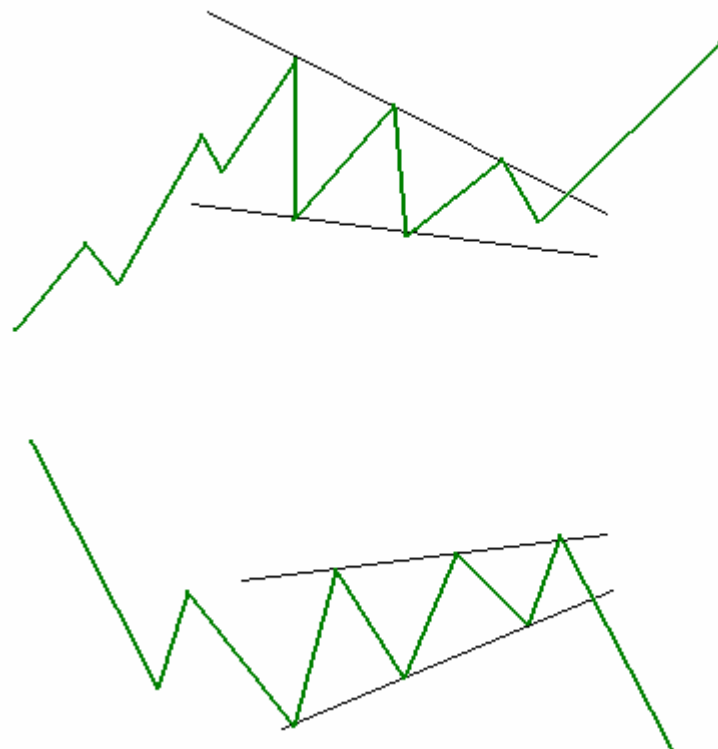
الگوی ادامه دهنده

2. الگوی کنج.

این الگو شبیه مثلث ها می باشد فقط اندکی تفاوت دارد . یکی از نظر نوک تیز بودن و دیگری مقدار زمانی که صر می کند برای ساختنش . زمان ساخته شدن کنج ها کمتر از یک ماه می باشد .

کنج ها به دو دسته تقسیم می شوند : الف) کنج افزایشی ب) کنج کاهششی
که دو نمونه آن را مشاهده می فرمایید :

کنج کاهششی ، شیبی به سمت بالا و در خلاف جهت روند قبلی دارد که معمولاً از پایین می شکنند و روند قبلی ادامه می یابد و کنج صعودی هم شیب به سمت پایین دارد که معمولاً از بالا می شکنند . در همه این موارد مانند الگوی مثلث ، موقع شکستن حجم مهم می باشد .

به چند مثال توجه نمایید :

Freeport McMoran Copper&Gold (FCX) NYSE © StockCharts.com

20-Apr-1999 4:00pm Open 13.69 High 13.81 Low 13.38 Last 13.56 Volume 834.9K Chg -0.19

خب این هم یک نمونه از کنج افزایشی در بازار ایران ، چارت زیر نمودار کالسیمین است که پس از یک صعود وارد یک کنج شد و پس از آن با شکستن کنج مجدد به حرکت افزایشی خود ادامه داد .

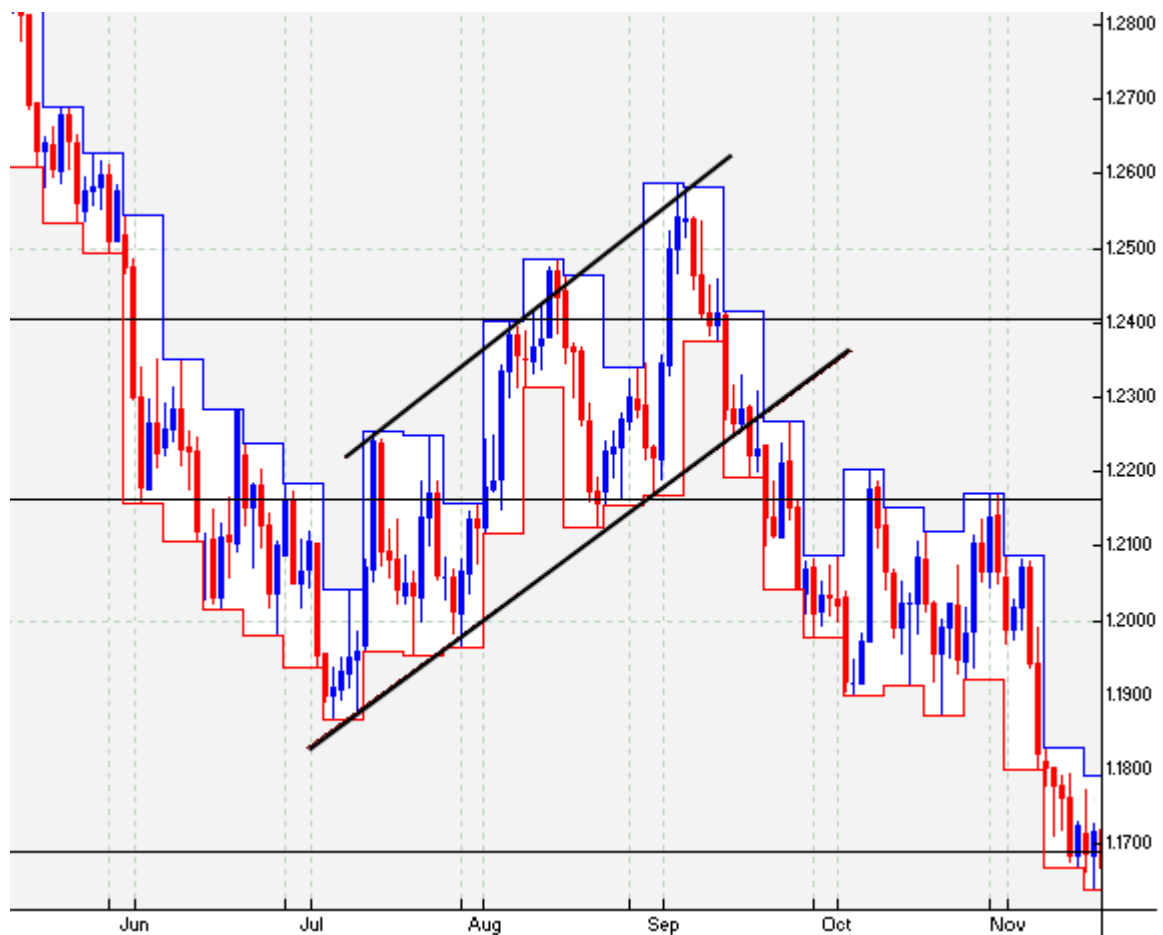

نکته : مانند همین الگوی کنج دو الگوی دیگر هم وجود دارد یکی مستطیل و یکی هم الگوی پرچم که به چند تصویر بسنده می کنیم چون ذات و جوهره همه اینها بریک اوت یا شکستن خط روند با حجم میباشد .

در دو تصویر زیر الگوی پرچم را مشاهده می کنید ، کل این صعود یا نزول قبل از پرچم را دسته پرچم می نامند و زمانی که از آن منطقه خارج می شود به اندازه دسته پرچم حرکت می کند .

و این هم دو چارت واقعی :

الگوی مستطیل هم بصورت زیر میباشد :

و این هم چند نمونه :

SwingTracker.com © 1997-2007 IQPartners, LLC

*****

پایان درس دهم

*****

اکثر تحلیل گران با دنبال کردن قیمت و حجم معاملات ، به دست آوردهای جالبی می رسند . در نمودارها آن میله عمودی که در زیر نمودارها قرار دارد بیانگر حجم می باشد و هر چقدر آن میله بلند تر باشد حجم آن کندل بیشتر است .

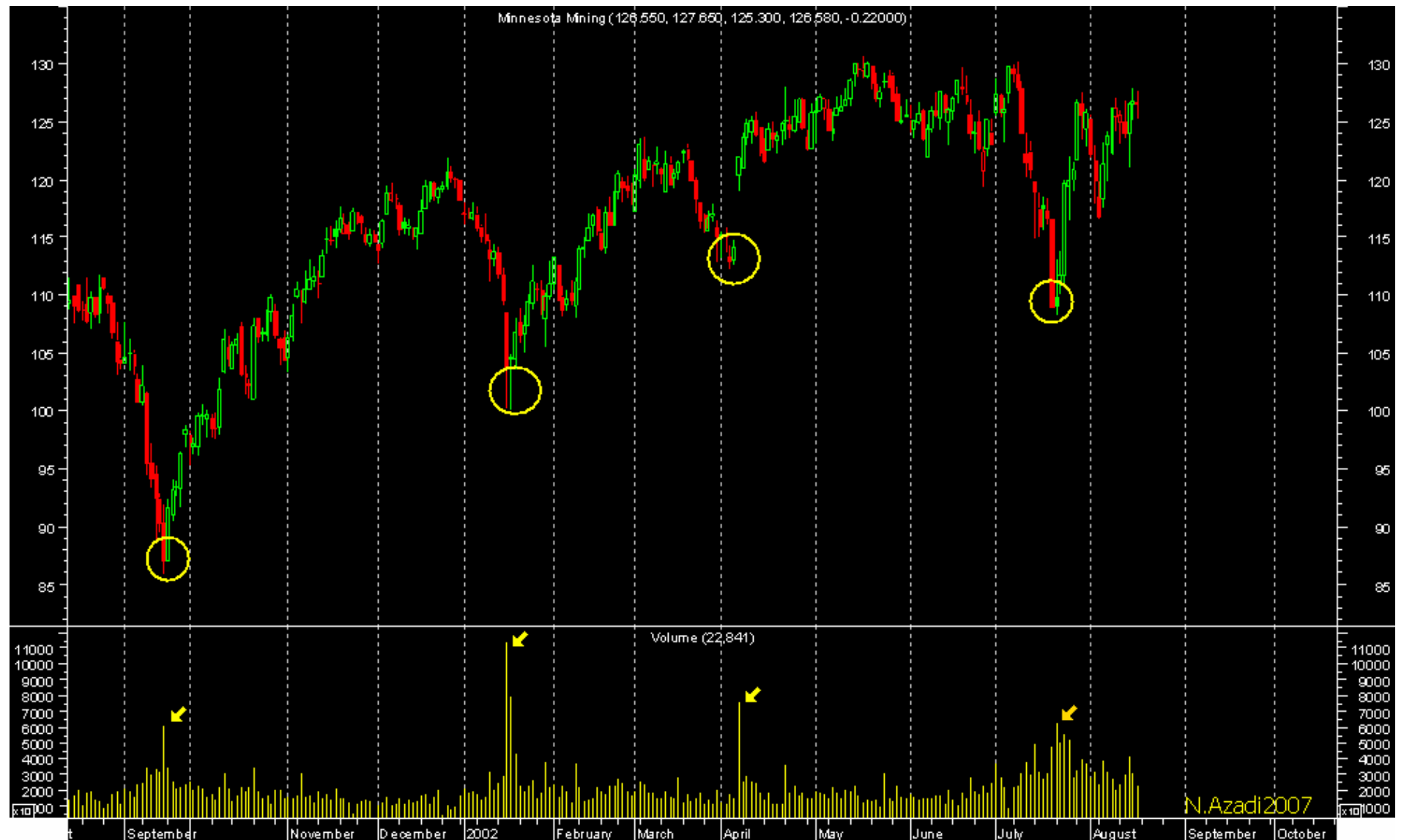
نکات مهم :

1. حجم معاملات در تمام بازارها بکار می رود .
2. افزایش حجم معاملات در روند جاری نشانگر این است که احتمالاً روند صعودی ادامه دار است .
3. کاهش حجم معاملات در روند جاری نشانگر این است که روند ممکن است تغییر کند .
4. حجم معمولاً جلوتر از قیمت است یعنی فشار صعود یا نزول اغلب زودتر از نمودار قیمت در حجم ظاهر می شود .

به شکل زیر توجه نمایید :

هر بار در کف حجم بطور قابل ملاحظه ای افزایش می یابد و سپس صعود قیمت را شاهدیم .

در روندهای صعودی دقت کنید ، با رشد بازار حجم هم باید افزایشی باشد .

اما یکی از نشانگرهایی که در مورد حجم استفاده می شود ، اندیکاتور OBV میباشد . معمولاً واگرایی ها در این اندیکاتور اخطار تلقی می شود .

OBV=On Balance Volume

در نمودار زیر دقت کنید ، در حالیکه صعود قیمت را شاهد هستیم ولی حجم همراهی نکرده است .

حتی خط روند در منحنی OBV می تواند اظهارهای مناسبی را در بازار بدهد (البته در بازار ایران خیلی معتبر نیست چون حجم دستخوش قانون کذایی

حجم مبنا ماهیت خود را از دست می دهد)

در شکل زیر توجه نمایید :

منحنی OBV چند روز زودتر از شکستن خط روند قیمت ، خط روندش شکسته شد . که اخطار خروج مناسبی بود .

**

*****

*****

خب دوستان تا ۱۱ درس ارائه شد و الگوی حجم رو هم گفتیم بهتر هست برای بهتر شدن فکرها و تمرین بیشتر این سه چهار روزه یک سری چارت قرار بدم تا یک مروری روی درس ها داشته باشیم .

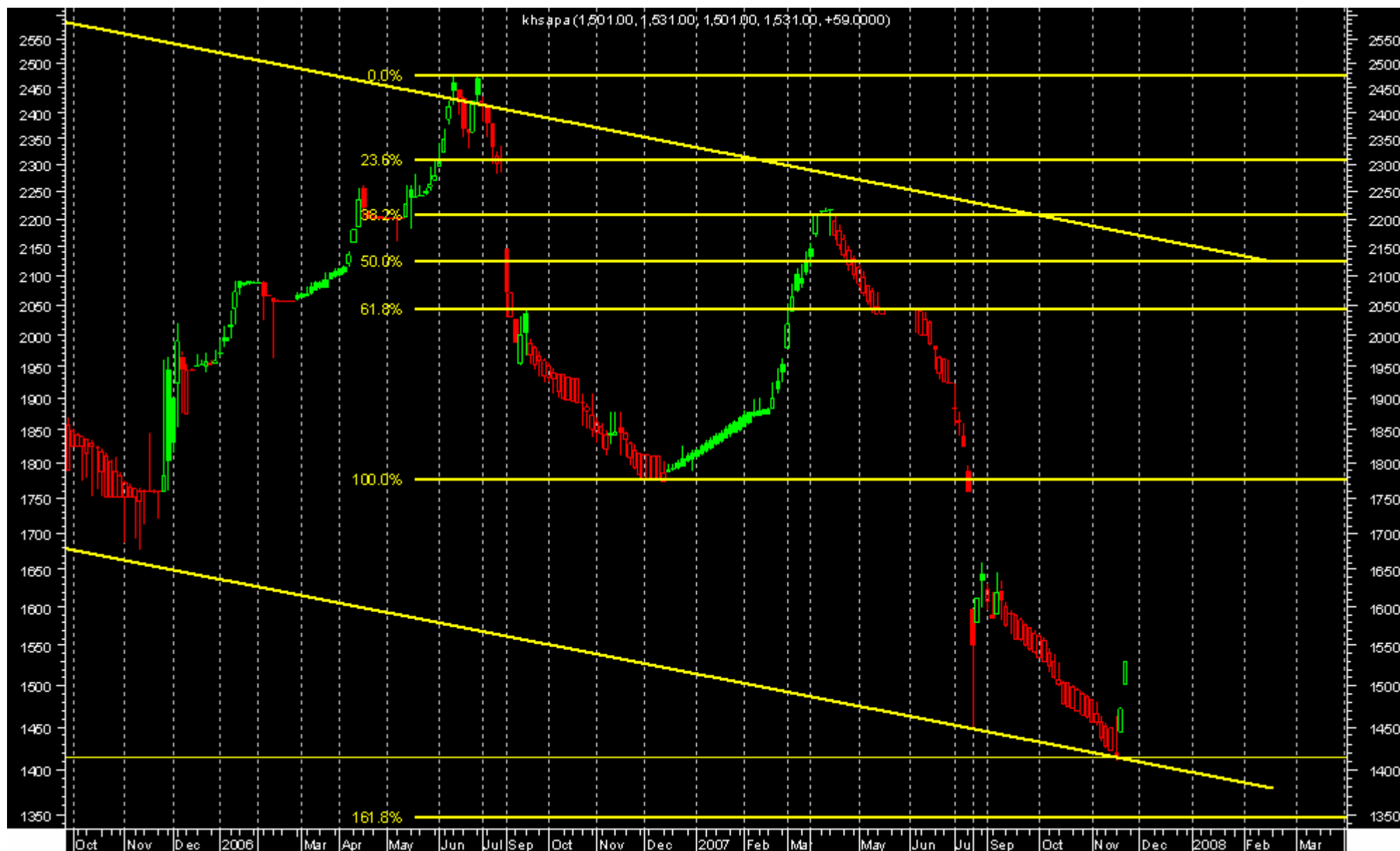
نمودار اول : سایپا

در شکل به زیبایی مشخص است در یک روند نزولی سایپا از سطح ۶۱,۸٪ فیو برگشته است چون در بالای کانال هم قرار داشت ما را برای فروش ترغیب می نمود .

قبلاً گفتیم که موقعی که در روند نزولی از ۶۱٫۸٪ برگشت انجام می شود احتمالاً تا ۱۶۱٫۸٪ ریزش داریم ، اما در این نمودار قبل از رسیدن به

۱۶۱,۸٪ به کف کانال رسید یک حمایت بسیار قوی برایش تلقی می شود . ولی این از اعتبار اون سطح ۱۶۱,۸٪ کم نمی کند چون تنها ۶ تومان با این سطح فاصله داشتیم .

حالا در حال صعود هستیم و باید ببینیم کجاها مقاومت داریم و ریزش محتمل هست . با توجه به شکل می بینیم که یک خط روند نزولی مانع هست و یک خط روندی که شکسته شد می تواند نقش مقاومت را بازی کند ، با نگاه به سطوح فیبو می بینیم گذر سایپا از ۱۹۰ تومان آنقدر سخت هست که حجم بالایی از نقدینگی را برای گذر از این سطح طلب می کند .

در مسیر راه سطوح ۱۷۲ ، ۱۸۲ ، ۱۹۱ تومان بعنوان سطوح مقاومتی محسوب می شوند که وقتی به ۱۸۲ رسید کم کم باید به خروج از این سهم اندیشید . اما چنانچه به هر دلیلی خط روند نزولی شکسته شد موقع پول بک می توان وارد معامله خرید شد .

نمودار دوم : قطعات اتومبیل ایران (ختوقا)

با توجه به شکل فردا (یکشنبه ۲۵ آذر ۸۶) روز مهمی برای این سهم خواهد بود ، چون در گیر دو چیز خواهد بود : ۱. خط روند نزولی ۱۷ ماهه ۲. سطح ۲۸,۲% فیبوناتچی

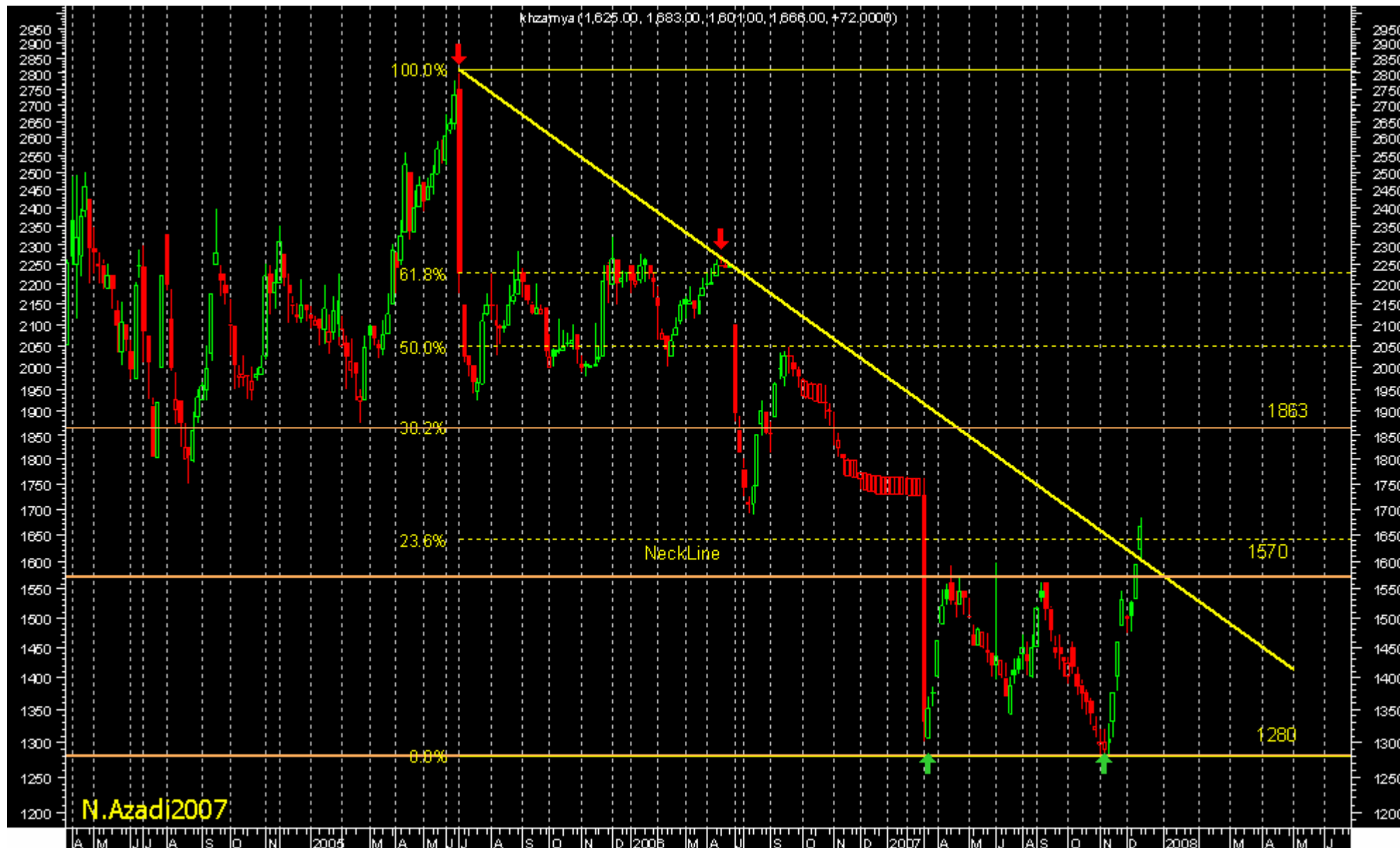
چون فعلاً گواه های دیگر را معرفی نکردیم فعلاً به همین بسنده می کنیم . فردا روز مهمی است ، احتمالاً حجم افزایش خواهد یافت و اگر با حجم بالا خط روند بشکند و دو روز کاری بال این سطح باقی بماند می توان با یک تحلیل درست و منطقی وارد معامله خرید شد . در صورت شکستن خط روند اولین هدف ۲۳۲ تومان (۱۳ درصد بالاتر) خواهد بود .

نمودار سوم : زامیاد (خزامیا)

با توجه به شکل خط روند نزولی شکسته شده و دو روز برای تثبیت زمان نیاز است . در شکل زیر به زیبایی کف دوبل را میبینیم که خط گردن خود را در ۱۵۷ تومان قطع کرده است . هدف کف دوبل ۱۸۷ تومان می باشد که تقریباً معادل سطح ۵۰٪ فیو می باشد ، احتمال دارد قیمت حوالی ۱۸۶ تومان یک ریزش برای پول بک خط روند شکسته شده انجام دهد .

اگر ما مشاور یک شرکت سرمایه گذاری می بودیم می بایست اینجا شرکت را ترغیب به یک سرمایه گذاری میان مدت می کردیم چون خط روند نزولی ۱۸ ماه با موافقت در حال شکست می باشد .

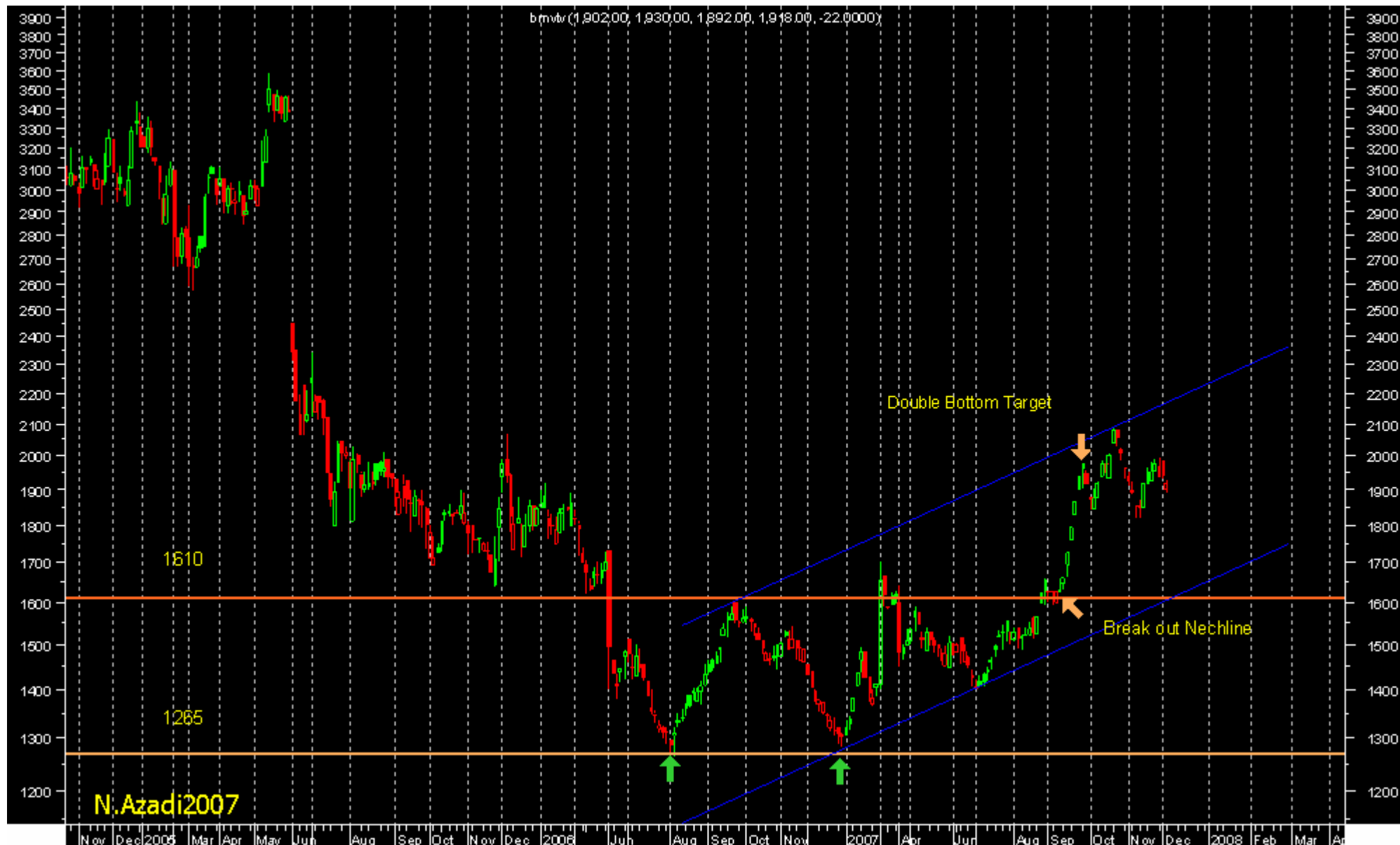
نمودار چهارم : موتوژن (بموتو)

در شکل زیر بروشنی پیداست سهم وارد یک فاز صعودی شده که در یک کانال صعودی نوسان می کند .

در شکل سهم دو بار قیمت ۱۲۶۵ ریال را لمس نمود و الگوی دو کف را تشکیل داد و زمانی که خط گردن در قیمت ۱۶۱۰ ریال شکسته شد کف دوبل عمل نمود و قیمت در جایی که با فلش نشان داده شده است از هدف کف دوبلش برگشت . بار دومی هم بالا رفت به سقف کانال خورد و ریخت .

از نکات جالب این چارت ، انژی است که سهم موقع شکستن خط گردن صرف نموده است که پس از آن چقد راحت روند صعودی به خود گرفت ! 🤪

در این سهم می توان در کف کانال براحتی وارد پوزیشن خرید شد و در سقف ها خالی کرد ، تا زمانی که روند صعودی است . 🤪

نمودار پنجم : تایدواتر خاورمیانه (حتایید)
در نمودار شکل زیر بروشنی مشخص است خط روند نزولی دو ساله سهم محکم شکسته شده است ، به احتمال قوی در قیمت ۷۱۷۵ ریال قیمت برای پول بک خط روند شکسته شده یک مقدار منفی می خورد ، بر اساس میزان منفی که قرار است بخورد هدف خط روند شکسته شده تعیین می شود .

درس دوازدهم

اسیلاتور ابزاری است که به معامله گر این امکان را میدهد که در دوره های تثبیت بازار و ثبات قیمت ها و زمانی که روندی در بازار مشاهده نیم شود بتوان سود کرد .
از سوی دیگر اسیلاتور می تواند معامله گر را از رو به پایان بودن جنبش یک روند مطلع کند پیش از اینکه آن رخداد قطعی مسجل شود .
اسیلاتورها می توانند با نشان دادن واگرایی های (در چند درس به تفصیل بحث خواهد شد) قطعی در این باره که روند در حال برگشت است اخطار بدهند .

منافع استفاده از اسیلاتورها :

در سه زمان کاربرد اسیلاتورها به بیشترین حد خود میرسد و بالاترین کاربرد را دارند :

1. اسیلاتور زمانی بسیار مفید واقع می شود که به نقاط بحرانی خود در نزدیکی بالاترین و پایین ترین مقدار در فضای بین باندهای خود رسیده باشد
2. واگرایی بین اسیلاتور ها یکی از ناب ترین پوزیشن ها را برای معامله گر ایجاد می کند
3. عبور از خط صفر (نقطه میانی) معمولاً اطار مهمی است .

ما در اینجا بر اساس تجربه آن اندیکاتورها و اسیلاتورهای معروف و پرکاربرد را برای شما عرضه می کنیم و بقیه موارد فقط اشاره ای مختصر می شود .

شاخص قدرت نسبی (RSI)

پر قدرت ترین ، پر کاربرد ترین اندیکاتور ، اندیکاتور قدرت نسبی یا RSI می باشد که توسط آقای وایلد در سال ۱۹۷۸ ایجاد شد .

RSI = Relative Strength Index

از RSI این رو شاخص قدرت نسبی نام گرفته که قدرت تغییرات قیمت های اخیر بسته شدن را با مقادیر پیشینی از دوره های قبلی اندازه گرفته و آن را تبدیل به عددی میکند که همواره بین ۰ و ۱۰۰ است. که بصورت زیر مقدار آن بدست می آید :

$$RSI = 100 - \frac{100}{1 + RS}$$

$$\text{Average Gain} = \frac{\text{Total Gains}/n}{}$$

$$\text{Average Loss} = \frac{\text{Total Losses}/n}{}$$

$$\text{First RS} = \frac{\text{Average Gain}}{\text{Average Loss}}$$

$$\text{Smoothed RS} = \frac{[(\text{previous Average Gain}) \times 13 + \text{Current Gain}]/14}{[(\text{previous Average Loss}) \times 13 + \text{Current Loss}]/14}$$

n = number of RSI periods

N.Azadi 2007

مانند بسیاری از اسیلاتورها و اندیکاتورهای دیگر قرار گرفتن RSI در منطقه (Oversold فروش افراطی ، وقتی که این شاخص به زیر ۳۰ سقوط کند) هیچ دلیلی برای سیگنال (Bullish صعودی) و ورود به معامله Buy صادر نمیکند. ممکن است RSI زیر ۳۰ قرار بگیرد و قیمتها کماکان به نزول خود ادامه دهند .
(تمام حالتهاى فوق برای) Overbought یعنی خرید افراطی (نیز صدق میکند)

به شکل زیر دقت کنید وقتی RSI وارد منطقه اشباع از خرید شد دلیلی بر برگشتن نیست و دیدیم که پس از آن ۶۰۰ پیپس دیگر صعود نموده است .

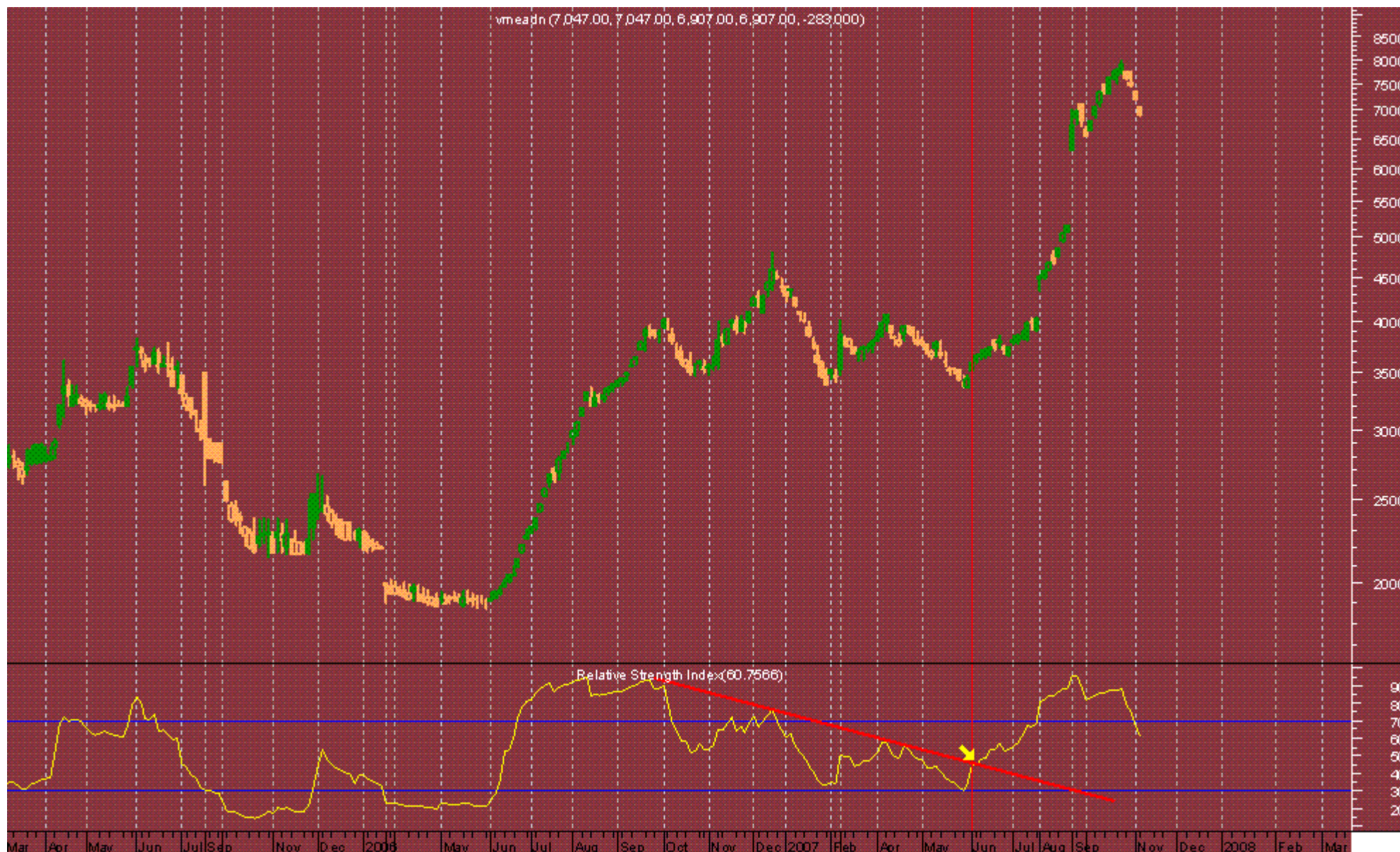
اگرچه تشخیص اشباع شدگی بازار از خریدهای افراطی یا فروشهای افراطی از صعود RSI به بالای 70 و نزول آنها به زیر ۳۰ مشخص میشود، اما همانطور که پیشتر گفته شد این موضوع بهیچوجه دلیل برگشت بازار به حالت معکوس نیست

معمولاً در این اندیکاتور از تکنیک های متفاوتی استفاده می شود . که چند مورد از آن را خدمتتان عرض می کنم .

1. گذر اندیکاتور از ۳۰ به سمت بالا یک سیگنال خرید و گذر از ۷۰ به سمت پایین یک سیگنال فروش تلقی می شود . لازم است مجدد عنوان کنم که به هیچ وجه صرف همین سیگنال معتبر نیست و اینها فقط یک تایید یا بک تست برای شما محسوب می شود . همانطور که در شکل زیر می بینید وقتی RSI به بالای ۳۰ صعود نمود قیمت با افزایش خوبی مواجه شد .

2. شکستن خط روند در RSI که یک تکنیک خوب برای ترید محسوب میشه و معمولاً قبل از شکست خط روند چارت اصلی انجام می شود . به شکل زیر توجه نمایید .

3. بحث واگرایی که فوق العاده است که ایشالله در یک درس جدا ارائه خواهد شد .

نکته : مانند وقتی که خط روند قیمت میشکند و پول بک می کند در موقع شکستن خط روند RSI نیز اکثراً پول بک داریم .

نکته : وقتی اندازه اندیکاتور به بالای ۷۰ یا به زیر ۳۰ میرسد توجه خود را به رفتار سهم بیشتر می کنیم چون منطقه خطر محسوب می شود .

نکته : حتی در RSI می توان الگوهایی مثل مثلث ، پرچم و .... را نیز پیدا کرد و برخی معتقدند که این اندیکاتور خود قیمت است که می توان روی آن معامله کرد .

نکته : در مورد RSI حتی کف ها و سقف ها نیز اهمیت دارد ، گاهی هست بازار به عدد مثلاً ۳۵ که RSI می بیند حساس است و دائماً از این سطح بر میگردد .

پایان درس دوازدهم.

برای اینکه کمی تبحر روی بحث اندیکاتورها پیدا کنیم ، چند مثال از این بخش قرار می دهیم تا تکنیک های بکار گیری آن را فرا بگیریم ، سپس درس را ادامه می دهیم .

نکته تجربی :
وقتی خط روند RSI وقتی زیر ۵۰ هست شکسته بشه و با قدرت ۵۰ را رد کرد ، خیلی خیلی قدرتمند هست .

نمونه شماره ۱ :
نمودار زیر نمودار یورو دلار در تایم ماهیانه است ، در حالیکه خط روند نزولی RSI شکسته ، حدود ۹ ماه بعد خط روند اصلی قیمت شکسته شد .

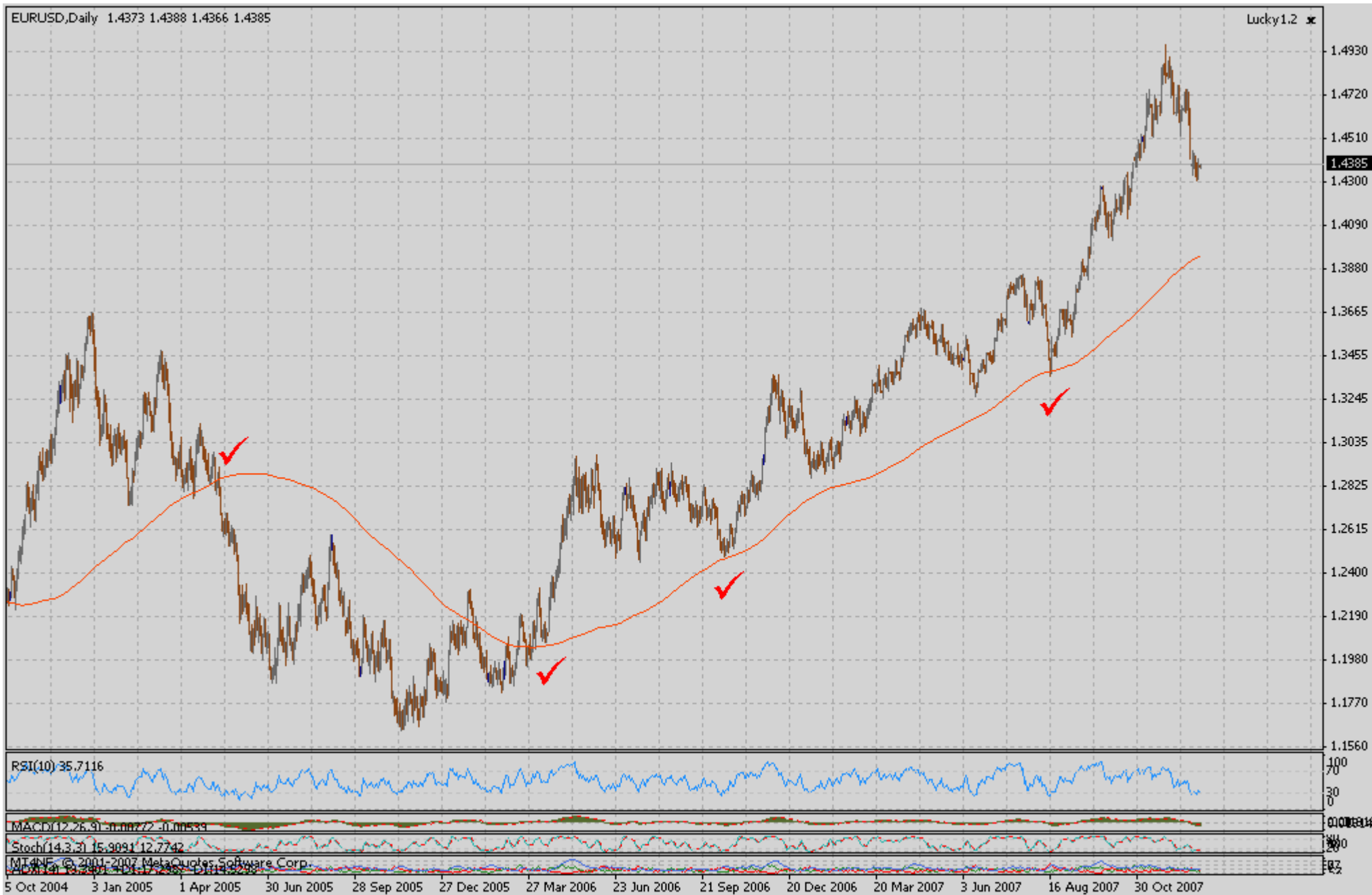
میانگین های متحرک (Moving Averages)

میانگین متحرک نیز یکی از پرکاربردترین ابزارهای تکنیکی می باشد . اندیکاتور میانگین متحرک میانگینی از داده های اصلی قبلی را در اختیار ما قرار می دهد ، بعنوان مثال قیمت پایانی ۱۴ روز آخر را جمع می کند و تقسیم بر ۱۴ می کند . و هر روز میانگین ۱۴ روز آخر را محاسبه می کند .

نکته : از این اندیکاتور برای پیش بینی حرکات قیمت استفاده نمی شود . اینها ابزار دنباله رو اطلاعات می باشند .

انواع میانگین متحرک

الف) میانگین متحرک ساده SMA متداول ترین میانگین متحرک می باشد ، به شکل زیر توجه کنید که میانگین متحرک ۲۰۰ روزه چگونه نقش حمایتی داشته و چگونه گذر از این مووینگ به معنای یک حرکت خوب بوده است .
Error!

ب) میانگین متحرک وزنی WMA
برخی تحلیل گران بر این باورند که هر چه در روزهای نزدیک تر هستیم می بایست وزن و تاثیر آن روز بیشتر باشد بخاطر همین مثلاً برای مووینگ ۱۰ روزه ، عدد روز دهم را در ۱۰ و عدد روز نهم را در ۹ و عدد روز هشتم را در ۸ و..... ضرب می کنند .

ج) میانگین متحرک نمایی EMA
یکی از پر کاربردترین میانگن متحرک ها می باشد . لازم به ذکر است تمام انواع مووینگ ها در ابزار نرم افزارهای تحلیل تکنیکال موجود است .

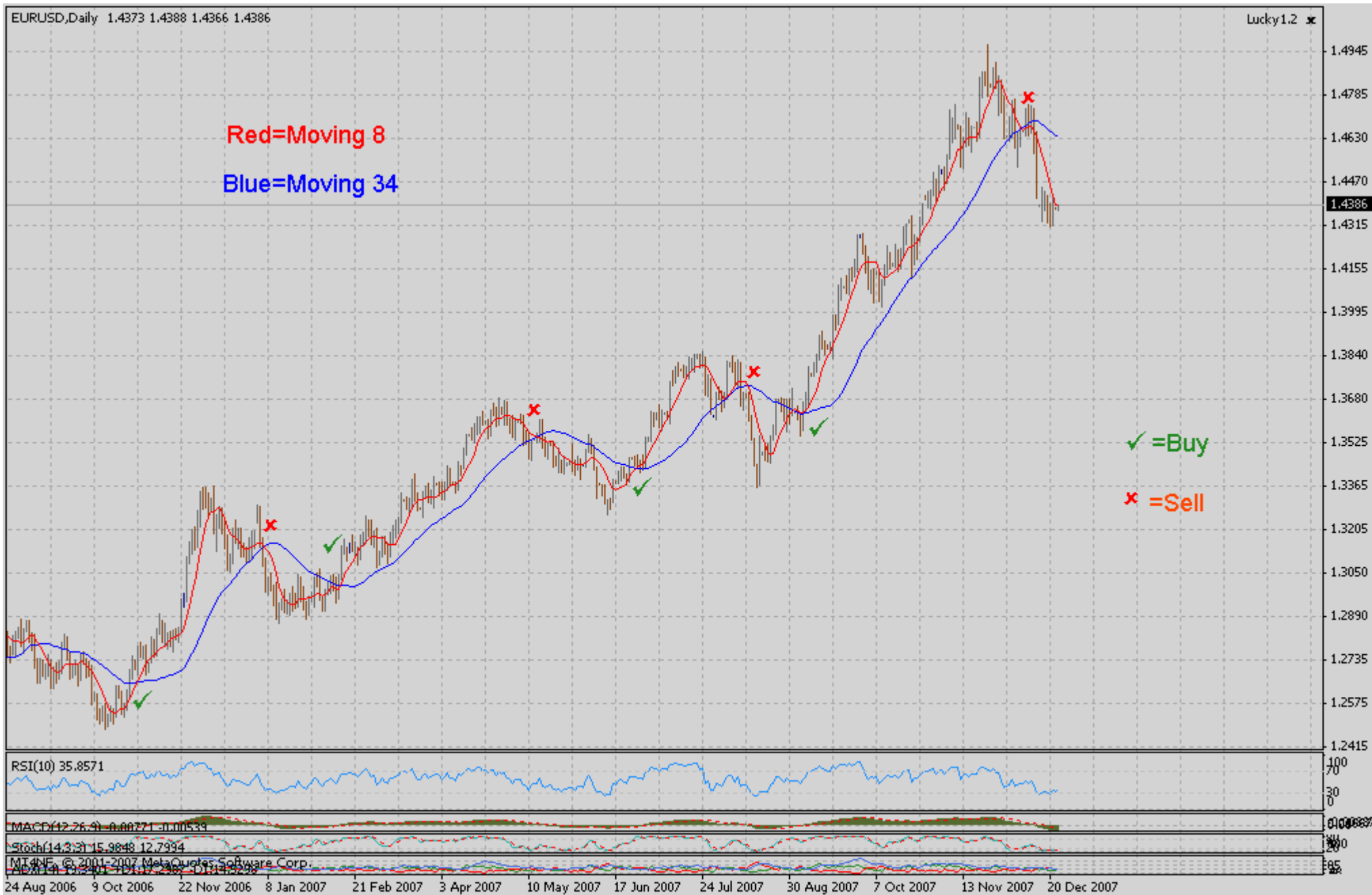
استفاده از میانگین های متحرک سلیقه ای و تجربی است و بر اساس تجربه یک سری عددهای خاصی کاربرد بیشتری دارد ، مثلاً از مووینگ های ۸ ، ۱۳ ، ۲۱ ، ۸۹ ، ۲۰۰ روزه بیشتر استفاده می کنند .

اما روشی ابداع شد که با استفاده از دو مووینگ اوریج همزمان اخطارهای خرید و فروش مناسبی دریافت می شد به این معنی که یک مووینگ کمتر مثلاً ۸ روزه را با یک مووینگ بیشتر مثل ۲۱ روزه با هم روی یک چارت قرار می دادند گذر اینها از هم بعنوان اخطار تلقی می شد یعنی اگر مووینگ کمتر به سمت بالا قطع می کرد علامت خرید و اگر مووینگ کمتر ، مووینگ بیشتر را به سمت پایین قطع می کرد اخطار فروش تلقی می شد .

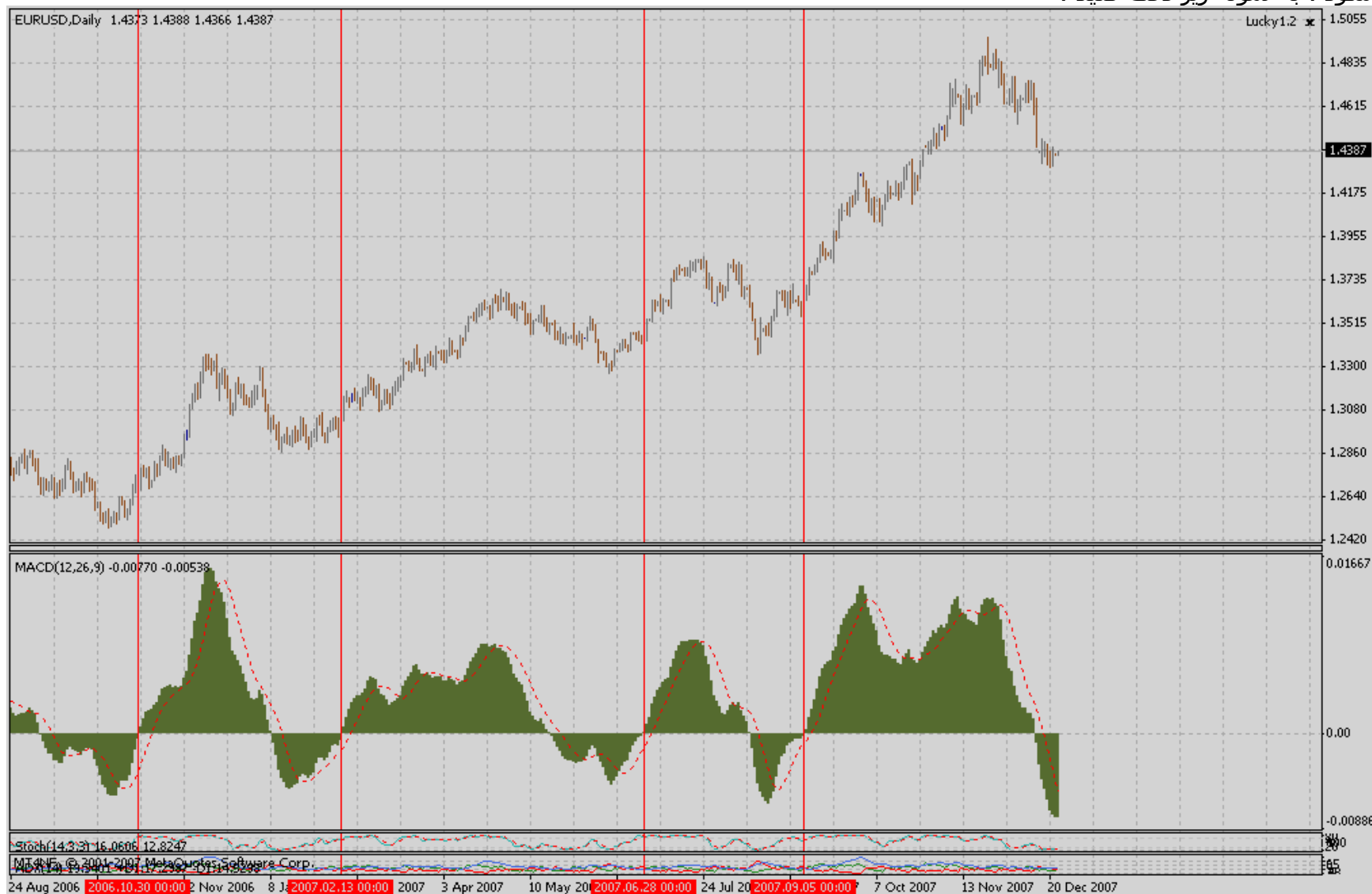
به مثال زیر توجه نمایید :

خب ما اینجا از مووینگ های ساده ۸ و ۲۴ روزه استفاده کردیم . می بینیم سیگنال های بای و سل چقدر زیبا داده می شد . همانطور که ملاحظه می شود سیگنال های خرید سود بیشتری به همراه داشته است خب واضح است چون روند ما صعودی است و چون روند دوست ماست پس ما در این چارت فعلاً در فکر فروش نیستیم و فقط در موقعیت های خرید وارد معامله خرید می شویم و در موقعیت های فروش از بازار بیرون می مانیم .

!Error

با استفاده از همین ابزار یک نشانگر مفیدی تحت نام MACD بوجود آمد که کاربرد فوق العاده ای در تشخیص واگرایی ها دارد . این نشانگر بصورت هیستوگرام می باشد که تفاوت دو میانگین متحرک را نشان می دهد که گذر این نشانگر از سطح صفر بعنوان سیگنال های خرید و فروش تلقی می شود . به نمونه زیر دقت کنید :

نکته خیلی مهم : هیچ وقت ابزارهای اسلاتوری و اندیکاتوری گذرشان از منطقه کلیدی صرفاً دلیل ورد به معامله نباید باشد ، یعنی اگر هیستوگرام MACD از منفی به سمت بالای صفر آمد نباید صرفاً به همین دلیل وارد معامله خرید شد ، بلکه اینها یک بک تست می باشد که پشتیبان تحلیل اصلی شما تلقی می شود . یعنی شما با استفاده از ابزارهای تکنیکی تشخیص دادید که روند صعودی ات و باید سهم را خرید منتظر می مانید برای اطمینان بیشتر مثلاً RSI به بالای ۳۰ صعود کند و این به مفهوم این نیست که هر وقت RSI بالای ۳۰ آمد خرید کنیم .

نکته : از مک دی (MACD) استفاده زیادی در تشخیص واگرایی ها می شود که در جای خود مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت .

برای اینکه نمونه های بیشتری دیده باشید توجه شما را به تصاویر زیر جلب می کنم :

<http://www.fxwords.com/images/words/moving-average.jpg>

<http://www.cmsfx.com/resources/graphix/0000/moving-average-fig1.gif>

<http://us.news2.yimg.com/us.yimg.com/p/fi/8/36/67.jpg>

http://www.dailyfx.com/export/sites/dailyfx/story-images/2007/08/strategy_pieces/Weekly_trading_lesson/Weekly_Trading_Lesson_08-14-2007.gif

<http://www.smarttradingforprofits.com/wp-content/uploads/2007/09/usdjpy-30-day-sma.gif>

http://i.investopedia.com/inv/articles/site/FX-MACD1_r.gif

<http://www.fxwords.com/images/words/macd.jpg>

نکته : همه اینها رو خوب یاد بگیرید که شاه بیت مبحث اندیکاتورها که « واگرایی ها » هست رو براتون بگم .

*****

پایان درس سیزدهم .

خب در دو درس گذشته چند نمونه از اندیکاتورهای اسیلاتورهای پر کاربرد را نشان دادم و یک سری دیگر از اندیکاتورها و اسیلاتورها هستند که بنا به سلیقه برای برخی کاربرد دارد (بر خلاف چند تای اول که تقریباً حالت عام داشت) در این درس بصورت سطحی به چند نمونه دیگر از این اندیکاتورها اشاره می کنیم .

1. باندهای بولینگر

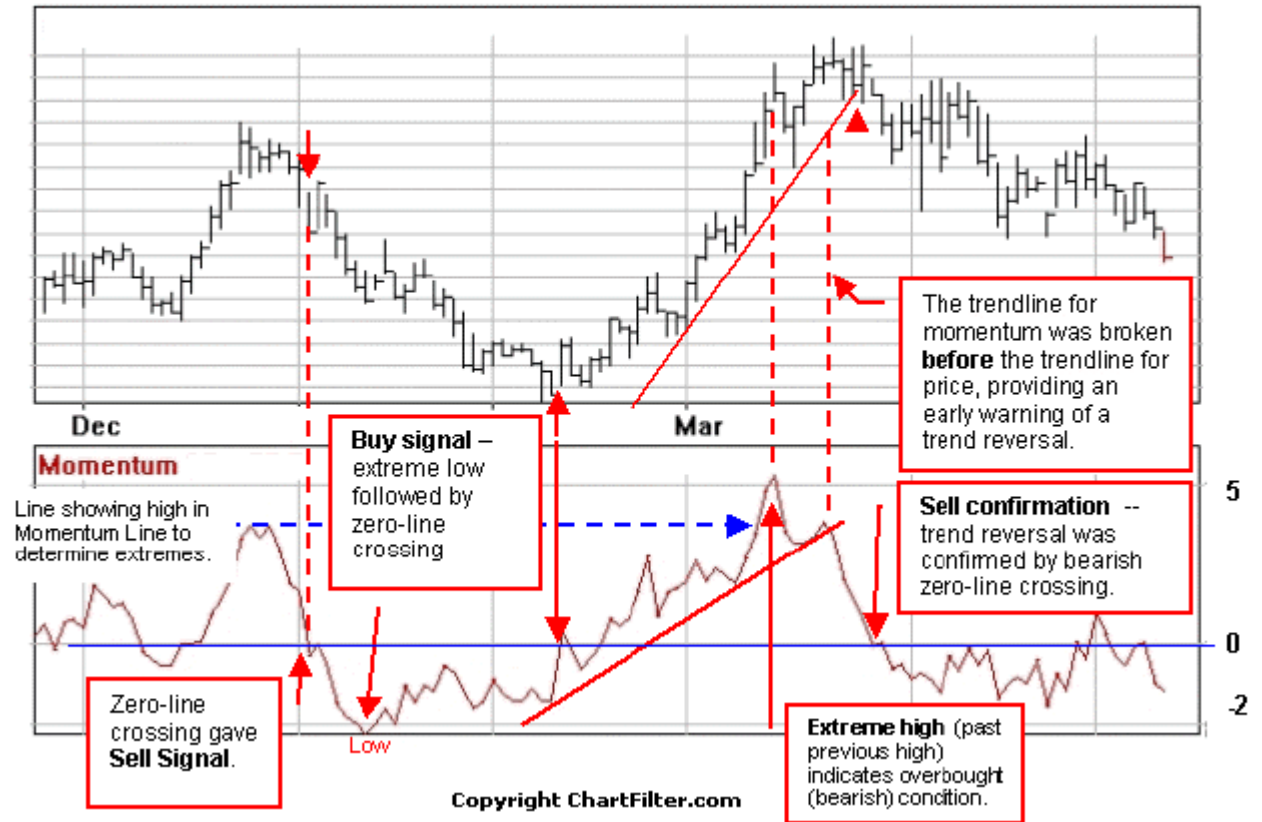
در این روش دو نوار (باند) در دو طرف قیمت قرار می گیرد و تقریباً بالای ۹۵٪ معاملات و کندل ها داخل همین باند قرار دارد و بعنوان سطح حمایت و مقاومت عمل می کند (البته کار با آن نیاز به تجربه دارد و در غالب یک فرمول که چگونه استفاده می شود جای نمی گیرد)
وقتی قیمت به باند بالایی میرسد و تمایل به بسط در جهت صعودی دارد وارد منطقه اشباع از خرید و در حالت کف کانال وارد اشباع از فروش می شویم . به شکل زیر دقت کنید :

Support and Resistance at the Upper and Lower Bollinger bands

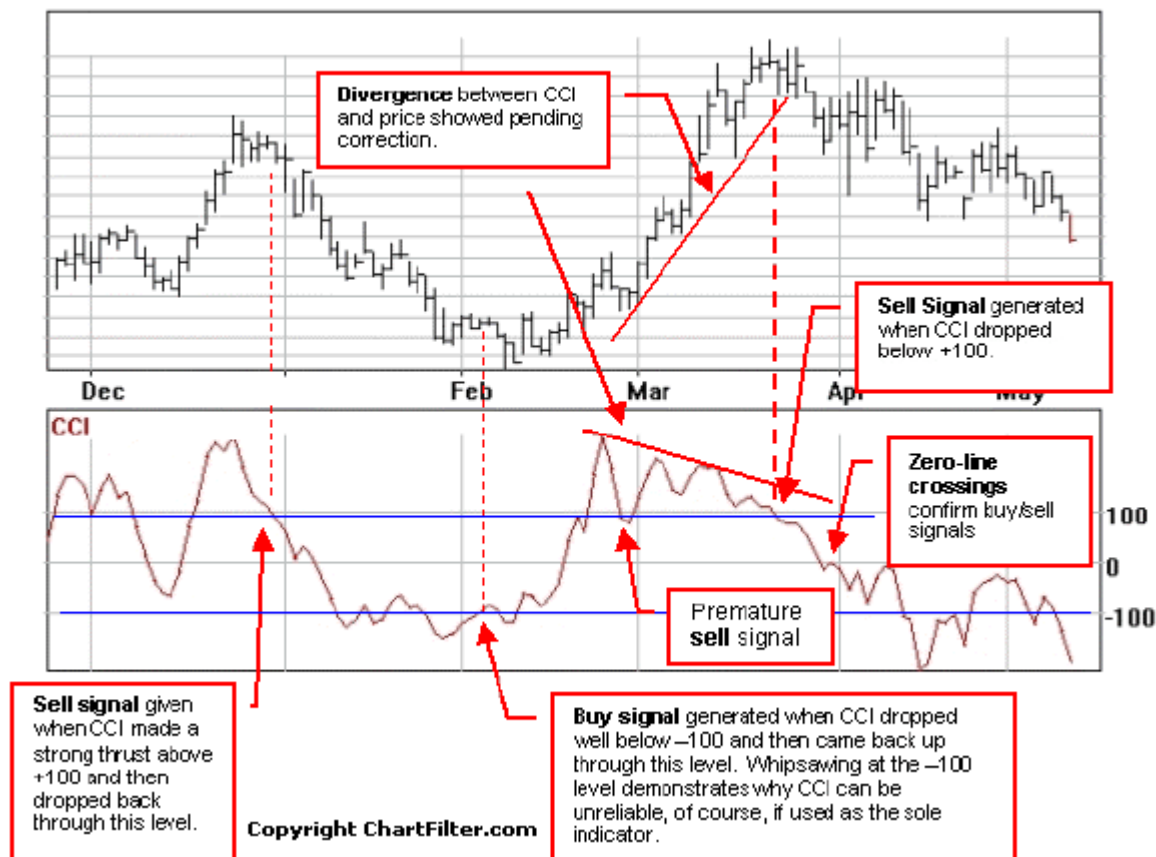
2. مومنتوم

که به آن خط جنبش هم گفته می شود و معمولاً جلوتر از قیمت حرکت می کند. شکستن خطوط روند در این نشانگر می تواند بسیار سیگنال جدی تلقی شود. معمولاً از مومنتوم ۴۰ استفاده می شود. شکل زیر بسیار واضح و قابل درک است که تکنیک بکار گیری از آن نشان داده شده است :

3. شاخص کالا (CCI)

سازنده این شاخص در بالای ۱۰۰ توصیه به خرید و در زیر ۱۰۰- توصیه به فروش می نمود. بیشتر در بازار کالا مورد استفاده قرار می گیرد اما عده ای در بازار بورس و فارکس هم بهره می برند. البته یک سری تکنیک های دیگر نیز در این اندیکاتور نهفته است که بکار گیری از آن نیازمند مهارت در آن می باشد که توصیه می شود به کرات استفاده شود تا تمامی تکنیک های آن ملکه ذهن شود.

4. استوکاستیک

این اندیکاتور بر پایه این بنا نهاده شد که قیمت های پایانی در حالت افزایشی تمایل دارند به سمت بالاترین قیمت دوره و در حالت کاهش به سمت کمترین قیمت دوره بروند. در این اندیکاتور از دو خط استفاده می شود. یکی K% و دیگری D% که دومی اهمیت به مراتب بیشتری از اولی دارد. اگر از نحوه و چگونگی بدست آوردن فرمول آن چشم پوشی کنیم و بعنوان یک کار تحقیقاتی به خود شما محول کنیم.

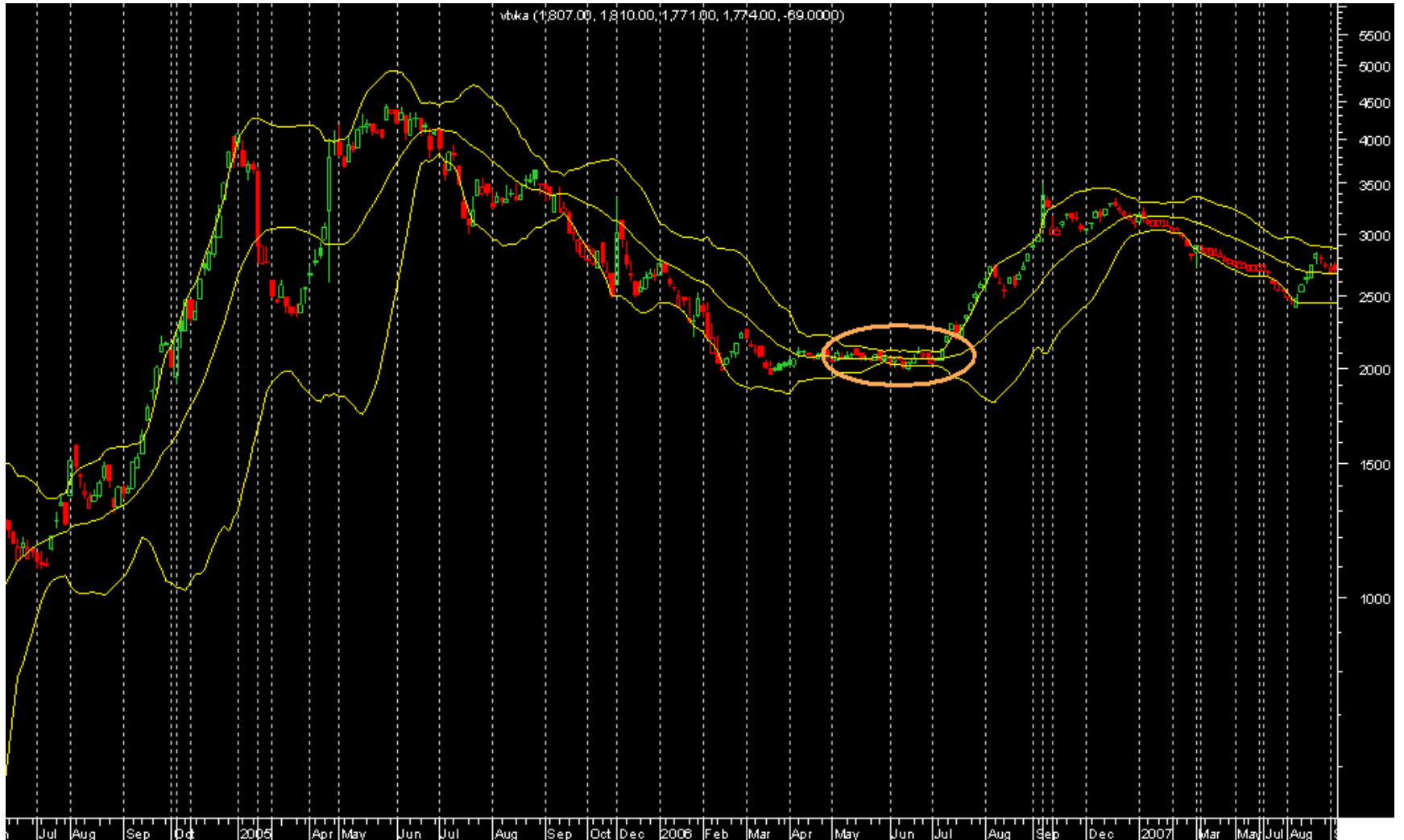
این اندیکاتور بین ۰ تا ۱۰۰ می باشد که وقتی به زیر ۲۰ سقوط می کند یعنی فروش افراطی وقتی به بالای ۸۰ می رود یعنی خرید افراطی، معمولاً در تحلیل ها وقتی تصمیم به فروش بر اساس تکنیکال می کنند منتظر می مانند استوکاستیک زیر ۸۰ بیاید و سپس فروش را انجام بدهند و در موقع خرید وقتی بالای ۲۰ آمد خرید کنند.

*****

پایان درس چهاردهم

خب یک چند مورد از مثال های مرتبط رو میارم تا موضوع خوب جا بیفته .

همینجا یک نکته مهم : وقتی باندها جمع میشند و عرض باندمون بشدت کم میشه منتظر یک حرکت بزرگ به یک سمت (بر اساس تحلیل) باشید . شکل زیر رو ببینید .

درس پانزدهم

واگرایی ها

واگرایی یک رفتار ناهمگون و نامتقارن بین نمودار قیمت و اندیکاتورها می باشد. با مشاهده نمودارها حالات خاصی از نمودار و آرایش نموداری شکل می گیرد که به آن واگرایی گفته می شود. این واگرایی را می توان در اندیکاتورهای مختلف دید، مثلاً واگرایی بین قیمت و RSI، CCI، MACD، OBV، ..... که بشخصه مورد اول و سوم را بسیار قبول دارم.

در کل دو نوع واگرایی داریم:

1. واگرایی معمولی (RD)

Regular Divergence می باشد. که خود به دو بخش تقسیم می شود الف) واگرایی مثبت ب) واگرایی منفی

برای اینکه موضوع خوب درک شود و بحث قابل لمس باشد اجازه دهید موضوع را در روی شکل توضیح دهم.

نکته مهم: همیشه در روندهای نزولی دنبال واگرایی مثبت و در روندهای صعودی دنبال واگرایی منفی باشید.

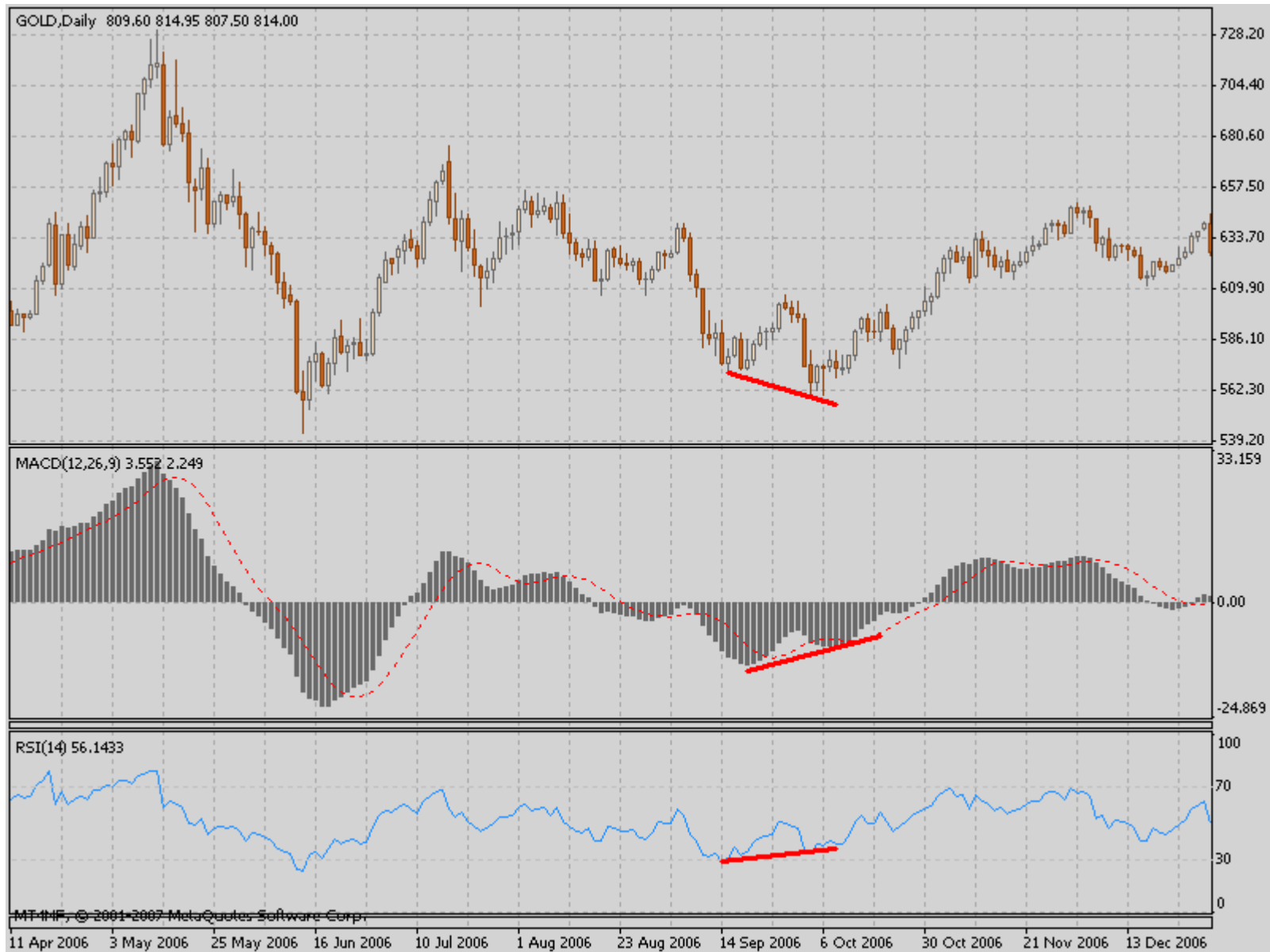
الف) واگرایی مثبت

در شکل زیر دقت کند:

در حالیکه در قیمت کاهش رخ داده است، اندیکاتور RSI دارای روند صعودی است که در اینجا گفته می شود واگرایی مثبت داریم. یعنی با اینکه قیمت کاهشی است اندیکاتور کاهش را تایید نمی کند. پس از تکمیل واگرایی بخوبی صعود جانانه ای نمود.

نمودار زیر که چارت طلا می باشد هم در RSI و هم در MACD واگرایی مثبت داریم .

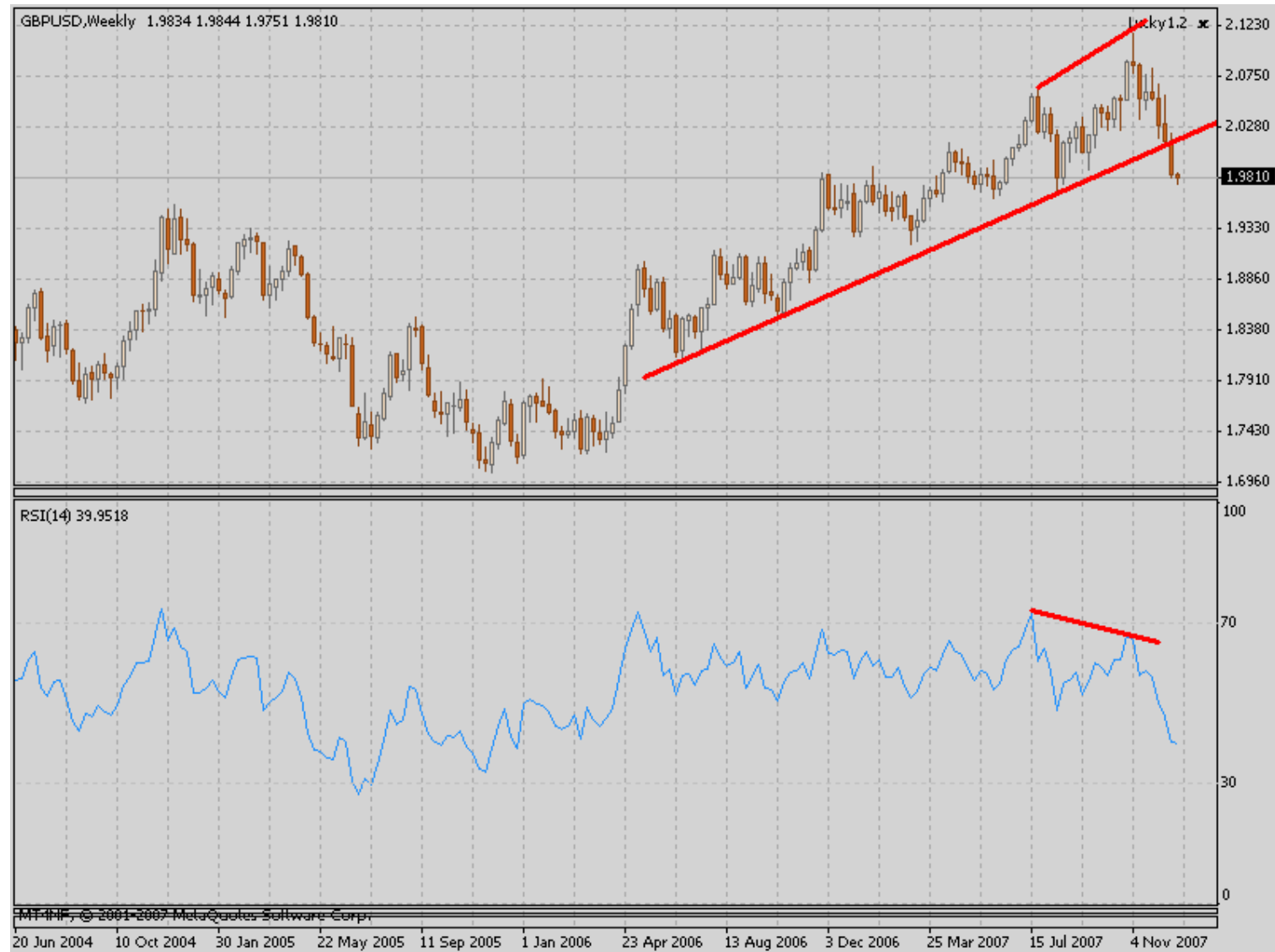

ب) واگرایی منفی

بازنشر: سایت فراچارت

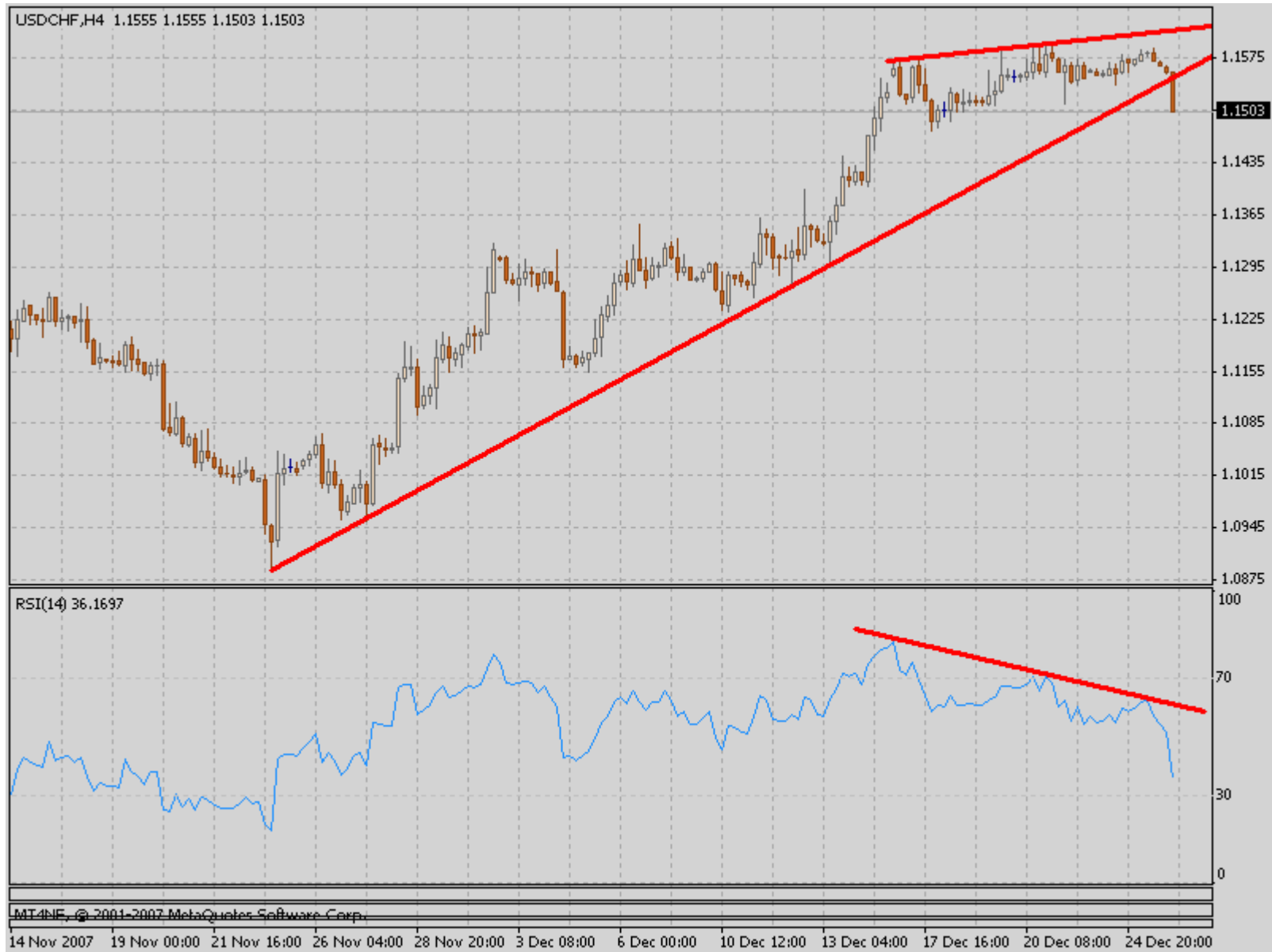
www.farachart.com

در شکل زیر دقت کنید :
 در حالیکه در قیمت افزایش می بینیم ، اندیکاتور RSI نتوانست قله قبلی را بزند . که در اینجا گفته می شود واگرایی منفی داریم . در شکل زیر که متعلق به تایم ماهیانه پوند دلار هست می بینید که چگونه ریزش وحشتناکی را برایش به ارمغان آورده که حتی خط روند صعودی اش را نیز در نور دیده است .

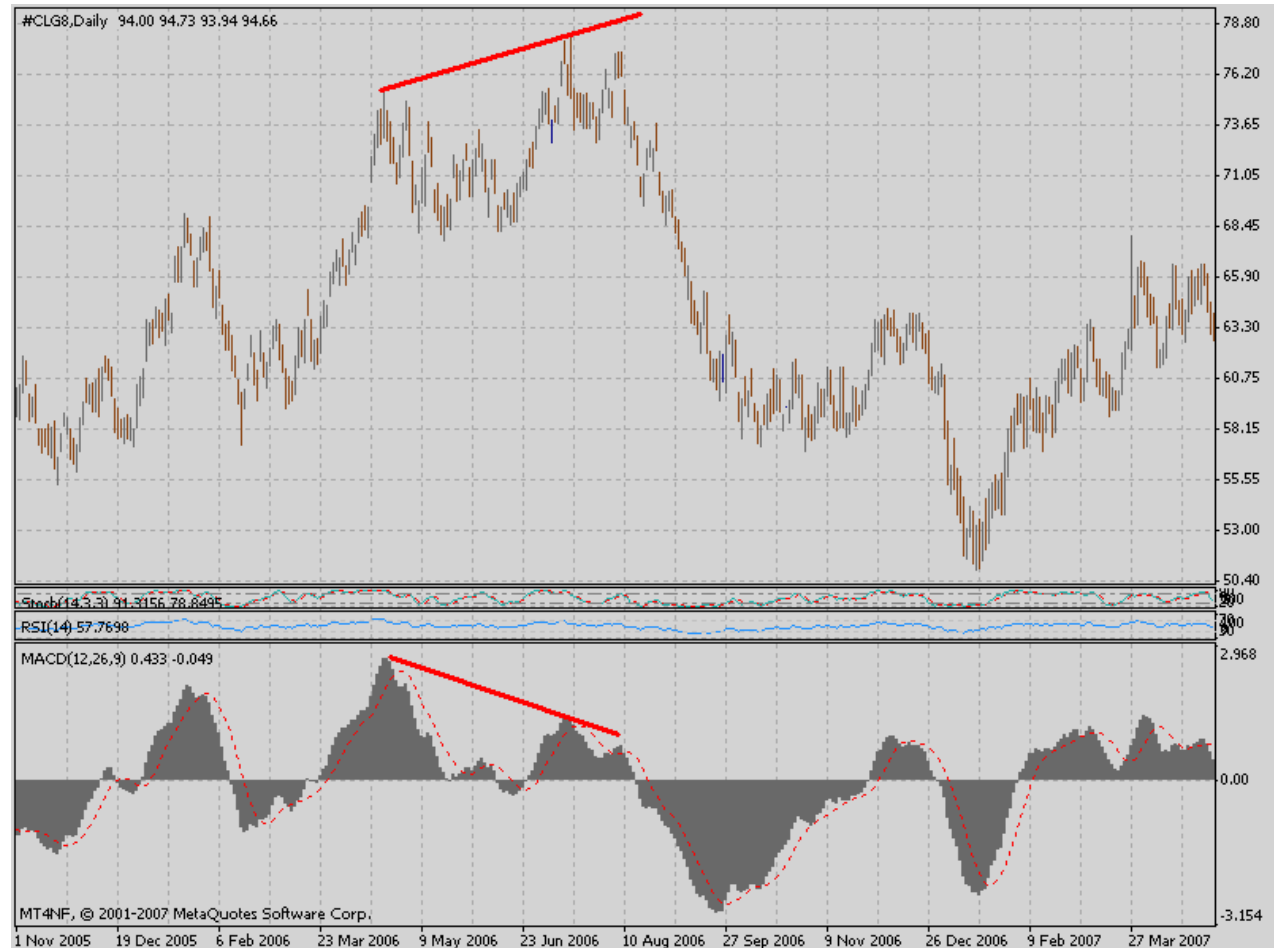
این یک نمونه دیگر از واگرایی منفی بین دلار فرانک که منجر به ریزش شدید شد که تصویر مال همین امروز هست که منجر به شکست خط روند شده است.

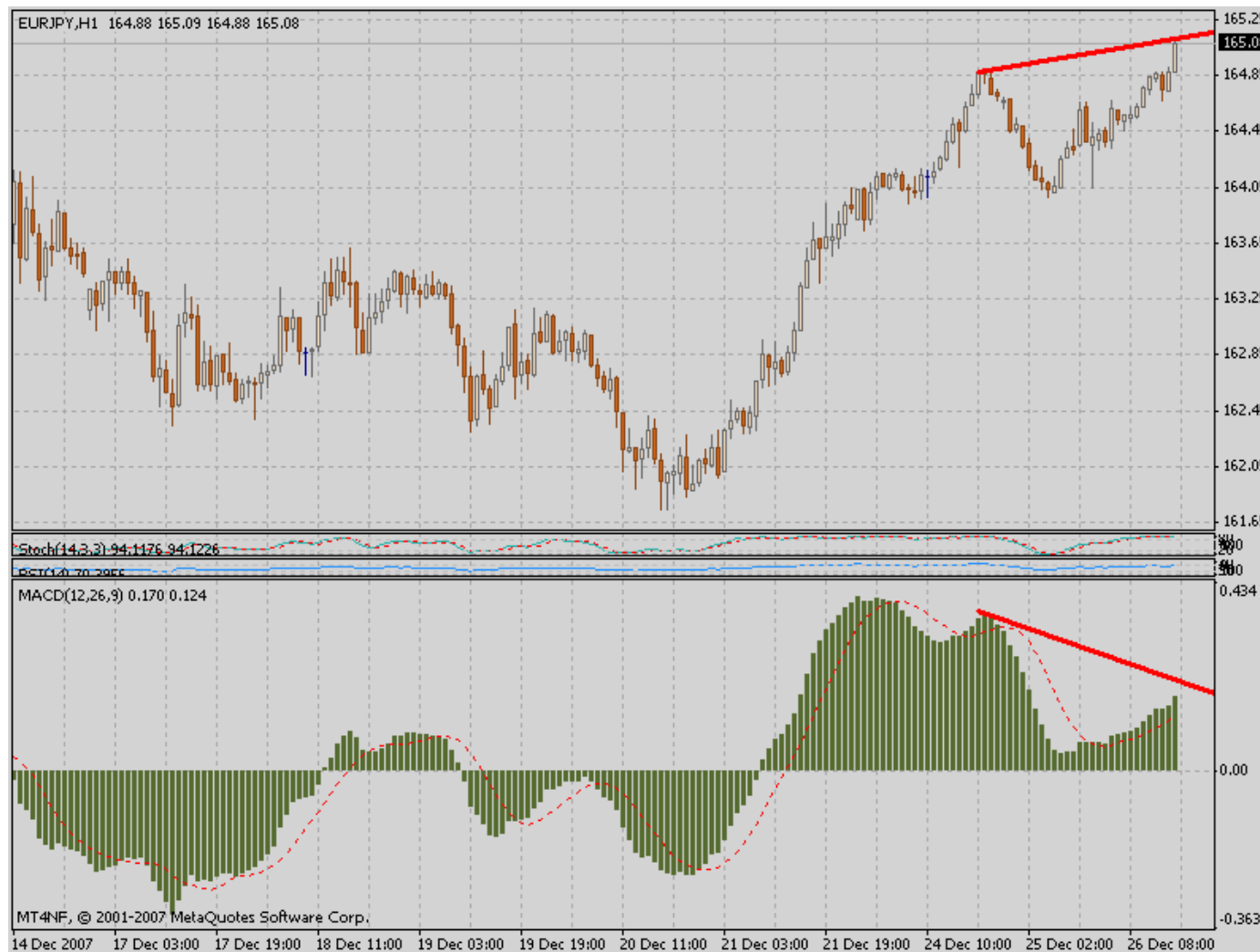
نکته مهم: تحلیل گران حرفه ای زمانی که خط روندی ترسیم می کنند ، مانند شکل فوق و یک واگرایی می بینند منتظر می مانند خط روند بشکند تا وارد پوزیشن سل یا فروش شوند و قبل از شکستن واگرایی را تنها یک اخطار می دانند .

نکته خیلی مهم: بیشتر تحلیل گران حال حاضر ما سر این موضوع بشدت ضعف دارند که اگر اینجا دقت کنید مشکل بکلی حل می شود و دیگر شما اشتباه نمی کنید . دقت کنید که واگرایی مثبت یا منفی باید بین دو سقف یا دو قعر مجاور اتفاق بیفتد و مثلاً مانند شکل زیر باشد کاملاً غلط است :

شکل زیر چون مک دی وارد فاز منفی شده و دوباره مثبت شده واگرایی منفی قابل قبول نیست !! یک بار دیگر عرض می کنم قله و قعرها در واگرایی ها باید مجاور هم باشند .

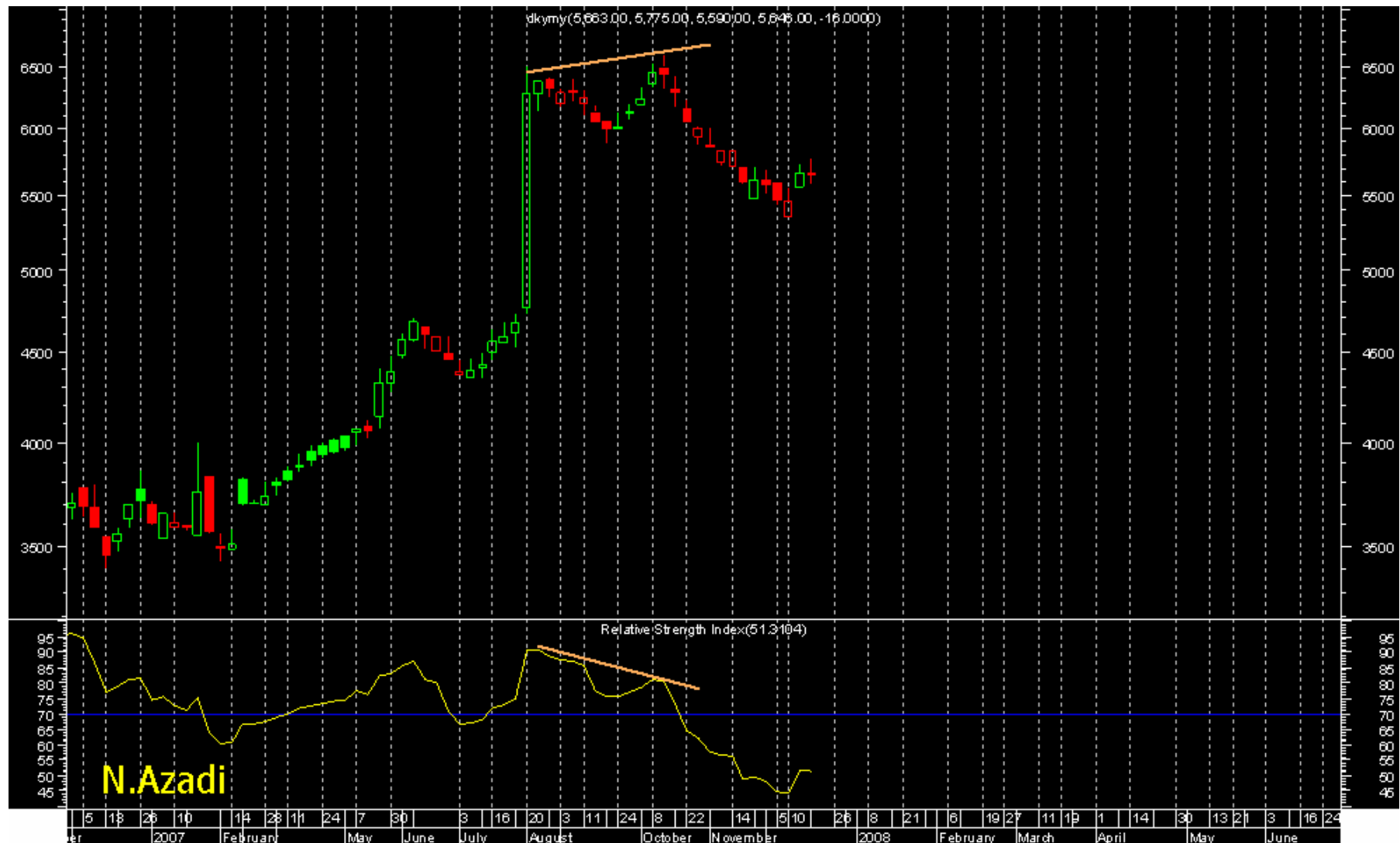

نکته: تا وقتی سر اندیکاتور کج نشده باشد حق ندارید بگوئید که واگرایی رخ داده است، حتماً باید سر اندیکاتور کج شود و بعد اعلام کنید. در شکل زیر که مربوط به یوروین می باشد دقت کنید که مک دی هنوز در حال صعود است و میله های هیستوگرام کج نشده است اگرچه قیمت قله قبل را زده ولی اندیکاتور نزده، ولی آیا شما تضمین می کنید قیمت که صعودی است اندیکاتور سقف قبلی را نزند؟؟؟ خب معلوم است که چنین چیزی نیم توان گفت، بنابراین این اسمش تا زمانی که میله های هیستوگرام مک دی نزولی نشوند واگرایی نیست

نمونه ای دیگر از واگرایی منفی مقطعی در نمودار قیمتی دارو که منجر به ریزش در این سهم شده است.

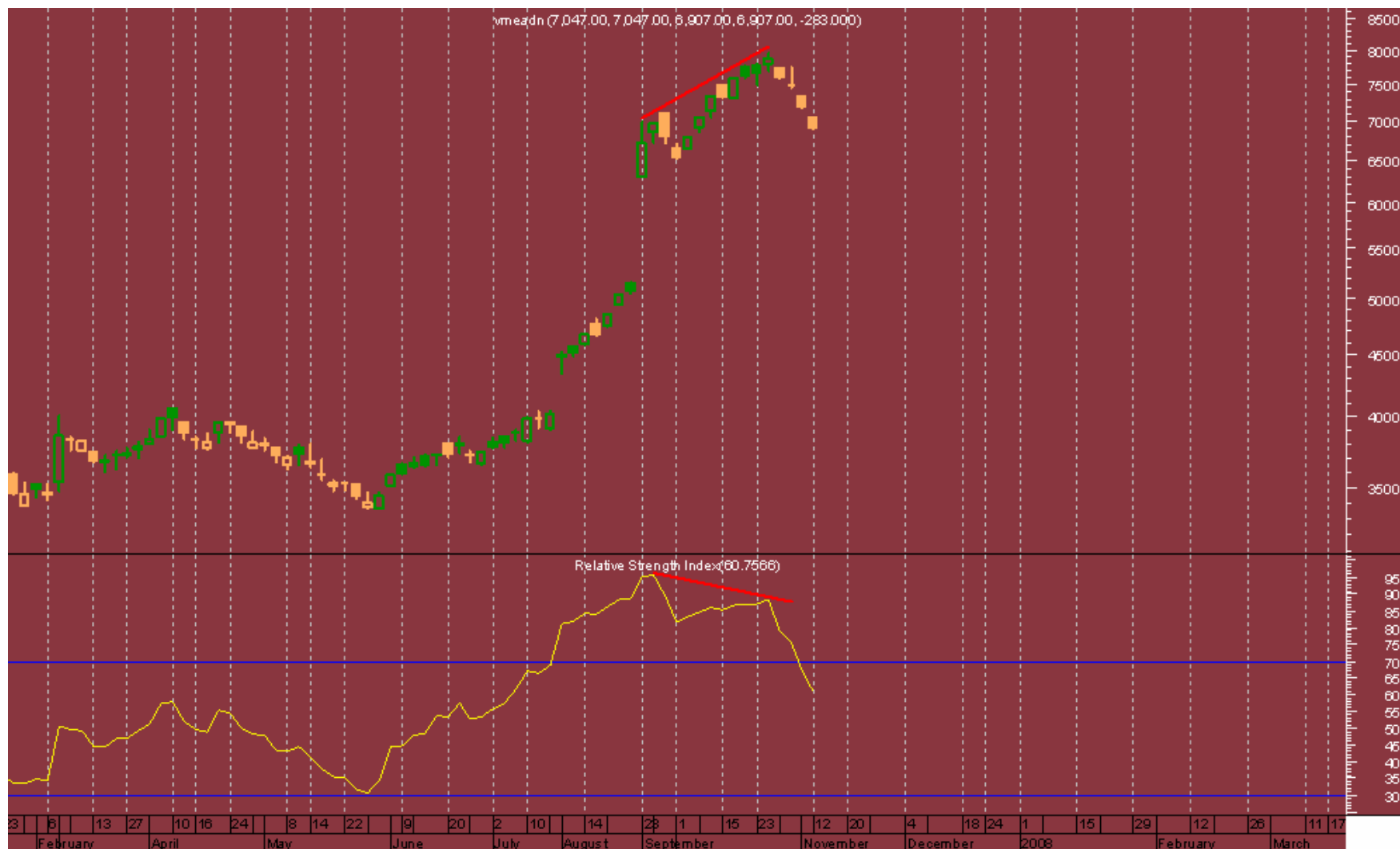

خب بچه ها نمودار زیر نمودار نمودار شاخص کل هستش ، در تصویر چند نکته وجود دارد اول اینکه در تاریخ ۲۶ دی ۱۳۸۳ طبل بزرگ خروج از بازار نواخته شد چون اون شکل از بالا باید می شکست (۸۴ % مواقع مانند روند قبلی خود رفتار می کند ، ولی وقتی بر خلاف روند میشکند حتماً یک اتفاق ناگواری برای سهم یا هر چارتی خواهد افتاد)
 خب این حدود ۶ ماه قبل از روی کار آمدن دولت جدید سیگنال خروج از بازار داد . توی همون شبهه گوه ای که می بینیم دو بار واگرایی رخ داد ، یک بار ۱ نسبت به ۲ و یک بار ۲ نسبت به ۳ .....

سرمایه گذاری معادن و فلزات و واگرایی منفی که در ریزش موثر بود .

برای اینکه بحث واگرایی ها جا بیفته چند نمونه دیگه عنوان کنم تا برخی از دوستان گله نکنند که نمونه واگرایی در بورس ایران کم است !! 😞

سهام آزمایش پس از واگرایی مثبت در RSI شاهد یک بازدهی ۴۶٪ بود ! 😲

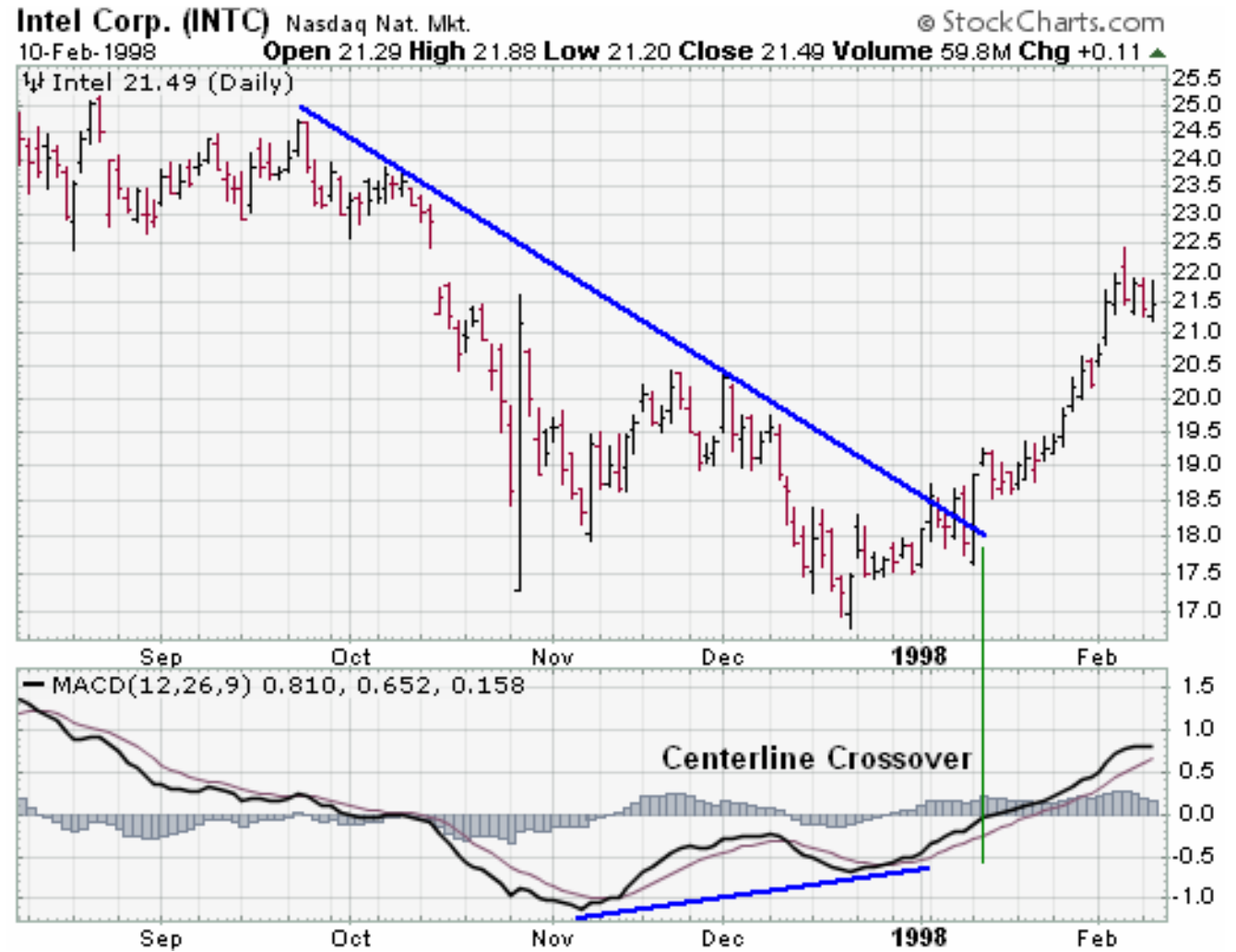

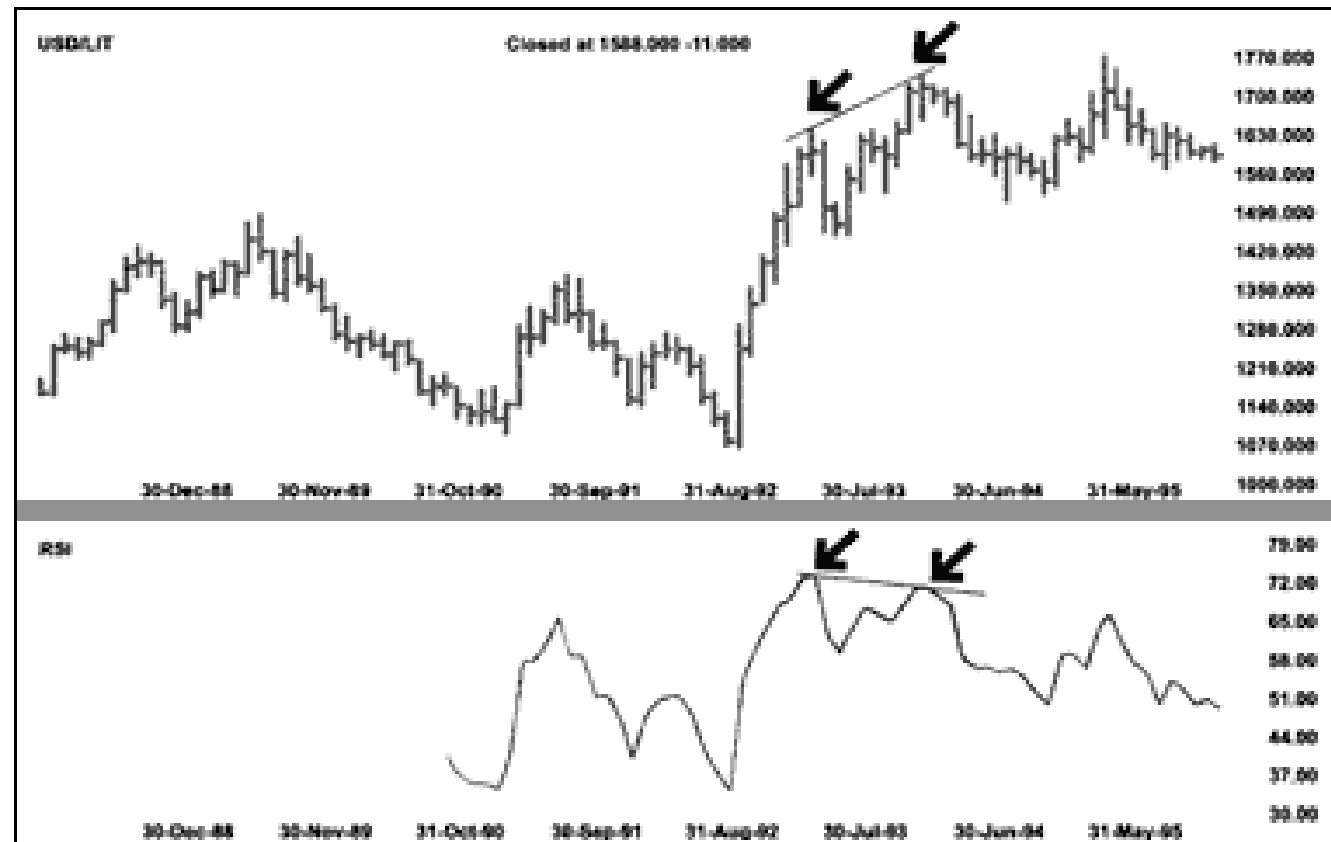

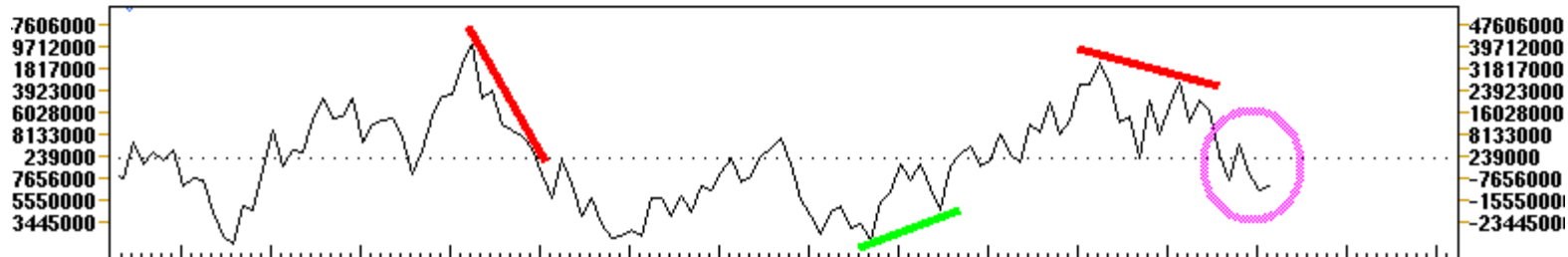
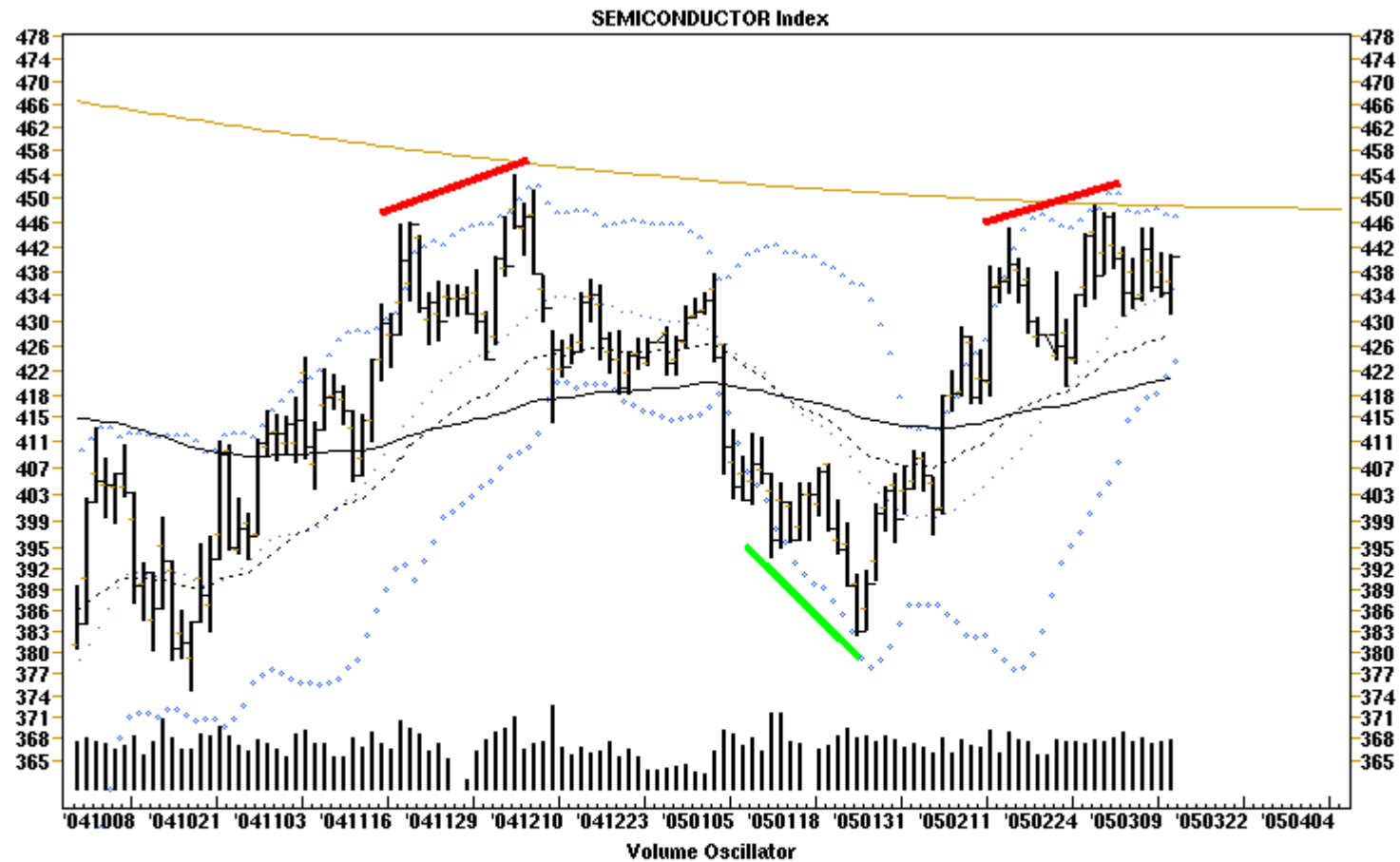
شرکت EBAY پس از دادن یک واگرایی با شکستن خط روند نزول شدیدی نمود .

خب این چند مورد رو هم ببینید بد نیست ، اینها رو خوب ببینید تا بریم سر درس شانزدهم .

خب این هم آخرین نمونه ، تایم هفتگی چادرملو و واگرایی منفی شکل گرفته در آن .

درس شانزدهم

واگرایی مخفی HD

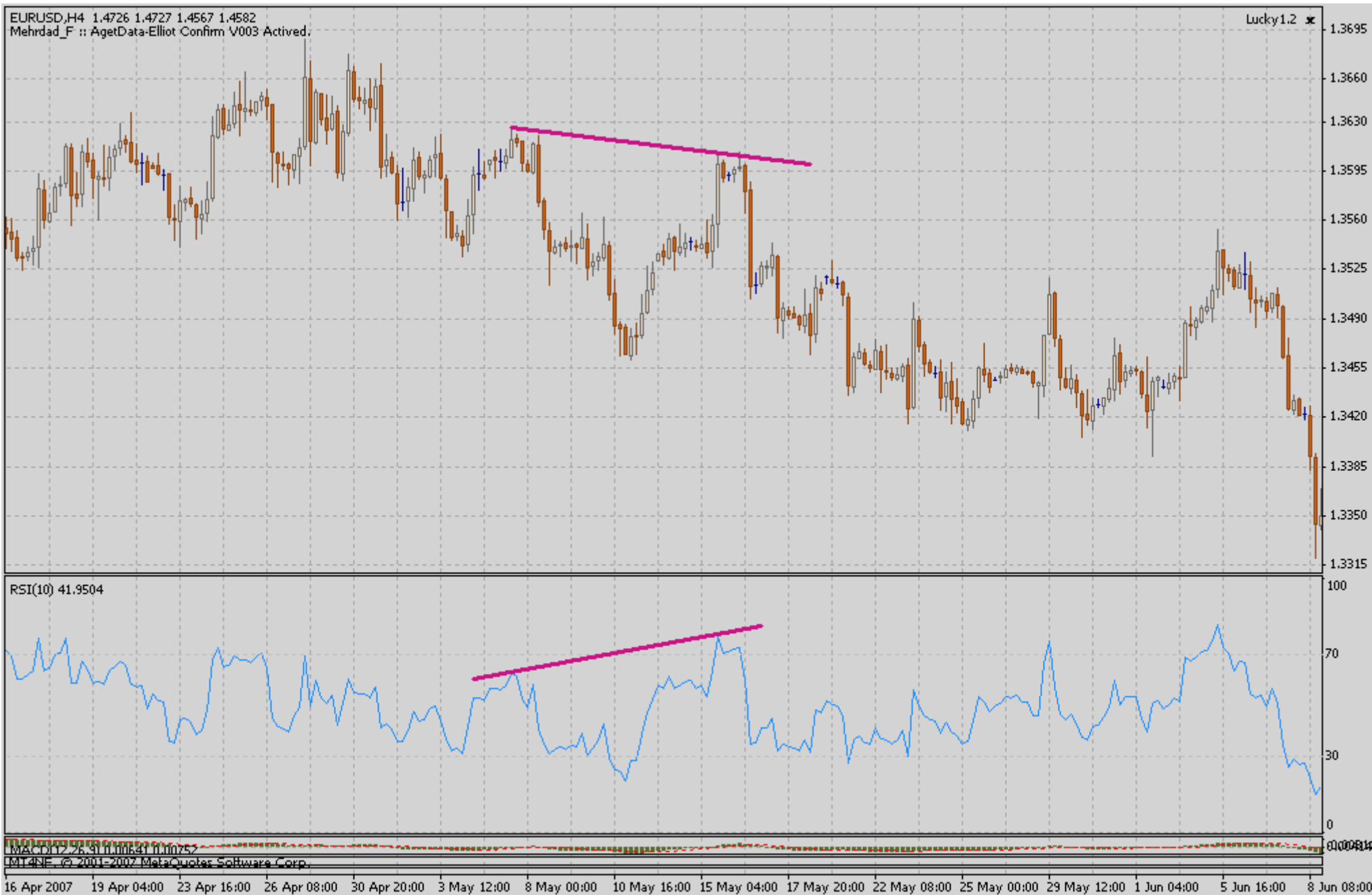
Hidden Divergence

در درس پانزدهم واگرایی معمولی توضیح داده شد و نمونه های زیادی از آن را برای شما ارائه نمودیم ، در این بخش واگرایی موسوم به واگرایی مخفی عرضه خواهد شد . اساس این واگرایی شبیه واگرایی معمولی است اما یک سری فرق های اساسی دارد . معمولاً برای تعیین این نوع واگرایی ها از سه اندیکاتور RSI ، MACD ، Stochastic استفاده می کنند البته برخی از CCI و چند تا دیگر از اندیکاتورها نیز استفاده می کنند . که شخصاً مهم ترین و کاراترین اندیکاتور را در این مقوله MACD و RSI می دانم .

در شکل زیر توجه کنید :

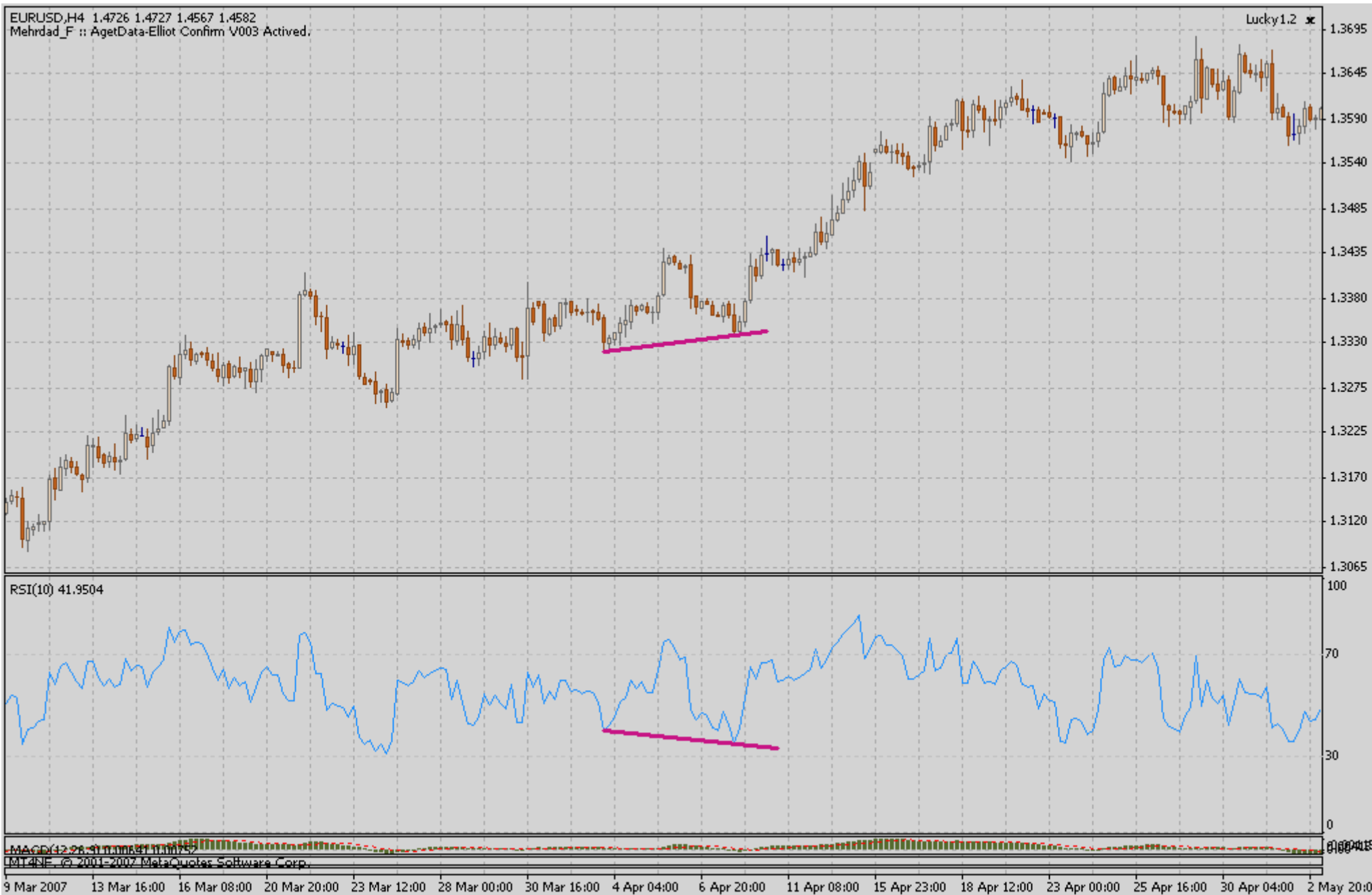
با اینکه RSI قله قبلی خود را زده ولی قیمت هنوز نتوانسته قله قبلی خود را بشکند و با کج شدن سر RSI واگرایی مخفی کامل شده است . الان در شکل زیر واگرایی مخفی منفی را شاهد هستیم که پس از HD ریزش خوبی را شاهد هستیم .

!Error

کلاً اندیکاتورها قدرت بازار را نشان می دهند فلسفه HD هم این است که قدرت بازار آنقدر مصرف شده که نتوانسته کار را بدرستی و تمام و کمال انجام دهد . یعنی در حالت واگرایی منفی که مانند شکل بالاست بازار آنقدر نیرو وارد کرده که RSI سقف قبلی را زده ولی نتوانست از نظر قیمتی قله قبلی را بزند . در مورد واگرایی مثبت در حالیکه اندیکاتور کف قبلی را می زند ، قیمت کف قبلی را نمی زند . به مثال زیر توجه کنید : در این نمونه در حالیکه RSI کف قبلی را زده ولی قیمت کف قبلی را نزده است .

!Error

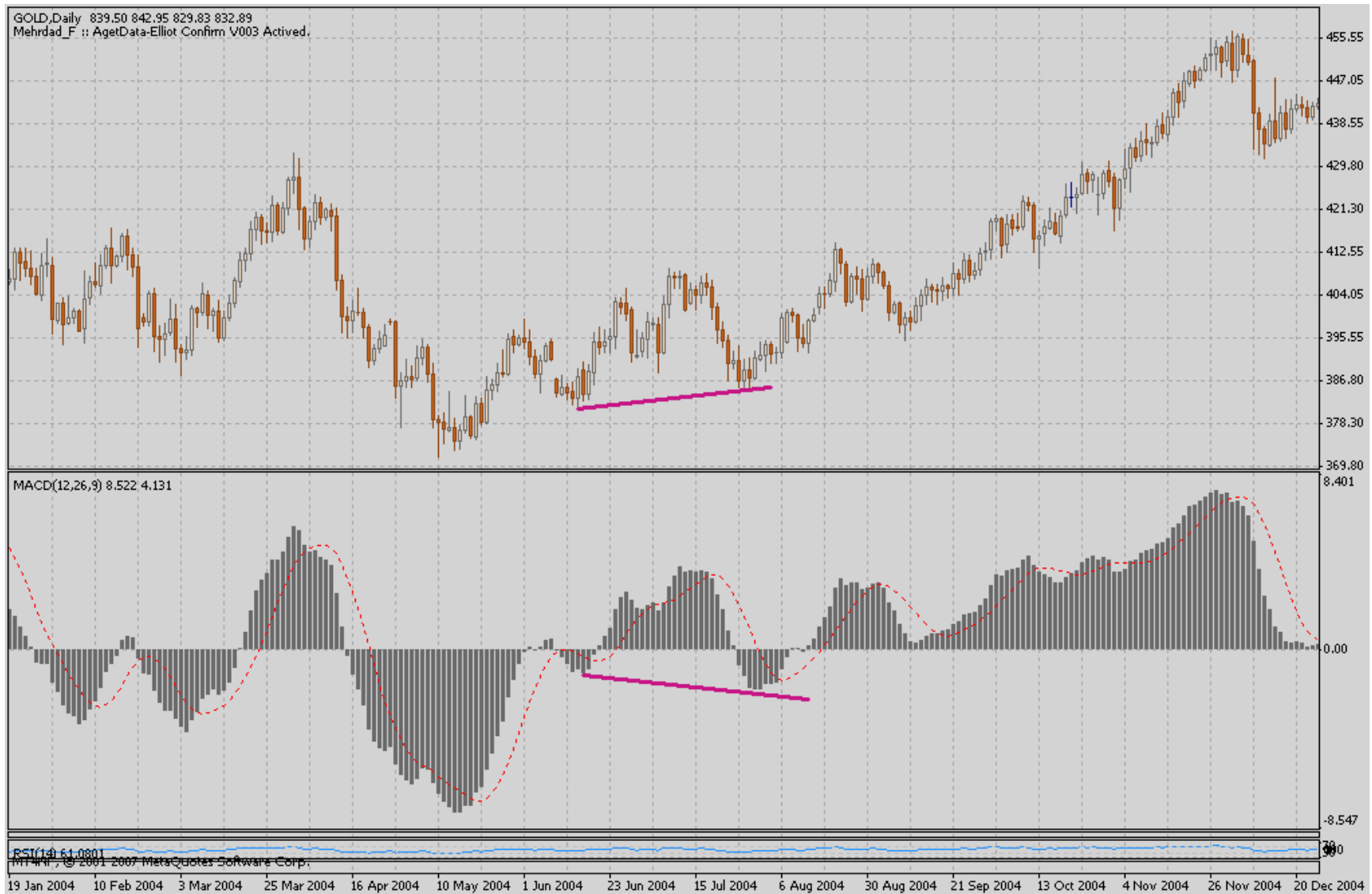

نکته مهم: در هنگام استفاده از MACD ، این اندیکاتور حتماً باید یک تغییر فاز در خود ببیند و مانند واگرایی معمولی نیست که دو قله یا قعر متوالی باشد . به مثال زیر توجه کنید . همانطور که در شکل زیر می بینید وقتی مک دی یک قله کوچک داشته بشدت وارد فاز منفی شد و موقع مثبت شدن مجدد مک دی در حالیکه سقف قبلی را زده موفق نشد سقف قیمت را بزند بنابراین با کج شدن سر مک دی وارد معامله فروش می شویم . در صورتی می توانیم بگوئیم این تحلیل کارائی خود را از دست داده که در حالیکه مک دی قله قبلی خود را زده همینطوری قیمت بالا بره و سقف قبلی را بزند .

!Error

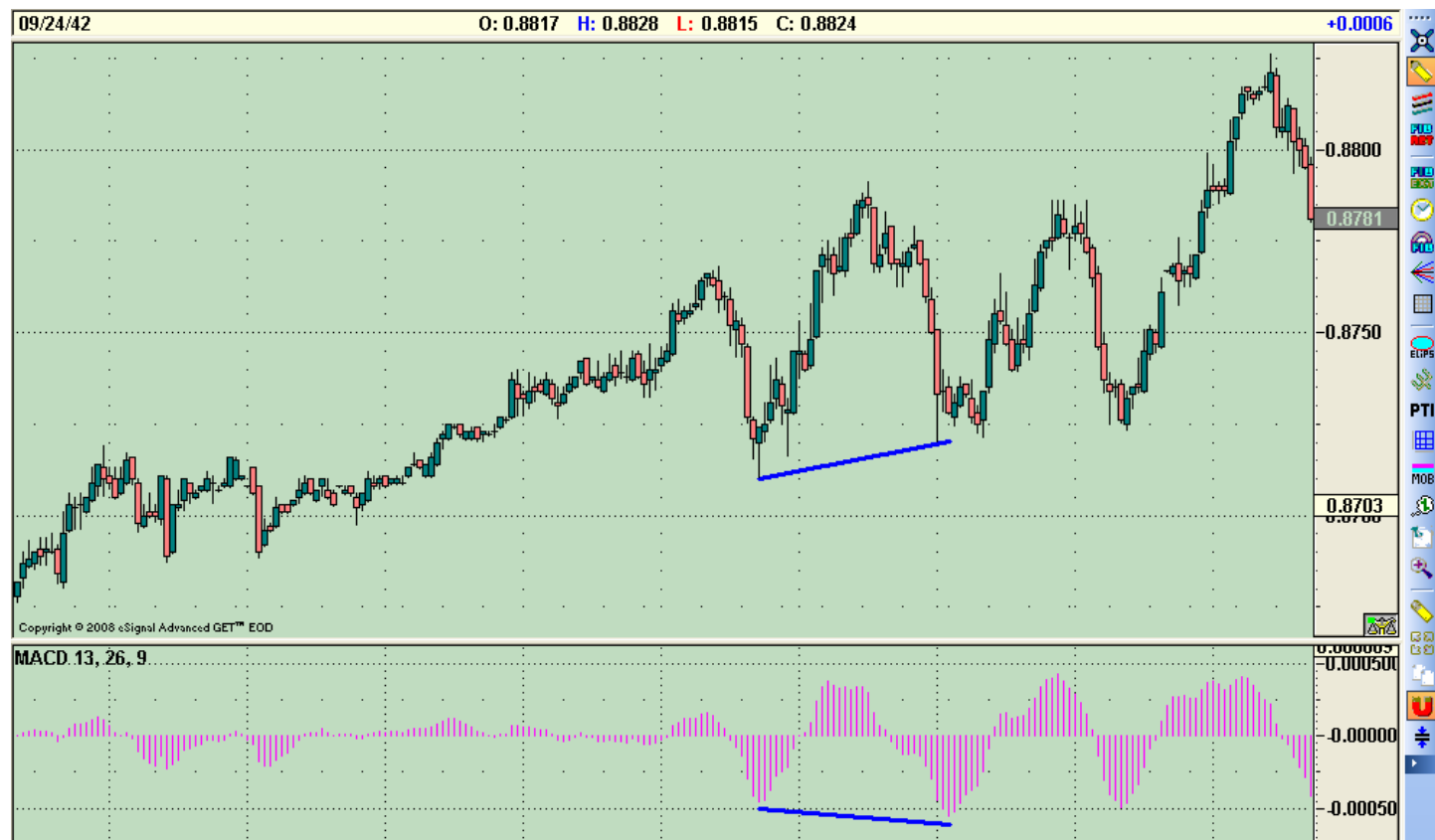
در شکل زیر هم یک واگرایی مخفی مثبت با مک دی می بینیم .

نکته خیلی مهم ۱: تریدرهایی که در فارکس فعالیت می کنند یا در هر بازاری توجه کنند که زمانی که می خواهند بر اساس RD و HD ترید کنند حتماً در نزدیکی یک سطح حمایتی یا مقاومتی ترید کنند ، مثلاً وقتی یک خط روند صعودی رسم می کنند و قیمت ریزشی می شود و به سمت خط روند می آید بررسی کنند که وقتی به خط روند میرسد HD می دهد یا خیر و ..... در اینصورت استاپ لاس را زیر خط روند قرار می دهند و .....

نکته خیلی مهم ۲: در صورتی می توانیم ادعا کنیم که HD یا RD داریم که سر اندیکاتور کج شده باشد و وقتی اندیکاتور کماکان بصورت روند طبیعی خود باشد حق نداریم ادعا کنیم که واگرایی مشاهده شده است.
خب اجازه بدهید چند نمونه دیگر از هر دو مورد واگرایی یعنی هم RD و هم HD را ارائه کنم تا بحث کاملاً جا بفتند .
1. نمونه اول برابری دلار استرالیا به دلار آمریکا

ایجاد یک HD مثبت با مک دی

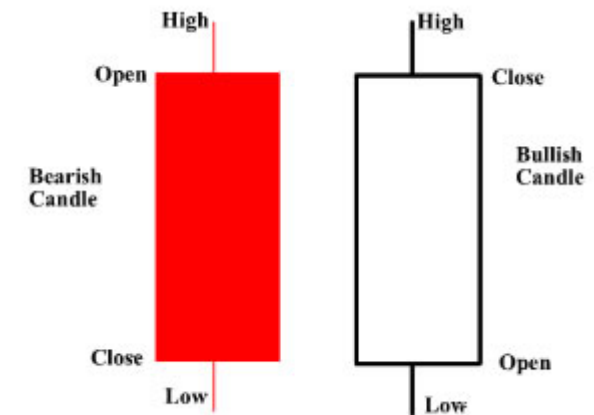

الگوهای شمعی ژاپنی

با ساختار این نمودار در همان ابتدای آموزش تکنیکال که تحت عنوان چارت کندلستیک هست آشنا شدید ، اما ژاپنی ها بوسیله ساختار کندل ها و ترکیب قرار گرفتن آنها پی به مسائل جالبی بردند که در این درس و دروس بعدی به آنها خواهیم پرداخت .

در ابتدا چون ممکن است ساختار این نمودارها از خاطر دوستان رفته باشد یک فلش بکی می زنیم و کوتاه توضیحی می دهیم .
ساختار این نمودارها بصورت زیر است :

که کندلی که به رنگ سفید هست کندل بولیش (گاو) و کندلی که به رنگ قرم هست بیریش (خرسی) نام دارد . و نحوه قیمت های باز و بسته شدن و بالاترین و پایین ترین را مشاهده می کنید .

الگوهای برگشتی کندلی

همانطور که اروپایی ها الگوهای برگشتی متعددی مانند ایجاد سر و شانه یا سقف دویل یا کف دویل یا .... دارند ، آرایش های خاصی بصورت کندلی نیز وجود دارد که توسط ژاپنی

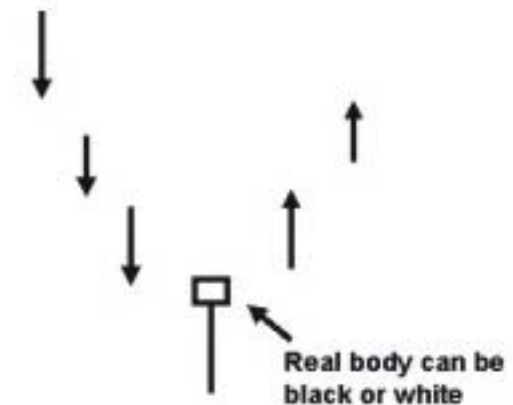
ها سال های سال مورد اسافاده قرار رگفته و هنوز هم استفاده می شود و چنانچه درست استفاده شود سودهای کلانی به همراه دارد .

همه ما همواره بدنبال این هستیم که روند یک ارز یا سهم یا .... چه زمانی بر می گردد که این الگوها چنین پدیده ای را نشان می دهند .

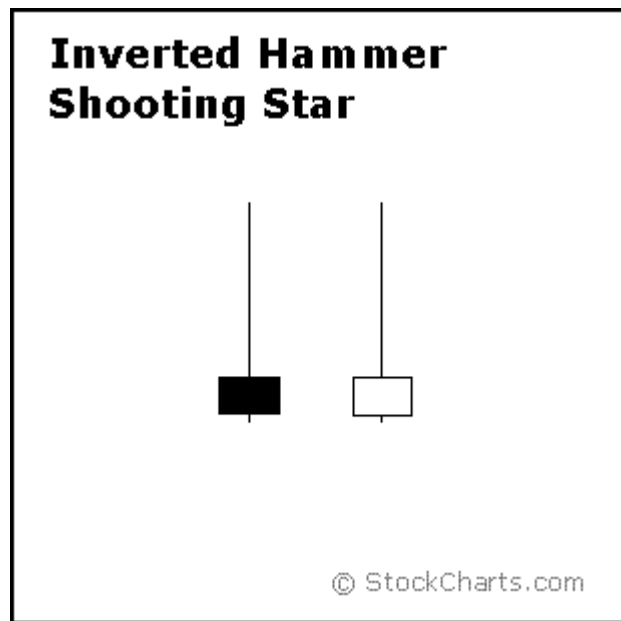
(در کف ها

مهم ترین کندل برگشتی مثبت ، کندل Hammer می باشد . که وقتی در کف ها دیدیم می تواند یک الگوی برگشتی باشد و چنانچه با آموخته های ما در تحلیل کلاسیک هماهنگ شود نتیجه به مراتب بهتری خواهد داد ، یعنی چنانچه یک واگرایی مثبت مشاهده شود و همزمان یک کندل hammer مشاهده شود تلفیق این دو می تواند یک پوزیشن خرید خوب باشد . شکل زیر آرایش کندل همر میباشد که سفید یا سیاه بودن آن فرقی نمی کند .

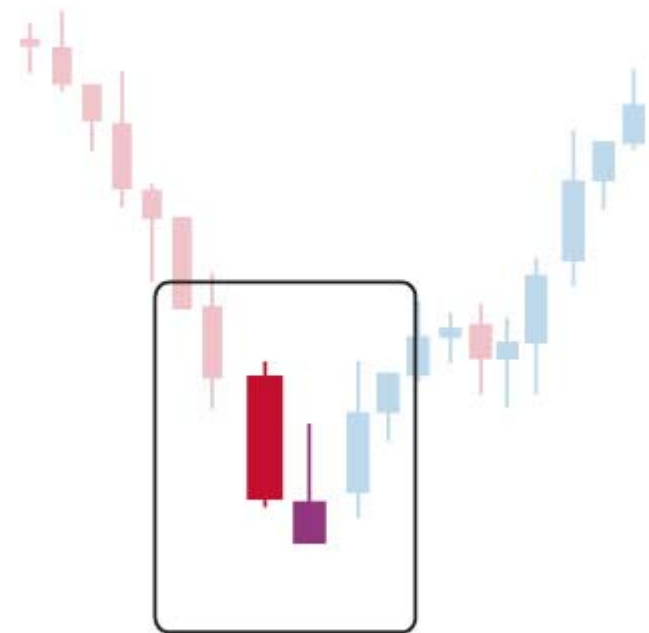
Hammer

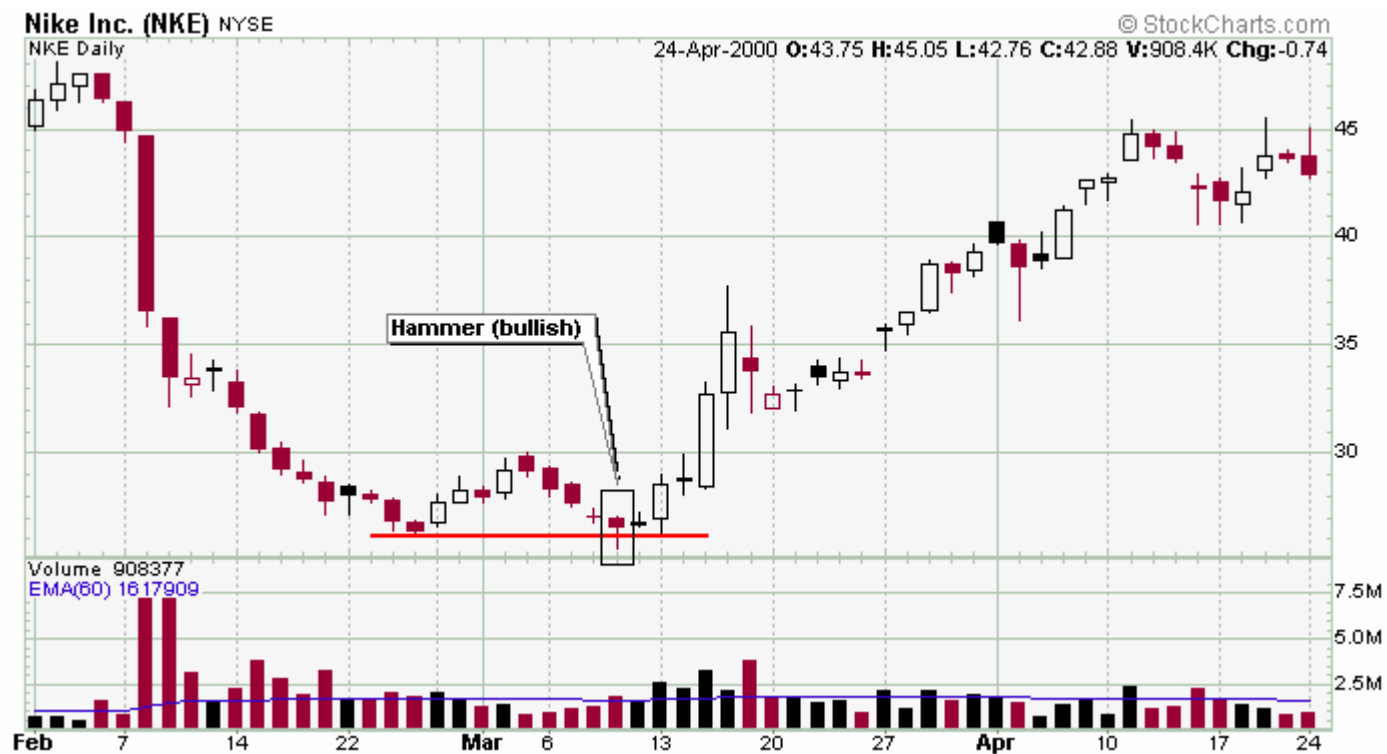
یک نوع دیگری از hammer نیز وجود دارد که به inverted Hammer یا چکش معکوس معروف است که به فرم زیر می باشد که آن هم بیانگر مثبت شدن قیمت میباشد . که فرم آن مانند شکل زیر میباشد :

حالا به نمونه هایی از این کندل ها در بازار واقعی توجه کنید :

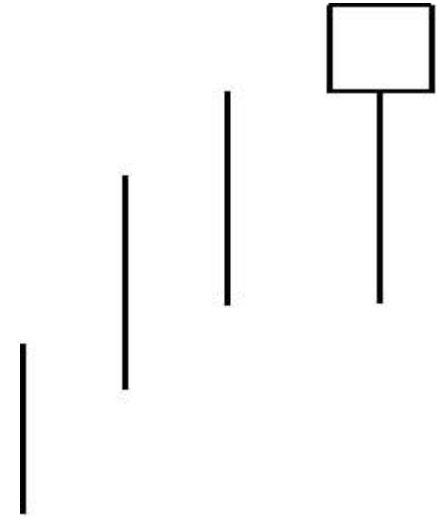

2) در سقف ها

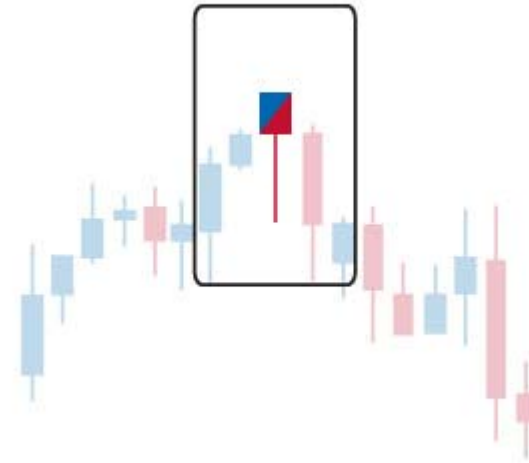
در سقف ها هم معروف ترین کندل برگشتی ، کندل Hanging Man یا مرد به دار آویخته شده می باشد . که به فرم زیر می باشد .

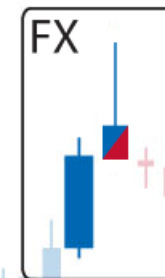
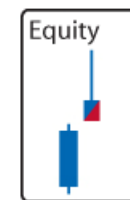
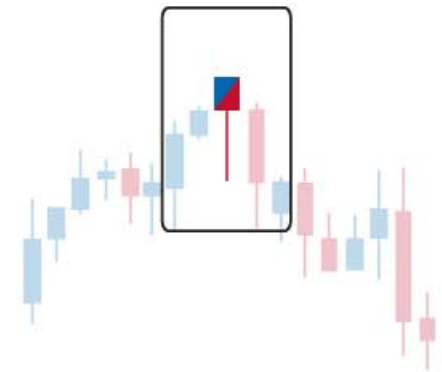
فرم دیگر آن که معروف به shooting star یا ستاره ثاقب می باشد . که بشکل زیر می باشد :

خب نمونه هایی از این الگوهای برگشتی از سقف که شبیه الگوهای برگشتی از کف می باشد را در زیر می بینید :

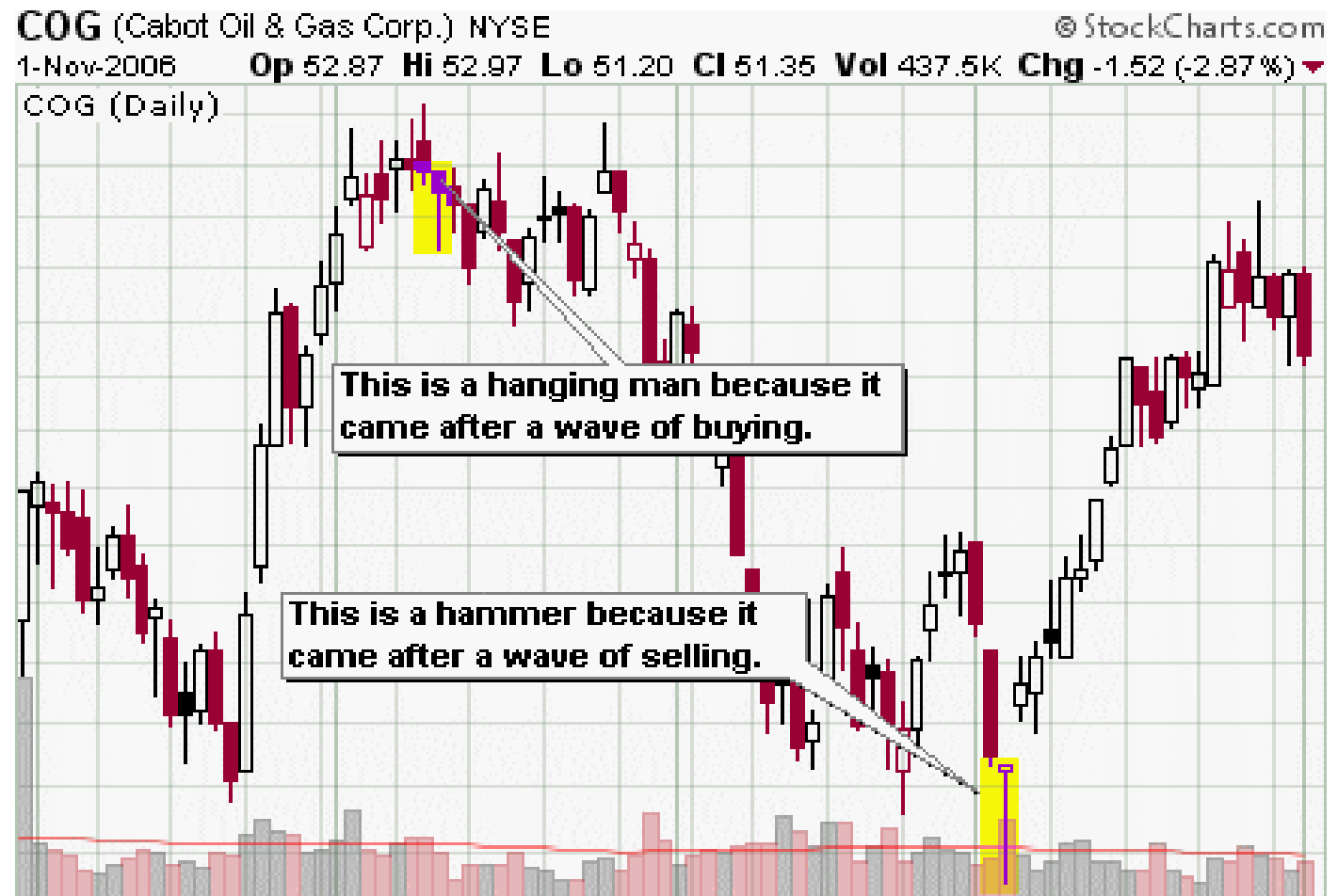

نکته مهم : سایه یا شادو در این الگوها باید حداقل دو برابر اندازه بدنه باشد و هر چه بیشتر باشد الگو جذاب تر است .

به چند نمونه دیگر از الگوهای کندلی در شکل زیر توجه بفرمایید :

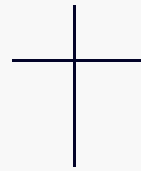

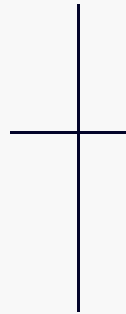
بعنوان حسن ختام درس امروز یک آرایش کندلی دیگر که خیلی هم اتفاق می افتد کندل دوجی می باشد که چه در پایان روند صعودی و چه در روند نزولی می تواند یکی از نشانه های برگشت باشد (بعنوان تاکید ، تلفیق تحلیل کلاسیک که یاد گرفتیم با آرایش های کندلی می تواند بسیار موثر و کارا باشد)

فرم دوجی (doji) مانند شکل زیر میباشد :
(قیمت باز و بسته شدن در یک جا می باشد (حدوداً)

Doji's

Doji

Long
Legged
Doji

Dragonfly
Doji

Gravestone
Doji

4 Price Doji

در پایان یک صعود خوب و پایان یک نزول خوب به این کندل اگر ایجاد شد توجه کنید .

نمونه هایی از این آرایش را ملاحظه فرمایید :

در شکل زیر دقت کنید با اینکه سقف زده شد ولی یک دوجی (احتمالاً با یک واگرایی منفی که در شکل نیست) ریزش شدیدی به همراه آورد .

Candles shine at preserving capital

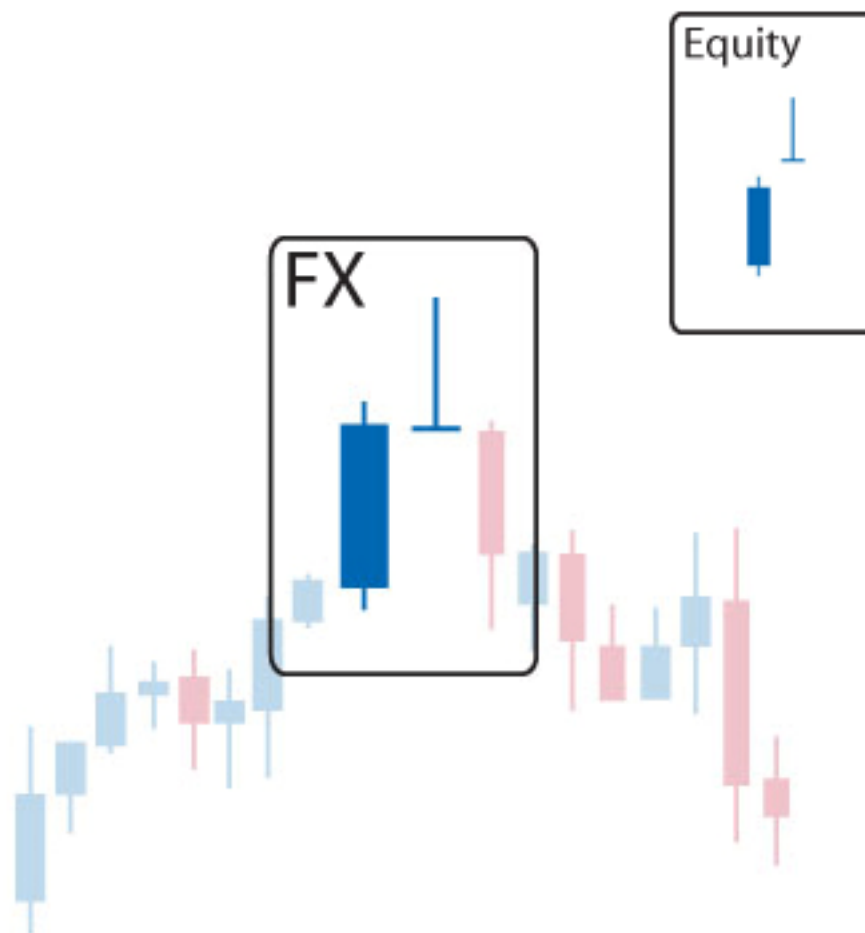
source:esignal

www.candlecharts.com

732/254-8660

info@candlecharts.com

این هم یک نمونه دیگر :

حالا برای اینکه ذهن شما به چالش کشیده بشه در ذهن خود به سوالی که در تصویر پرسیده شده پاسخ بدهید :

Candles in Context – Chart 1

*****

پایان درس هفدهم

خب بچه ها این نمودار سایپا هست که در صفحه ۱۹ این تاپیک حوالی ۲۴ آذر گذشتیم . چقدر زیبا حوالی خط روند نزولی و همینطور سطح ۶۱٫۸٪ فیبو بشدت حجم بالا رفت و عده زیادی تخلیه کردند ! 🤪

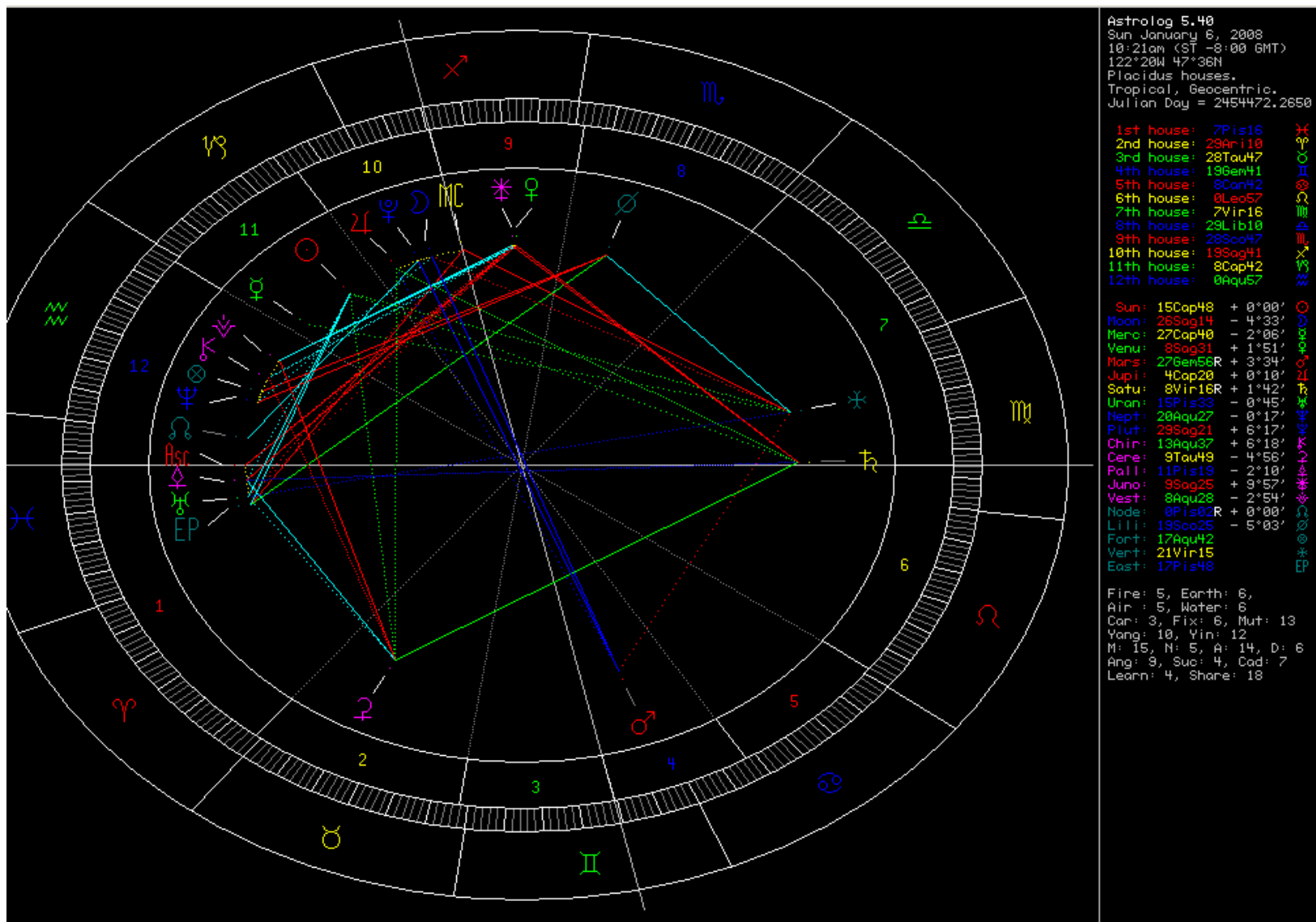
چقدر زیباست که می توان فهمید بازار ۲۶ روز دیگر چه تصمیمی می گیرد ! ایشالله در بخش تحلیل کلان روی نمودارهای بلند مدت کار می کنیم که برای کسانی که مسئول بودجه ریزی شرکت ها برای خرید مواد اولیه هستند خیلی مفید فایده است .

همه اینها به مقوله ای به نام آسترولوژی مرتبط هست که اگر مطالعاتم در این زمینه تکمیل شد آن را به همراه نرم افزار مربوطه اش تقدیم دوستان می کنم . 🤪
 آسترولوژی چیه ؟؟ برید یک کم تحقیق کنید ! 🤪

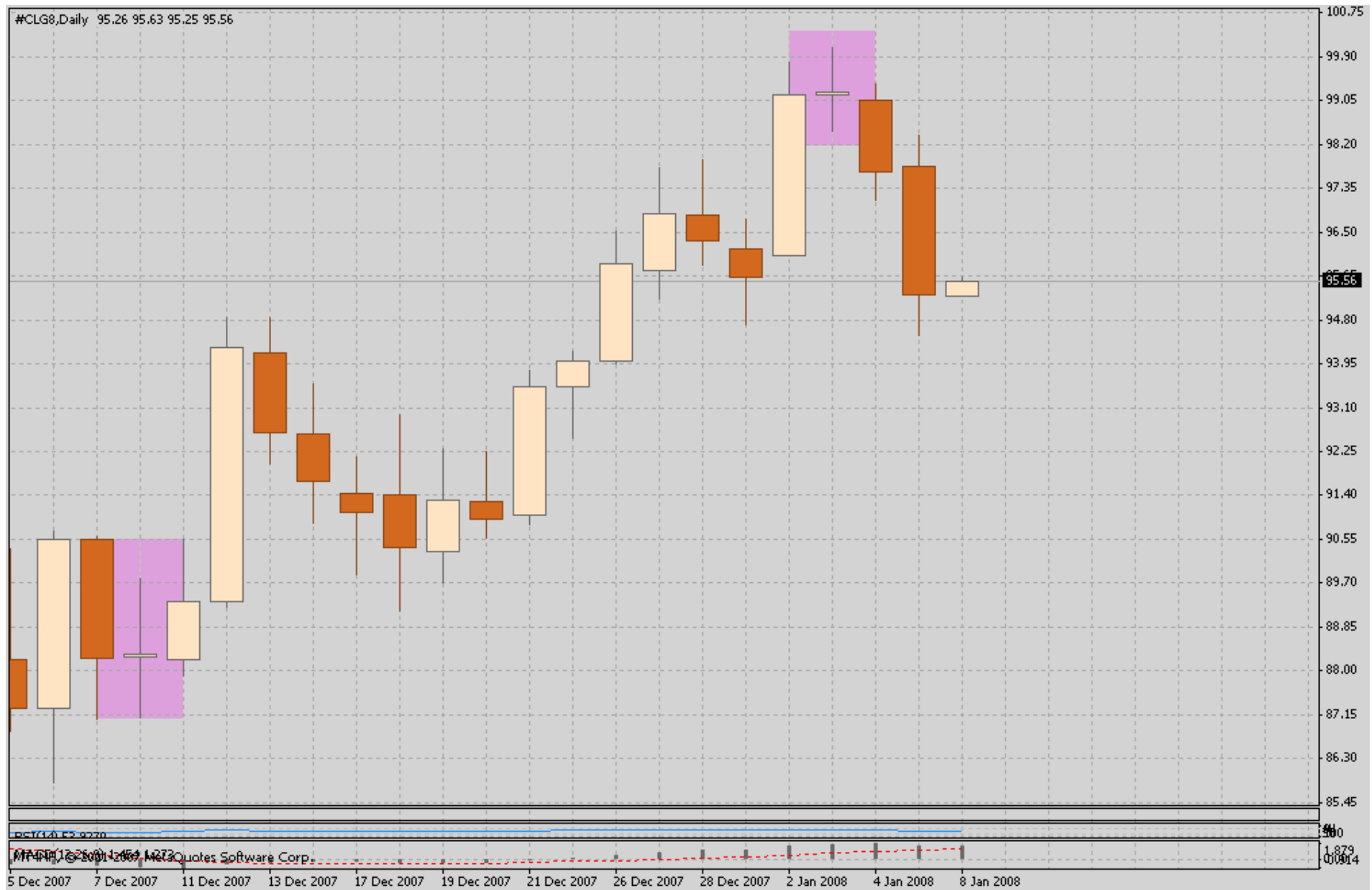
حالا فعلاً حواستون رو به همون تکنیکال معطوف کنید بعد در مورد این نرم افزار صحبت می کنیم ، این هم نمایی از این نرم افزار .

lit View Info Setting Chart Graphics Animate Help

خب این هم یک تصویر زیبا از چارت نفت ، می بینیم چطور وقتی نفت به سطح روانی ۱۰۰ دلار رسید با تشکیل یک دوجی در تایم دیلی شروع به ریزش نمود !

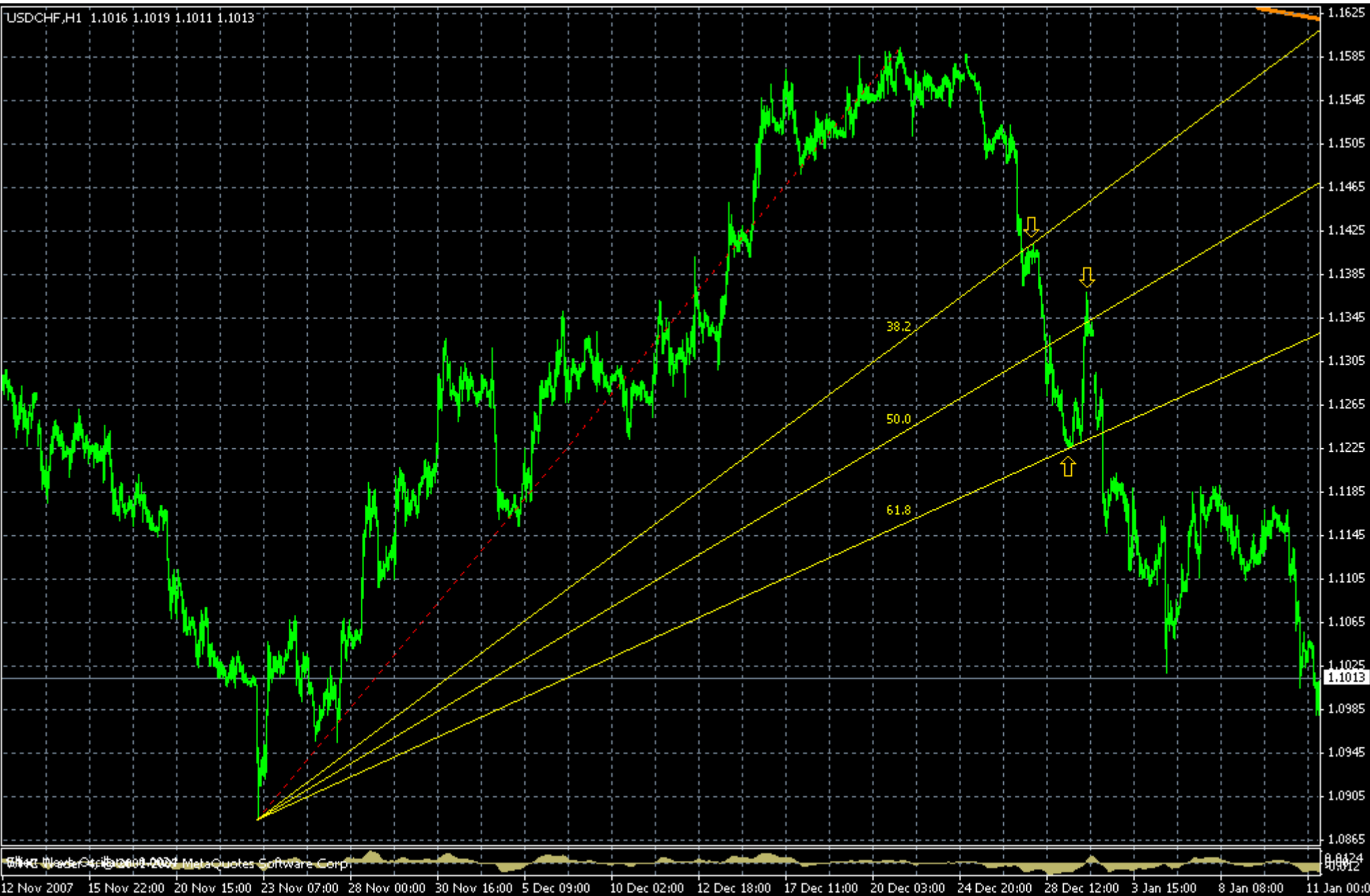
1. فیبو فن

یکی از ابزارهای کارا و جالب توجه می باشد که مشتمل بر سه پره می باشد که هر پره یکی از سطوح فیبو را در بر می گیرد یعنی ۳۸,۲٪ و ۵۰٪ و ۶۱,۸٪ فیبو ، به همین دلیل به فیبوفن شهرت یافته است . این ابزار را باید به شکل درستش ترسیم نمود به این نحو که شروع را در ابتدای روند می گیریم و اتمام این ابزار را در انتهای روند ، در برخورد به این پره ها قیمت از خود واکنش نشان می دهد و مورد حمایت و مقاومت قرار می گیرد ، با شکستن پره سوم رسماً روند تغییر می کند .

به شکل زیر دقت کنید :

همانطور که ملاحظه می فرمائید در ابتدا پس از شکستن ۳۸,۲٪ یک پول بک با این سطح انجام داد ، باز عرضه کردند ، دوباره عرضه شد تا ۵۰٪ مجدد پول بک بعد تا ۶۱,۸٪ چون آنجا حساس ترین سطح می باشد با حمایت شدید همراه شد و تا ۵۰٪ بالا آمد و مجدد ریخت و سطح مهم شکست .

!Error

شکل زیر هم که مربوط به دلارین در تایم روزانه می باشد قیمت ۲ بار پشت سر هم نتوانست سطح ۵۰٪ فیبو فن را بشکند و منجر به ریزش شدید شد .

!Error

تصویر سوم مربوط به پوند دلار در تایم دیلی می باشد قیمت پس از برخورد به ۳۸,۲٪ به سمت بالا رفت ولی فشار عرضه موجب شکستن این سطح شد هدف بعدی را می توان ۵۰٪ در نظر گرفت .

!Error

شکل زیر نمودار ایران تایپر می باشد که دو بار با برخورد با پره ۶۱٫۸٪ بیشدت واکنش نشان داد . شکستن این پره می تواند گواهی بر صعودی شدن این سهم باشد .

شکل زیر مربوط به کالسیمین می باشد ، چقدر زیبا به سطح ۵۰٪ واکنش نشان داده است !!

پایان درس هجدهم

خب این هم یکی از کاربردهای درس قبلی یعنی فیبو فن در مورد سهم سرمایه گذاری بوعلی !

ای کاش بازار آزاد داشتیم بدون محدوده نوسان تا می تونستیم همیشه چنین کندل هایی ببینیم ! 😞

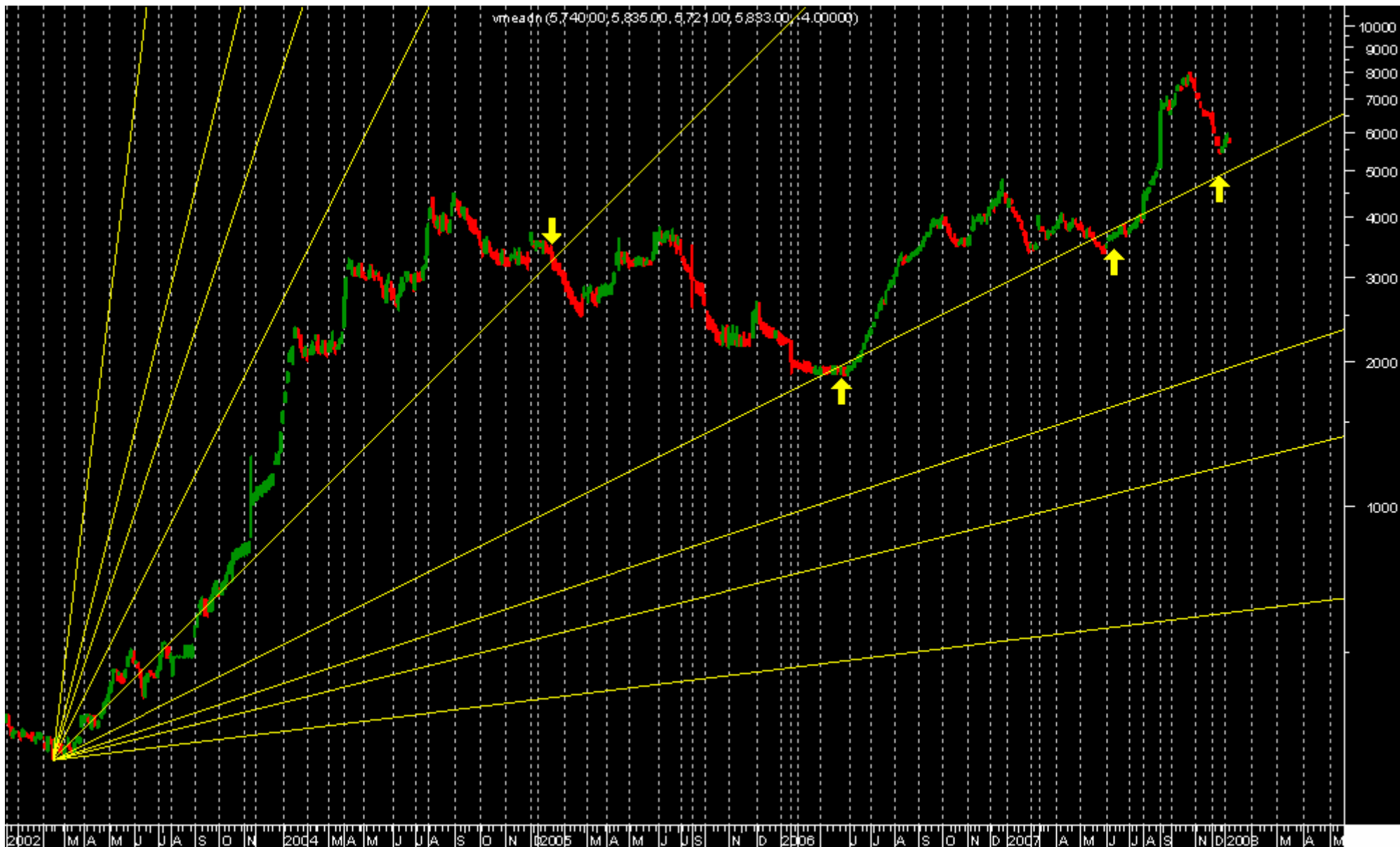
2. گن فن

یکی دیگر از ابزارهایی که مورد علاقه شخص گن بود ، استفاده از پره های گن فن بود . این ابزار که دارای ۹ پره می باشد هر پره می تواند بعنوان سطح حمایت و مقاومتی عمل کند . پره اصلی و مرجع ۴۵ درجه می باشد که معمولاً پره ها را با همان تنظیم می کنند. روش رسم این پره ها هنوز توسط بسیاری از تحلیل گر ها به اشتباه ترسیم می شود . روش درست ترسیم بدین صورت است که با نقاله زاویه ۴۵ درجه را مشخص می کنیم ، سپس از ابتدای یک روند صعودی یک زاویه ۴۵ درجه ترسیم می کنیم و پره وسطی گن فن را روی آن قرار می دهیم . در رسم گن نزولی هم به همین صورت عمل می کنیم که از ابتدای یک روند نزولی یک خط ۴۵ درجه رسم می کنیم و پره ۴۵ درجه را روی آن منطبق می کنیم .

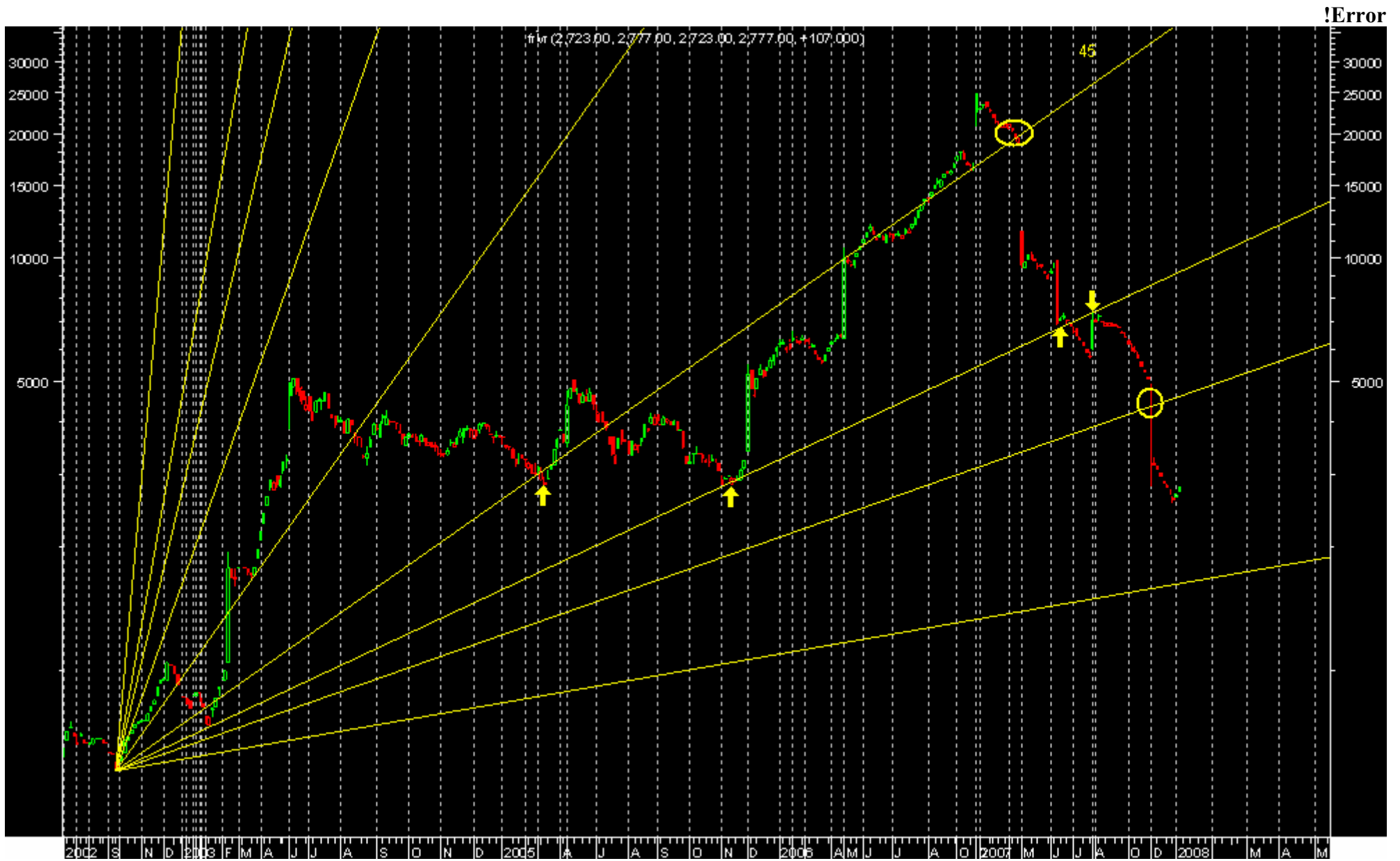
نکته : معمولاً قیمت ها تمایل دارند حول پره ۴۵ درجه نوسان کنند ، مگر اینکه اتفاق خاص بنیادی برای سهم رخ دهد .

در تصویر زیر که مربوط به سرمایه گذاری معادن و فلزات هست دقت کنید وقتی که قیمت پره بالایی ۴۵ درجه را شکست به سمت ۴۵ درجه همگرا شد و از آنجا روند صعودی خود را آغاز نمود . برتری که پره های گن فن دارد میت واند زمان ورود و خروج را نیز بعینه بر ایمان نمایان کند . در شکل زیر بعینه قابل روئیت است که هر بار که قیمت به ۴۵ درجه میرسد شدت واکنش نشان می دهد .

!Error

شکل زیر هم مربوط به فرآوری مواد معدنی است که مناطق حساس در شکل نشان داده شده است .

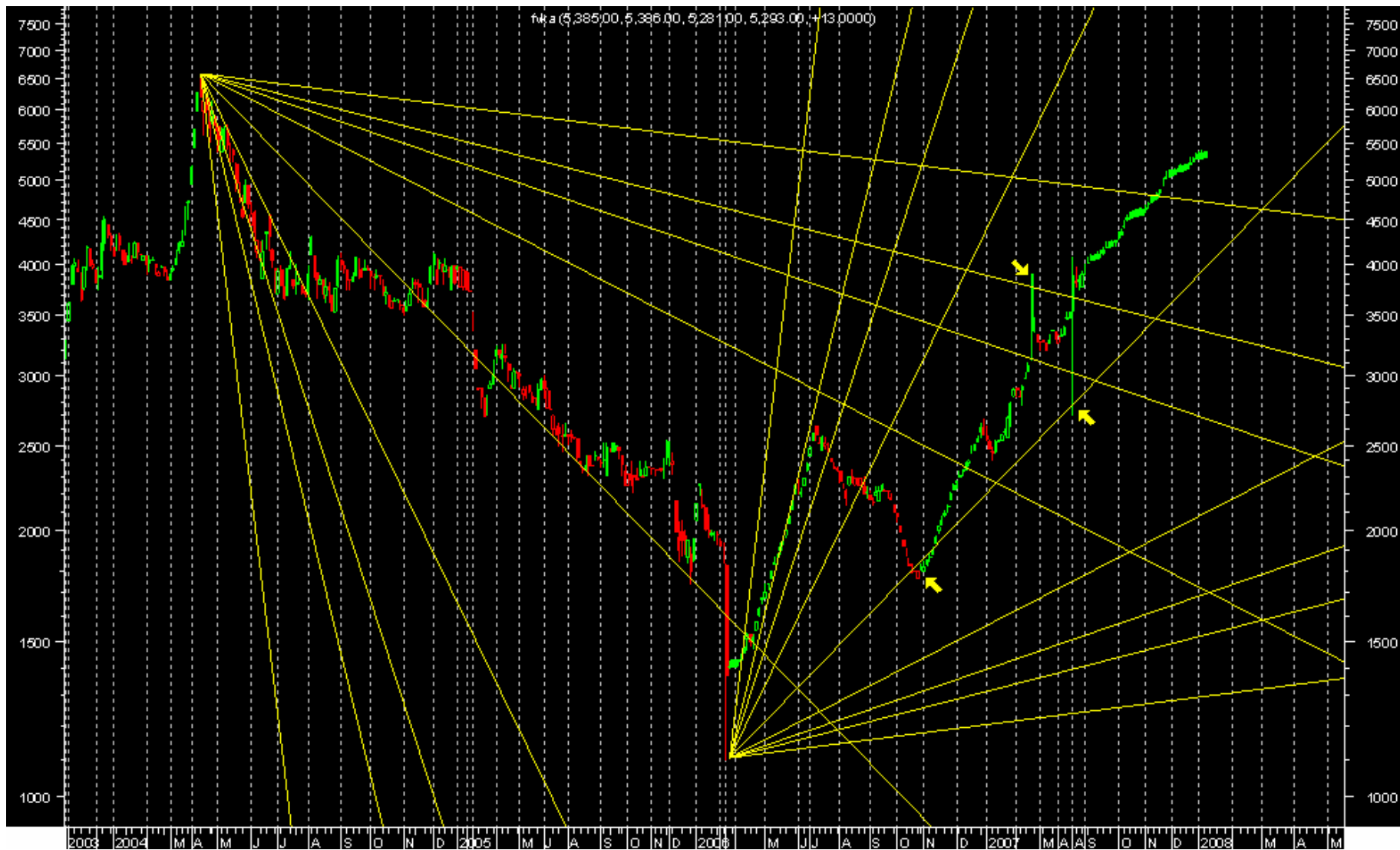

این هم نمونه از گن نزولی در مورد سهم بوعلی که به زیبایی نقش پره ها به تصویر کشیده شده است .

حتی بصورت ترکیبی نیز می توان از این پره ها استفاده نمود . به شکل زیر دقت کنید : (فولاد کابریان)

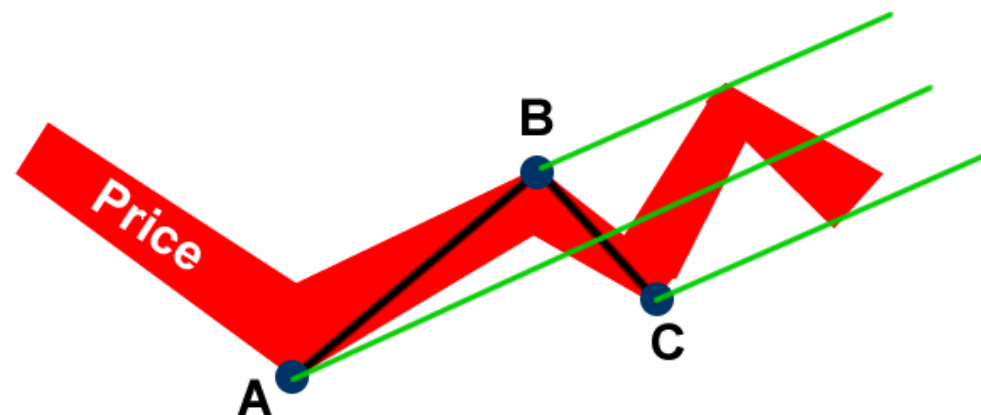

3. چنگال اندروز

در تحلیل ها از این ابزار استفاده های متعددی می کنند بطوری که برخی از سیستم ها بر اساس این چنگال ها بنا نهاده شده است ، اما در مجموع برای یافتن انتهای موج سوم (تحلیل الیوت) از این ابزار استفاده های خوبی انجام می شود برای رسم این ابزار باید سه سطح پیوت داشته باشیم ، برای تبحر در این ابزار باید تمرین های متعددی انجام داد و بهترین کتابی که مطالعه کردم کتاب آقای میکولا بود که بطور کامل این ابزار رو توضیح داده . برای دوستان علاقه مند توصیه می شود حتماً یک نگاهی به این کتاب بیندازند .

The Best Trendline Methods of Alan Andrews and Five New Trendline Techniques
Mikula Patrick

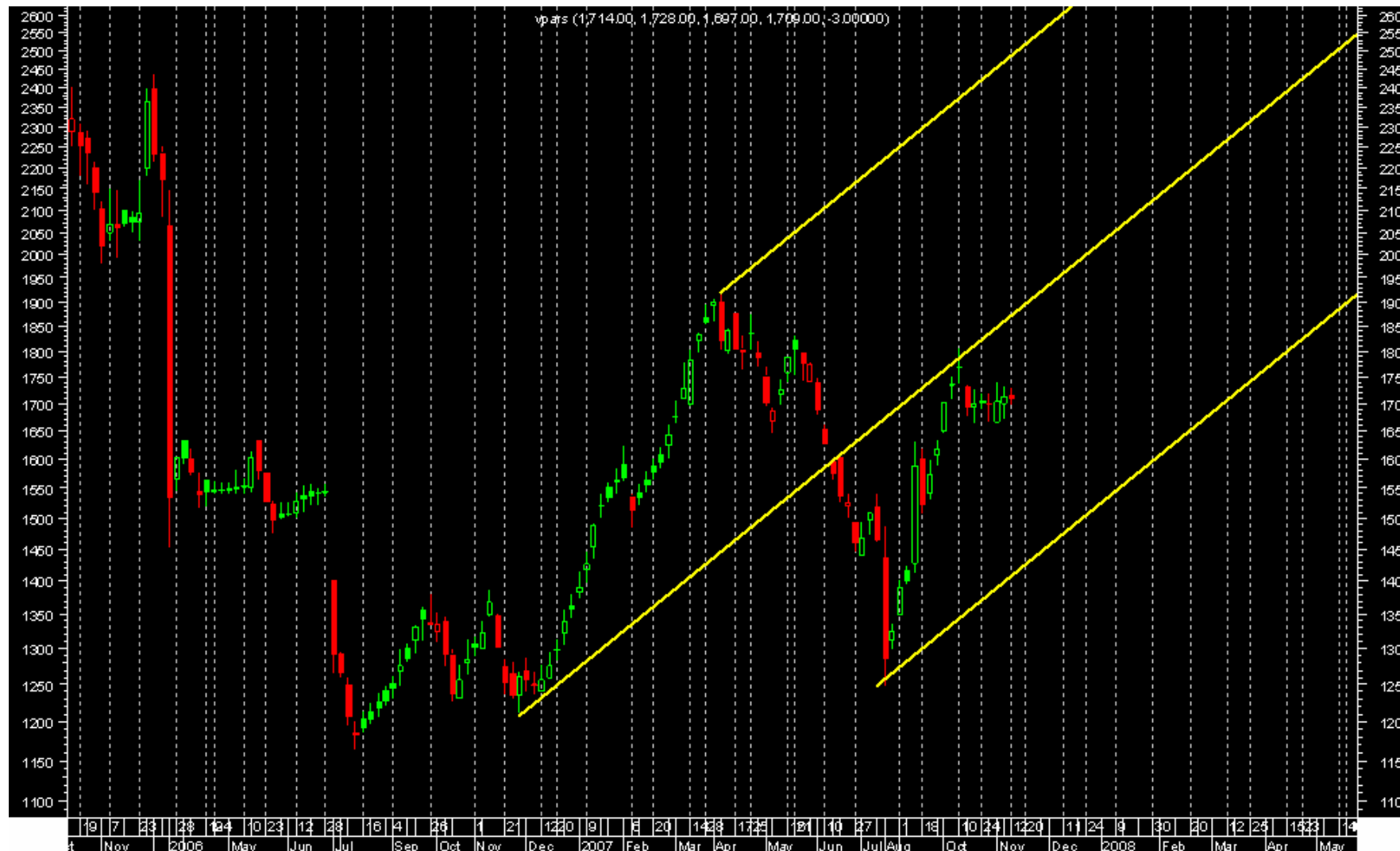
ساختار استفاده از چنگال مانند شکل زیر می باشد و برای روند نزولی اش نیز صادق است .

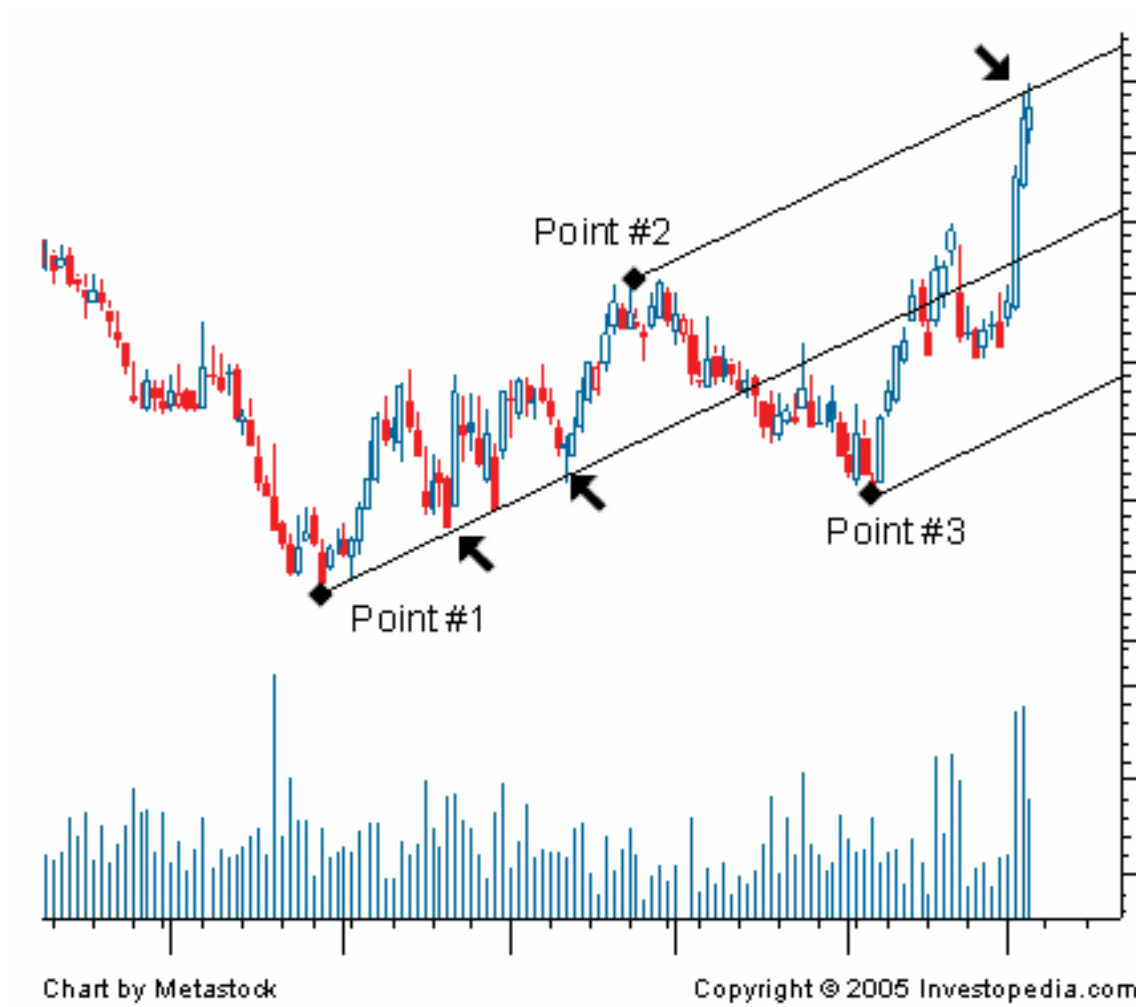
Azadi2008

خب اجازه بدهید چند نمونه را با هم ببینیم .

نمونه اول بانک پارسیان ، با برخورد به خط میانی و تشکیل دوجی ریزش را تجربه نمود .

چند مورد دیگر را هم ببینیم :

Andrew's Pitchfork (Median Lines)

Daily Chart - S&P 500 Depository Receipt ETF (SPY)

www.OnlineTradingConcepts.com - All Rights Reserved

Created with TradeStation

پایان درس بیستم.